

Nr. 30

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1999-2000

8 februari 2000

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

Inhoud

Nr. 30

Dinsdag 8 februari 2000

Berichten van verhindering	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	1
Verslagen	
Indiening	2
Met redenen omklede moties	
Indiening	2
Voorontwerp van decreet	
Indiening	3
Mededelingen van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen	
Indiening	3
Jaarverslagen	
Indiening	3
Motie van een gemeente	
Indiening	3
Kennisgeving van het Arbitragehof	
Indiening	4
Beleidsnota Het Vlaams Buitenlands Beleid 1999-2004, ingediend door de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport en de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 163 (1999-2000) – Nr. 1	
Bespreking	4
Sprekers : de heren Freddy Sarens, Luc Van den Brande, Jos Stassen, Eric Van Rompuy, Paul Van Grembergen, Stefaan Platteau, Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire, Patrick Hostekint, Filip Dewinter, Joachim Coens, Gilbert Bossuyt, Frans Ramon, Johan Weyts, Emiel Verrijken, Jacques Laverge, Francis Vermeiren en Christian Verougstraete, mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen, de heren Peter Gysbrechts en Chris Vandenbroeke, minister Bert Anciaux, minister Johan Sauwens en minister-president Patrick Dewael	
Met redenen omklede moties	50
Regeling van de werkzaamheden	50

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.06 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Norbert de Batselier, Niki De Gryze, Dany Vandebossche, Mark Van der Poorten : gezondheidsredenen ;

Didier Ramoudt : buitenslands ;

Jan Van Duppen : ambtsverplichtingen ;

Marcel Logist : familieverplichtingen.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heren Wilfried Aers, Filip Dewinter en Mathieu Boutsen houdende wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging
– 192 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.
- Voorstel van decreet van de heren Felix Strackx en Herman De Reuse houdende de profylaxis van ongeneeslijke levensbedreigende besmettelijke ziekten

– 193 (1999-2000) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heren Patrick Hostekint en Jan Van Duppen betreffende het opschorten van de Vlaamse relaties met Oostenrijk in geval van deelname van de FPÖ aan een Oostenrijkse regering
– 188 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Voorstel van resolutie van de heren Jos Stassen en Frans Ramon betreffende de stopzetting van de culturele samenwerking met Oostenrijk
– 189 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Voorstel van resolutie van mevrouw Lisette Croes en de heer Patrick Hostekint c.s. betreffende de goedkeuring van het EU-associatieverdrag met Israël
– 190 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Voorstel van resolutie van de heren Felix Strackx en Filip Dewinter betreffende het terugdringen van de mensenhandel in de sport
– 194 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Media en Sport.
- Voorstel van resolutie van de heer Felix Strackx betreffende het terugdringen van het drugsgebruik bij de schoolgaande jeugd in Vlaanderen
– 195 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

Voorzitter

- Voorstel van resolutie van de heren Felix Strackx en Wilfried Aers betreffende de Conventie van de Raad van Europa inzake de Rechten van de Mens en de Biogeneeskunde
 - 196 (1999-2000) – Nr. 1.
- Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.

dachtewisseling met een delegatie van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)

- 191 (1999-2000) – Nr. 1.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid uitgebracht door de heer Herman De Loor over het voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux, Johan Malcorps, Patrick Hostekint, Kris Van Dijck en Marino Keulen betreffende de aanwezigheid van kernwapens op Vlaams grondgebied
- 82 (1999-2000) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport uitgebracht door mevrouw Mieke Van Hecke over de hoorzitting betreffende de concrete werking en de aandachtspunten van de Raad voor Cultuur, de Raad voor de Kunsten en de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding
- 186 (1999-2000) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme uitgebracht door de heer Frans De Cock over de gedachtewisseling met een delegatie van het Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum (IMEC) over de beheersovereenkomst
- 187 (1999-2000) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme uitgebracht door de heer Cis Schepens over de ge-

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van mevrouw Brigitte Grouwels tot besluit van de op 2 februari 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Vlaamse Statistiek 1999-2004
- 161 (1999-2000) – Nr. 2.
- Met redenen omklede motie van de heren Cis Schepens, Robert Voorhamme, Eloi Glorieux en Jan Loones tot besluit van de op 2 februari 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Energie 1999-2004
- 162 (1999-2000) – Nr. 2.
- Met redenen omklede motie van de heer Jean Geraerts tot besluit van de op 2 februari 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Energie 1999-2004
- 162 (1999-2000) – Nr. 3.
- Met redenen omklede motie van de heren Jul Van Aperen, Bruno Tobback, Johan Malcorps en Jan Loones tot besluit van de op 1 februari 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 1999-2004
- 164 (1999-2000) – Nr. 2.
- Met redenen omklede motie van de heren Carl Decaluwe, Ludwig Caluwé en Bart De Smet tot besluit van de op 1 februari 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 1999-2004
- 164 (1999-2000) – Nr. 3.
- Met redenen omklede motie van de heren Jan Penris, Felix Strackx en Jean Geraerts tot besluit van de op 1 februari 2000 in plenaire verga-

Voorzitter

dering besproken beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 1999-2004
– 162 (1999-2000) – Nr. 4.

Deze mededelingen van de Mina-raad liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

VOORONTWERP VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter : Het volgende voorontwerp van decreet werd ingediend :

- Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (VR 3/1999-2000).

Dit voorontwerp van decreet ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

JAARVERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende jaarverslagen werden ingediend :

- Jaarverslag 1999 van de Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening (DOC 56/1999-2000) ;
- Activiteitenverslag 1998 van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (DOC 57/1999-2000).

Deze jaarverslagen liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELINGEN VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN (Mina-raad)**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededelingen van de Mina-raad werden ingediend :

- Advies van 27 januari 2000 over het voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van het bezoldigd personenvervoer over de weg (DOC 58/1999-2000) ;
- Briefadvies van 27 januari 2000 betreffende de erkenning van Natuurfonds Westland vzw (DOC 59/1999-2000) ;
- Briefadvies van 27 januari 2000 betreffende de erkenning van Natuurreservaten Schijnvallei vzw (DOC 60/1999-2000).

MOTIE VAN EEN GEMEENTE**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie van een gemeente werd ingediend :

- Motie van de gemeente Wezembeek-Oppem tegen de uitbreiding van de Nationale Luchthaven door verlenging start- en landingsbanen en/of verhoging vluchtbewegingen, goedgekeurd door de gemeenteraad op 27/01/2000 (DOC 61/1999-2000).

Deze motie van een gemeente ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

KENNISGEVING VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgeving van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

– Rolnummer 1865.

BELEIDSNOTA Het Vlaams Buitenlands Beleid 1999-2004, ingediend door de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport en de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden – 163 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Het Vlaams Buitenlands Beleid 1999-2004, ingediend door de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport en de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden.

De bespreking is geopend.

De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, heren ministers, collega's, na het geanimeerde debat dat we zowel in de commissie als tijdens de plenaire vergadering hebben gevoerd over de begrotingscijfers, keken we vol verwachting uit naar de aangekondigde beleidsnota. Die zou immers zorgen voor verduidelijking en antwoord geven op tal van door u als voorbarig beschouwde vragen.

Onze belangrijkste bedenkingen waren dat deze regering Vlaanderen onvoldoende op de wereldkaart zet en dat er binnen de Vlaamse regering een enorme versnippering van bevoegdheden bestaat. Maar liefst zeven ministers zijn bevoegd voor een stukje van het Vlaams buitenlands beleid. Daardoor bestaat er geen globaal politiek concept voor het Vlaams buitenlands beleid.

Tot onze spijt moeten we vaststellen dat onze bedenkingen worden bevestigd in de voorliggende beleidsnota. Als men die in zijn geheel bekijkt, dan komt men tot een aantal vaststellingen. Het is een globale nota over het Vlaams buitenlands beleid, gedragen en getekend door drie ministers, onder de verantwoordelijkheid van de minister-president. Daarbij wordt opgemerkt dat de hele regering verantwoordelijk is voor het buitenlands beleid. Dat klopt, hoewel uit een tweede lezing blijkt dat het over drie afzonderlijke nota's gaat die met de computer in elkaar zijn geschoven. Er is absoluut geen sprake van inhoudelijke integratie. Er is een algemeen buitenlands beleid, een beleid buitenlandse handel en een ontwikkelingsbeleid. Daarvan bestaat zelfs een volledig identieke tekst die in een genummerd stuk is opgenomen.

Deze nota bevat bijzonder interessante analyses, zeer goede algemene uitgangspunten en beloftevolle intenties. De verschillende administratieve diensten hebben goed werk geleverd. Echte politieke besluitvorming vinden we hier echter niet terug, het blijft allemaal heel vaag. De integratie zal worden gerealiseerd aangezien heel de regering verantwoordelijk is voor het Vlaams buitenlands beleid. De minister-president zal coördinerend optreden. Hoe hij dit zal doen en over welk instrumentarium hij terzake beschikt, is niet duidelijk. Er wordt wel regelmatig verwezen naar de oprichting van een cel binnen de administratie die hiermee zou worden belast. Hoe kan zo een cel echter proactief optreden ten aanzien van zeven verantwoordelijke ministers ? Elk van die zeven ministers heeft zijn eigen prioriteiten en zijn eigen budgetbepaling. Elk van hen zal zijn eigen doelgroepen aanduiden en zijn eigen timing hanteren. In het beste geval zal men post factum kunnen vaststellen waar men heeft gefaald.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : We vallen in herhaling. Dit debat vond een maand geleden in de commissie al plaats. Men heeft in de federale regering en in vele andere landen een opsplitsing van de bevoegdheden voor buitenlandse aangelegenheden.

Dewael

den, buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking. De CVP kan er de voorkeur aan geven om export en ontwikkelingssamenwerking als een noodzakelijk geheel te beschouwen. In tegenstelling tot de vorige regering wensen deze beleidsploeg en de nieuwe federale regering met de specificiteit van export en ontwikkelingssamenwerking rekening te houden. De staats hervorming staat wat dit betreft nog niet echt ver, maar de nieuwe Vlaamse regering heeft duidelijk willen aantonen dat ontwikkelingssamenwerking een belangrijke bevoegdheidsmaterie is.

U hebt het trouwens over zeven bevoegde ministers. De heer Van den Brande was indertijd bevoegd voor export, buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking. Er zijn evenwel voldoende redenen om die bevoegdheden op te splitsen. Dit betekent dat er nu drie ministers zijn met buitenlandse bevoegdheden. Ik vraag me dus af hoe u aan zeven ministers komt. Ik hoop dat u niet vindt dat de bevoegdheden van de minister van Cultuur – toevallig nu ook de minister van Ontwikkelingssamenwerking – eindigen aan de grenzen van Vlaanderen. Dit zou betekenen dat deze minister in de andere Europese lidstaten of in andere landen niets meer te zeggen heeft.

De door u voorgestelde bevoegdheidsverdeling zou praktische problemen veroorzaken. Vlaanderen heeft in het kader van de Taalunie een verdrag met Nederland. Krachtens dat verdrag moeten de ministers van Onderwijs en Cultuur hun plaats in de Taalunie innemen.

Ik zou u ook willen vragen om het belang van de coördinatie niet langer op een karikaturale wijze te gebruiken. Er zijn meer dan voldoende redenen om de bevoegdheden buitenlandse aangelegenheden, buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking te spreiden. De bevoegdheden cultuur en onderwijs brengen sowieso het aspect van het buitenlands beleid met zich mee. Als minister Dua een Europese ministerraad moet bijwonen, dan gaat ze daar zelf naartoe. Ik ga niet in haar plaats. Ik begrijp bijgevolg niet waarom u hierop blijft doorgaan, tenzij u vindt dat ontwikkelingssamenwerking geen aparte bevoegdheid mag vormen.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Ik moet vooreerst opmerken dat die bevoegdheden in andere lidstaten met een langere federale traditie niet over ver-

schillende ministers worden verspreid. In Duitsland bijvoorbeeld heeft elke deelstaatregering steevast één minister van Europese en Buitenlandse Aangelegenheden. Die minister is een lid van de deelstaatregering of is de minister-president van die deelstaat zelf. Het beeld dat u schetst, komt niet overeen met de werkelijkheid.

Het verschil met de vorige regering zit volgens ons bij de gemaakte keuzes. Dat is uiteraard de verantwoordelijkheid van de huidige ploeg. Wij geloven, zeker na de Sint-Michielsakkoorden, in de opbouw van een eigen, herkenbaar buitenlands beleid. Voor 1994 was dit beleid slechts in beperkte mate – om niet te zeggen nauwelijks – uitgebouwd. Hoewel de diverse beleidsverantwoordelijken in de regering natuurlijk een opdracht te vervullen hebben, geloven wij dat in een opbouwfase coördinatie, cohesie en coherentie essentieel zijn. Ik wil echter niet vervallen in een polemiek. Tijdens de begrotingsbesprekingen hebben we terzake reeds een aantal opmerkingen gemaakt. We verwachtten dat de beleidsnota een visie zou ontwikkelen die wordt gekenmerkt door coördinatie en coherentie. We stellen echter vast dat daarvan in feite niets terug te vinden is. De heer Sarens zal daar dieper op ingaan.

Dat is dus een keuze die werd gemaakt. Ik wil geen intentieproces maken en ik hoop dat we zeker inzake Europees en buitenlands beleid eensgezindheid kunnen bereiken, maar ik vrees dat de buitenlandse verantwoordelijkheid van Vlaanderen nu wat minimalistisch wordt ingevuld. Het beleid beperkt zich tot enkele punten, maar is niet de inhoudelijke invulling die krachtens het Sint-Michielsakkoord mogelijk was.

Er is trouwens een heel interessante studie verschenen die een analyse maakt van de situatie in België. Het minste wat men kan zeggen, is dat we een unieke plaats innemen : vermits we de buitenlandse bevoegdheden die we hebben, ten volle kunnen uitoefenen en dus een speler kunnen zijn in het internationaal publiekrecht, moeten we dat ook daadwerkelijk doen. Maar ik stel vast dat u deze keuze niet hebt gemaakt.

U zegt dat de ministers van de vorige regering gebonden waren aan de grens. Dat klopt niet : zowel de minister van Cultuur als deze van Onderwijs konden belangrijke initiatieven nemen. Het grote verschil was dat dit gecoördineerd gebeurde, dat dit werd afgestemd op elkaar. Dat is onze essentiële kritiek nu. Het bewijs is trouwens geleverd : minister Anciaux heeft onder stuknummer 148 een

Van den Brande

aparte beleidsnota ingediend, dat het nummer van deze tekst voorafgaat.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik had een vraag gesteld aan de heer Sarens omdat hij op de tribune stond. Ik noteer het antwoord van de heer Sarens bij monde van de heer Van den Brande. Maar goed, men spreekt maar onderling af wie wat beantwoordt.

De heer Freddy Sarens : Tot nader order behoren we tot dezelfde fractie.

De heer Luc Van den Brande : En dat zal zo blijven.

Minister-president Patrick Dewael : Dat klopt, maar dan zal ik me in de toekomst bij het stellen van een vraag aan uw adres tot de heer Van den Brande richten voor een antwoord.

Mijnheer Van den Brande, u had het over inhoud en coherentie. Wellicht zal de heer Sarens daar straks nog iets over zeggen. Ik heb de heer Sarens echter onderbroken over een specifiek punt, namelijk zijn karikaturale voorstelling als zou de uitsplitsing van de bevoegdheden op het vlak van buitenlands beleid een coherent beleid onmogelijk maken. U verwijst naar de Länder in Duitsland, waar meestal één regeringslid bevoegd is voor buitenlandse en Europese aangelegenheden. Hier is dat echter niet anders. Als we de opsplitsing tussen export en ontwikkelingssamenwerking, waarvoor zeer goede redenen bestaan, terzijde laten, is het verschil met de vorige regering nihil. Ook de vorige regering kende aan de minister van Cultuur of Onderwijs zijn bevoegdheden toe inzake Europese aangelegenheden. U beweert echter dat er een groot verschil is, want toen was er coherentie en nu niet. Ik daag u uit om aan te tonen dat het beleid vandaag niet coherent is.

Mijnheer Van den Brande, u zegt dat het buitenlands beleid herkenbaar moet zijn. Persoonlijk heb ik niet de ambitie om herkenbaarheid te herleiden tot een en hetzelfde gezicht als boegbeeld. Ik heb dus niet de bedoeling om culturele ambassadeurs aan te duiden, wat de vorige regering wel deed, met de bemoeiing van de minister bevoegd voor buitenlandse betrekkingen. Ik zeg dat dat een bevoegdheid is van de minister van Cultuur. We moe-

ten elkaar dus geen Liesbeth noemen : er is een gecoördineerde aanpak.

Het buitenlands beleid gaat uit van de hele Vlaamse regering. Op vraag van het parlement is de beleidsnota ingediend in de vorm van een geïntegreerd document waarin het buitenlandse en Europese beleid, de export, de buitenlandse handel én de ontwikkelingssamenwerking worden behandeld. Daar bestaan diverse beleidsverantwoordelijken voor. Dat beleid wordt mee gestuurd door de regering. Mijnheer Sarens, kunt u een paar voorbeelden geven van dat zogenaamde gebrek aan coherentie en coördinatie ?

De heer Freddy Sarens : Ik zal dat onmiddellijk doen.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : In mei van vorig jaar heeft het Vlaams Theaterinstituut een studie voorgesteld waarin het internationale cultuurbeleid van de vorige Vlaamse regering werd doorgelicht. Mijnheer Van den Brande, u moet deze analyse eens nalezen. Er werd voorgesteld om een integratie in één geheel te bewerkstelligen, en om binnen de administratie een soort van apart instituut op te richten. Hun analyse was hoe dan ook vernietigend. U beweert dat het vorige regeringsbeleid terzake zeer coherent was. Hieruit blijkt echter overduidelijk dat dit niet het geval was.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer Stassen, u citeert uit een studie die slechts een heel klein fragment beslaat. Ik raad u aan om het grondige artikel te lezen van de Gentse professor Vos, dat is verschenen in de Internationale Spectator. In dat artikel wordt uitdrukkelijk gezegd dat, tengevolge van de huidige constitutionele situatie, de enige weg er een is van absolute integratie en coherentie. Ik raad u dus aan om die grondige studie eens te lezen.

Ik wil heel kort nog het volgende zeggen over de culturele ambassadeurs. Men moet eindelijk eens ophouden met daarover de onzin te vertellen die ik nu al twee of drie jaar hoor. Van de begroting voor economie heb ik 125 miljoen frank overgedragen naar cultuur om de internationale podia voor onze mensen te versterken. Ik heb onlangs minister Anciaux nog aan het woord gehoord in een uitzending. Hij maakt een lange analyse om tot de vast-

Van den Brande

stelling te komen dat we culturele ambassadeurs nodig hebben.

Als men het ten slotte heeft over het glijmiddel van de cultuur voor de economie, wil ik toch ook nog het volgende zeggen. Ik heb nooit gevraagd dat een trio van Schubert op vraag van de Vlaamse regering zou worden uitgevoerd als een kwartet van Haydn. Inzake de inhoud is er dus echt wel sprake van een volstreekte culturele autonomie. Mij gaat het om de kwalitatieve aanbreng. Men moet eindelijk inzien dat wat de Alliance Française, het Goethe-instituut en de British Council doen, volgens een aantal critici enkel voor Vlaanderen een slechte manier van werken zou zijn. Men moet proberen te objectiveren om na te gaan welke nuttige bijdrage men kan leveren op het internationale podium.

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens : Ik zal het dus hebben over het zogenaamde coherente beleid. We hebben geprobeerd om uit alle beleidsnota's de internationale dimensie te lichten. In de beleidsnota Buitenlands Beleid wordt Nederland als bevoorrechte partner beschreven. Er wordt evenwel met geen woord gerept over een Vlaams-Nederlands Huis, dat nochtans een essentieel element is voor die bevoorrechte relatie.

In de beleidsnota Cultuur wordt wel gesproken over een herkenbaar Europees Vlaams-Nederlands Huis te Brussel. Dit wordt echter niet concreet uitgewerkt. Over welke concrete doelstellingen gaat het hier ? Wanneer komen er concrete initiatieven ? Welk budget wordt er vrijgemaakt ?

In de beleidsnota Buitenlands Beleid wordt de ondertekening van een nieuw cultureel verdrag met Frankrijk in 2000 voorgesteld. Dit heeft een belangrijke politieke betekenis. Het nieuwe culturele verdrag met Frankrijk heeft een zeer beperkt toepassingsgebied en gaat voorbij aan de institutionele realiteit van de omvangrijke bevoegdheden van Vlaanderen, waarop samenwerking mogelijk en wenselijk is. Daarbij dient te worden vastgesteld dat in de beleidsnota Cultuur in het gedeelte over het internationale cultuurbeleid op geen enkele wijze wordt verwezen naar het nieuwe culturele verdrag met Frankrijk.

In de beleidsnota Cultuur wordt door de minister een cultureel verdrag met de Franse Gemeenschap in het vooruitzicht gesteld. Terzake wordt echter op geen enkele wijze verwezen naar de voorwaarde

van Vlaanderen dat de Franse Gemeenschap daarbij het territorialiteitsbeginsel moet respecteren. Daarnaast wordt dan wél verwezen in de beleidsnota Buitenlandse Zaken.

Enerzijds staat in de beleidsnota Cultuur dat dit verdrag met de Franse Gemeenschap geïnspireerd zal zijn op het cultureel verdrag met Nederland. Dat heeft echter een ruim toepassingsgebied, met name samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn. Anderzijds staat in de beleidsnota Buitenlands Beleid dat er raamovereenkomsten in het vooruitzicht worden gesteld met de andere deelstaten van België, naar het model van het globale samenwerkingsakkoord met de Duitstalige Gemeenschap van 1985. Dit samenwerkingsakkoord heeft echter een heel beperkt toepassingsgebied. Dat kan ook niet anders : het is al vijftien jaar oud en dateert dus van voor de belangrijke staatsvormingen van 1988 en 1993. Wat wordt het nu eigenlijk met dat akkoord met de Franse Gemeenschap ?

Minister-president Patrick Dewael : Binnen het bestek van dit debat kunnen we onmogelijk uitvoerig ingaan op al die punten. Ik zal er echter twee uitlichten om aan te tonen dat uw opmerkingen geen hout snijden. (*Opmerkingen van de heer Freddy Sarens*)

U haalt het voorbeeld aan van het voorgenomen akkoord met Frankrijk. Daarbij opereren we op dit ogenblik nog altijd in hoofde van België. U vraagt meer aanwezigheid, hoe dan ook, op het buitenlands terrein. De heer Van den Brande had het al over een duidelijke herkenbaarheid. Het gaat echter nog altijd om een verdrag van België met Frankrijk.

Frankrijk verklaart zich bereid om met Vlaanderen een akkoord te sluiten om die materie te regelen, net zoals we dat doen met de Franse Gemeenschap. Dat is een belangrijke erkenning door Frankrijk van de institutionele realiteit van ons land. De Fransen erkennen voor het eerst het bestaan in ons land van twee gemeenschappen. Zij willen af van het huidige akkoord en willen er een sluiten met de Franse en met de Vlaamse Gemeenschap.

Er is echter een probleem waarvoor Frankrijk niet verantwoordelijk is. België heeft ook nog drie gewesten en monumentenzorg is een gewestelijke materie. De Franse ambassadeur vindt dat echter geen probleem, en stelt voor het onderwerp monumenten en landschappen verder te regelen door middel van het bestaande Belgische akkoord. Voor

Dewael

alle andere materies die nu geregeld zijn met België, denkt hij echter een akkoord met Vlaanderen te kunnen afsluiten. Dat is een constitutionele en institutionele erkenning door Frankrijk van de Belgische realiteit. Wat is dan het probleem ?

Uw tweede vraag gaat over een gebrek aan coherentie, maar waar dat uit blijkt, is voor u bijkomstig. Als u echter spreekt over een gebrek aan coherentie, moet u kunnen aantonen dat de ene minister de andere tegenspreekt en dat er tegenstrijdigheden zijn.

De heer Freddy Sarens : Ofwel staat het niet bij de materie van de minister van Cultuur, waar het eigenlijk thuishoort, ofwel staan er andere dingen bij de minister van Cultuur.

Minister-president Patrick Dewael : U hebt nog geen enkele tegenspraak genoemd. Er ligt een akkoord met de Franse Gemeenschap klaar, dat al werd opgebouwd toen ik nog minister van Cultuur was. Ik heb destijds aan de heer Geens de suggestie voorgelegd om met de Franse Gemeenschap een cultureel akkoord af te sluiten. Men heeft dat terecht nooit willen doen, omdat we eisten dat er een preambule zou komen, waarin de Franse Gemeenschap ontegensprekelijk het principe van de niet-inmenging en het territorialiteitsbeginsel zou opnemen. De Franse Gemeenschap is tot nader order niet bereid om dat te aanvaarden. Dus zal er geen akkoord worden afgesloten, ook al zijn we het over de inhoud ongeveer eens.

De heer Luc Van den Brande : Er werd zojuist iets anders gezegd.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Anciaux zegt hetzelfde. Zolang de Franse Gemeenschap niet bereid is het principe van de territorialiteit te aanvaarden, zijn de politieke voorwaarden niet vervuld om een akkoord af te sluiten. Dat is niet nieuw.

De heer Eric Van Rompuy : U bent op bezoek geweest bij de heer Hasquin, en daar hebt u gezegd dat u een akkoord zou sluiten zonder voorwaarde. Maar goed, ik vind het positief.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, u kunt er het verslag van de begrotingsbespreking in de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden op nalezen. Ik heb toen, anderhalve maand geleden, gezegd dat uit mijn contacten met de heer Hasquin is gebleken

dat we het eigenlijk sinds jaren eens zijn over de grond van de zaak. Het enige probleem is wat de Franse Gemeenschap vraagt in verband met de preambules. Dat heb ik twee maanden geleden in het parlement verklaard en dat verklaar ik nu opnieuw. Wat is daar nieuw aan ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : In de commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand hebben we dit punt enkele maanden geleden reeds aan de orde gesteld. Deze Vlaamse regering hanteert dezelfde juridische instrumenten wat betreft de verdediging van de Vlaamse Rand, tegen bijvoorbeeld subsidies voor Carrefour, en is naar het Arbitragehof gestapt in verband met de vrederechter van Sint-Pieters-Leeuw. Voor de eerste keer sinds lang worden de taalinspecties opnieuw ingericht.

Hoe men het ook draait of keert, we lopen altijd een stuk achterop in dit juridische steekspel. Deze Vlaamse regering zal zeker niet minder doen dan de vorige. Ik heb in de commissie vooropgesteld dat, indien we met de Franse Gemeenschap zouden praten over een cultureel verdrag, naar mijn mening de Franse Gemeenschap eventueel kan worden overtuigd door de voordelen die zijn verbonden aan zo een verdrag. Die voordelen zijn wederzijds, anders zou er geen verdrag tot stand komen. Omwille van die voordelen zouden de Franstaligen mogelijk – ik spreek in de voorwaardelijke wijs – wel eens wat langer kunnen nadenken vooraleer ze bepaalde initiatieven nemen in de Vlaamse Rand. Indien we onze bereidheid tonen om met de Franse Gemeenschap een cultureel akkoord te sluiten, kan er misschien vooruitgang worden geboekt op de terreinen waar we nu juridisch ons werk doen en attent blijven, maar eigenlijk de feiten steeds achternaahollen.

Voor mij is het vanzelfsprekend dat zo een cultureel verdrag er alleen kan komen, onder opschortende voorwaarden, zolang men zich ook houdt aan dat cultureel verdrag en aan de niet-inmenging. Waar is dan de tegenstrijdigheid ?

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens : Het gaat niet over de inhoud, die is positief, maar de ene minister spreekt van een model zoals het verdrag met Nederland, de andere minister spreekt over raamakkoorden. Dat zijn twee verschillende zaken.

Van alle andere beleidsnota's is deze van Onderwijs en Vorming de enige die min of meer aandacht

Sarens

schenkt aan de buitenlandse dimensie, maar de concrete uitwerking ontbreekt. In de beleidsnota Toerisme wordt een coherent toeristisch beleid zo gezegd verwezenlijkt in zes uiterst korte puntjes. Er wordt een evenementenfonds in het vooruitzicht gesteld, zonder duidelijk te maken wat dit inhoudt. Daaromtrent had ik graag iets meer informatie.

In de beleidsbrief Leefmilieu wordt de zo noodzakelijke afstemming van de middelen naar voren geschoven en er zou een werkplan worden opge maakt.

In de beleidsnota Media wordt terecht gewezen op de noodzaak van de culturele exceptie zowel op het niveau van de Europese Unie als op dat van de onderhandelingen binnen de Wereldhandelsorganisatie. Dit vindt men ook terug in de nota Buitenlands Beleid. Dat is een zeer belangrijk accent.

In de beleidsnota Economie wordt kort ingegaan op het aantrekken van buitenlandse investeringen.

En dat is het dan. Meer is in de diverse beleidsnota's niet terug te vinden.

Sta me toe het nu even te hebben over enkele belangrijke aandachtspunten voor de CVP-fractie. Zo is het middenveld voor de CVP altijd een belangrijk aandachtspunt geweest, ook in het Vlaams buitenlands beleid. Dit is hier compleet vergeten. In de betrekkingen tussen Vlaanderen en Nederland zijn er bijvoorbeeld zeer veel betrokkenen die op dit terrein actief zijn, maar in de beleidsnota Het Vlaams Buitenlands Beleid wordt op geen enkele wijze naar dat middenveld verwezen. Zo wordt in de visie, zoals uitgedrukt in de bewuste beleidsnota, de noodzaak erkend van een breed draagvlak, maar is er geen enkele verwijzing naar de belangrijke rol van het middenveld. Ook bij de voorgestelde coördinatie van de inspanningen van alle actoren is er geen enkele verwijzing naar de belangrijke rol van het middenveld.

Minister-president Patrick Dewael : Hoe ziet u dienaangaande de rol van dat middenveld, dat u – en wij trouwens ook – zo koestert ?

De heer Freddy Sarens : Ik kan als antwoord de talrijke initiatieven aanhalen die op het terrein bestaan, maar waarover met geen woord wordt ge rept. Er wordt bijvoorbeeld niets gezegd over Vlamingen in de Wereld, over het Algemeen Nederlands Verbond of het Belgisch-Nederlands Grens-

overleg. Het zijn precies de informele contacten die in een dergelijk kader worden gelegd, die aanleiding geven tot heel wat culturele uitwisselingen.

Minister-president Patrick Dewael : Voor alle duidelijkheid het volgende : het is niet omdat iets niet wordt vermeld, dat iets aan erkenning of ondersteuning zou inboeten.

De heer Freddy Sarens : Is dat niet merkwaardig ?

Minister-president Patrick Dewael : Wat vraagt men in een beleidsnota ? Een aantal principes en krachtlijnen waarop een beleid is gebaseerd, of, wat uw mening blijkt te zijn, de opsomming van organisaties waarbij uit het niet-vermelden van een bepaalde organisatie zou worden afgeleid dat de regering of de minister deze niet belangrijk vindt ?

De heer Freddy Sarens : U draait de zaken om. U vraagt mij er een paar te noemen en dat heb ik gedaan. Ik wilde alleen duidelijk maken dat de rol van het middenveld in uw beleidsnota volledig ontbreekt.

Mag ik nog opmerken dat in de nota zelfs geen woord terug te vinden over de Benelux. De zogenaamde bevoorrechte relatie met Nederland komt niet duidelijk uit de verf en er wordt met geen woord gerept over de grensoverschrijdende samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland. Het beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa wordt nog steeds niet concreet ingevuld. Men zegt alleen dat een nieuw beleidsplan in het vooruitzicht wordt gesteld. De verruiming van het verdrag met Zuid-Afrika wordt naar voren geschoven, maar het is me niet duidelijk wat daarmee concreet wordt beoogd. In de nota ontwikkelingssamenwerking wordt op een bepaald ogenblik zelfs een onderscheid gemaakt tussen Zuid-Afrika en zuidelijk Afrika . Zijn dat de SADC-landen ? Met wie wil men daar eigenlijk samenwerken ? Een en ander blijft voor ons onduidelijk.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Ik weet niet of we in het parlement de discussie moeten voeren over uw indrukken van wat wij al dan niet belangrijk vinden.

Wat Zuid-Afrika betreft, heb ik onlangs het bezoek gehad van mevrouw Nkosazana Zuma, de minister van Buitenlandse Zaken. We zijn daarbij overeengekomen om op heel korte termijn de samenwerking uit te breiden tot alle domeinen waarvoor

Dewael

Vlaanderen vandaag bevoegd is. Mijn administratie maakt daar trouwens nu reeds werk van. Daaruit blijkt dat we veel belang hechten aan de goede relaties met Zuid-Afrika.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Mijnheer de voorzitter, ik kan dit bevestigen. In november was ik op handelsmissie in Zuid-Afrika. Ik verzeker u dat Zuid-Afrika, gezien de goede relatie met West-Europa, de ambitie heeft om de poort te worden voor heel zuidelijk Afrika. Dat is een goed beleid en, zoals in de beleidsnota vermeld, staat zullen wij dat ondersteunen.

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zal het nu hebben over het hoofdstuk buitenlandse handel. Deze nota stippelt een beleid uit dat is gebaseerd op de mogelijkheden die het goedgekeurde decreet biedt. De doelstellingen worden duidelijk omschreven en er wordt een belangrijke aanzet gegeven tot de te volgen strategie. De troeven die we in Vlaanderen in huis hebben, worden duidelijk op tafel gelegd. Het belang van de export voor Vlaanderen blijkt nogmaals uit de recente cijfers : het aandeel van Vlaanderen in de Belgische uitvoer is opnieuw gestegen, met name tot 77 percent.

Het is ook belangrijk dat deze nota de zwakke plekken in ons exportbeleid onderkent en remedies formuleert. Het is een goede methode om in deze nota tien strategische projecten naar voren te schuiven voor deze legislatuur. Het verheugt ons dat in de nota uitdrukkelijk wordt opgenomen dat een verdere defederalisering van de exportbevoegdheden noodzakelijk is voor het realiseren van homogene en exclusieve bevoegdheidspakketten voor buitenlandse handel. Dit beleid hebben wij in het verleden gesteund en zullen we ook in de toekomst blijven steunen.

We waarschuwen echter voor twee zaken. Ten eerste rijzen er heel wat vragen over de 'bijzonder vertegenwoordiger voor het Vlaams investeringsbeleid'. Ten tweede dient de personeelwissel aan de top van Export Vlaanderen op de meest correcte en serene wijze te verlopen. Dit soort beslissingen zijn mee bepalend voor het imago van Vlaanderen in de wereld.

Ik zal nu het deel van de nota over de ontwikkelingsamenwerking behandelen. Bij de bespreking van de begroting hebben we reeds heel wat vragen terzake gesteld. Vandaag hebben we er, na het lezen van dit deel van de beleidsnota, nog meer. We zijn niet de enigen, want ook in de NGO-wereld leven heel wat vragen.

Naar aanleiding van de verkiezingen hebben de NGO's ons, de politieke partijen, hun aanbevelingen overgemaakt onder de titel : 'Niet van goede intenties alleen ...' Tot hun spijt stellen ze – samen met ons – vast dat de beleidsnota deze titel toch verdient. Ze erkennen dat in de beleidsnota een aantal goede ideeën staan, maar wijzen er tevens op dat de echte keuzes nog moeten worden gemaakt.

Terecht selecteerden ze uit de vele goede intenties van de nota een aantal voorstellen die zij uitdrukkelijk als positief beschouwen. Zo staan ze heel positief tegenover de keuze die wordt gemaakt om een echte dialoog aan te gaan met de partners in het zuiden. Ze staan achter de verklaring dat de overheid het principe van ongebonden hulp onderschrijft. Ze appreciëren het principe dat de visie op de noord-zuidproblematiek coherent moet worden doorgetrokken naar andere beleidsdaden die gevolgen kunnen hebben voor de Derde Wereld. Ze staan ook achter de optie om eindelijk eens werk te maken van een deskundige administratie en achter het engagement om permanent overleg te plegen met alle andere actoren van de ontwikkelingsamenwerking.

Ze zijn terecht ook teleurgesteld over een aantal zaken. Ze betreuren dat er geen concrete engagementen zijn inzake de 0,7 percent van het Vlaams Regionaal Product. Ze vinden het jammer dat er geen algemene visie op ontwikkelingsamenwerking in de nota te vinden is. Ze zijn ook teleurgesteld omdat de concentratie op landen en thema's onvoldoende is uitgewerkt en meteen weer door de feiten overboord werd gegooid door de uitbreiding van de landen en werd genuanceerd door de achterpoortjes via pilootprojecten.

De pijler 'educatie en sensibilisering' is totaal niet uitgewerkt. De NGO's worden benaderd als onderaannemers van het overheidsbeleid, zowel in verband met projectfinanciering als met sensibilisering en educatie. Of anders gezegd : het zullen in de toekomst passieve actoren worden. Ze betreuren dat de bereidheid ontbreekt om een decretaal kader te ontwikkelen, zodat de verschillende partners in de ontwikkelingsamenwerking onzeker blijven over

Sarens

de standvastigheid in visie en engagement van de Vlaamse overheid.

Ik wil een aantal concrete vragen stellen. Meerdere NGO's hebben de Schone Klerencampagne opgezet die de link legt tussen onze concrete consumptie en de productie- en handelsomstandigheden in het zuiden. Op woensdag 16 februari en gedurende de hele week wordt in de Ancienne Belgique de Worldshake-actie gelanceerd. Tal van jongerenorganisaties en 21 NGO's tonen hiermee aan dat een eerlijke handel de kloof tussen noord en zuid kan dichten. Zijn dit soort acties morgen nog mogelijk ?

De beleidsnota stelt dat de overheid zelf initiatieven zal nemen inzake sensibilisering en vorming. Men denkt daarbij aan langlopende campagnes. Om meer duidelijkheid te krijgen over de aard van de initiatieven zal men analyses en thema's vastleggen en doelgroepen bepalen. Als dat allemaal is bepaald, dan mogen de NGO's daarop inspelen met concrete projecten of punctuele interventies. Wat gebeurt er met het middenveld en de expertise die op dit vlak in Vlaanderen gedurende zo vele jaren werd opgebouwd ? De NGO's zullen – terecht – niet aanvaarden dat ze worden gereduceerd tot onderaannemers van de overheid.

In de nota wordt geopteerd voor de uitbouw van een eigen administratie en voor het doorvoeren van een scheiding tussen beleidsvoorbereidend werk, evaluatie en uitvoering. Daarbij wordt aangestipt dat de directe hulp zal worden uitgebreid. Het is goed dat de Vlaamse overheid wil steunen op een efficiënte organisatie, alleen is me niet duidelijk wie nu wat gaat doen. Er is enerzijds sprake van nieuwe opdrachten voor de administratie, en anderzijds van opdrachten voor een gespecialiseerde instelling. Worden die opdrachten gegeven aan de nieuwe BTC, de Belgische Technische Coöperatie ? Het is namelijk mogelijk dat die voor Vlaanderen werkt. Wordt er een Vlaamse BTC gecreëerd ? Is die gespecialiseerde instelling de bestaande VVOB ? Wordt deze VZW dan uitgebouwd met meer personeel en meer middelen ? Welk concreet plan wordt uitgewerkt ?

Minister Bert Anciaux : De vragen die u hier naar voren brengt, heb ik ook gekregen : het is de letterlijke tekst van het NCOS. Het zijn voor een deel te-rechte opmerkingen die ongetwijfeld ook door andere fracties zullen worden gemaakt. We willen dit inderdaad met de VVOB uitwerken. Ik veronderstel dat u daar niets tegen hebt.

U zegt dat er geen concrete engagementen worden genomen met betrekking tot de 0,7 percent van het Vlaams Regionaal Product voor internationale solidariteit. Dit betekent ongeveer 40 miljard frank. Dat is een bom geld. We zouden dit graag als criterium naar voren willen schuiven voor het einde van de legislatuur, maar toch blijft het veel geld. Als we enige soepelheid aan de dag leggen, zouden we de inspanningen van de steden en gemeenten voor ontwikkelingssamenwerking kunnen meetellen, maar dan nog maak ik me geen illusies, we halen dat niet. U wilt ook de zaak budgettair onder controle houden, dus moeten we voorzichtig zijn. Vlaanderen neemt ook een flink deel van de budgettaire inspanningen op zich in het federale ontwikkelingsbeleid.

Het lijkt me niets te veel om 0,7 percent van ons regionaal product te besteden voor internationale solidariteit. Het klopt dat we nog geen concrete planning hebben om dat geld bij elkaar te krijgen. Ik wil erop wijzen dat we wel een eerste stap hebben gezet. We hebben het budget voor ontwikkelingssamenwerking met 33 percent verhoogd tot bijna een half miljard frank. Al is dat te weinig, het is niet niets. Bovendien heeft de Vlaamse regering, op mijn voorstel, op een aantal andere beleidsdomeinen ook een verhoging doorgevoerd. In november en december hebben we voor 100 miljoen frank huisvestingsprojecten voor Zuid-Afrika goedgekeurd. Iedere minister moet dergelijke initiatieven nemen op zijn terrein. Ik besef dat dit een lange weg is.

We hebben volgens u geen algemene visie op ontwikkelingssamenwerking. U had het over een gebrek aan samenhang, een kapstok waaraan alle projecten zouden zijn opgehangen. U hebt daarin honderd percent gelijk, maar dat is toch logisch ! Ik heb absoluut niet de pretentie om in drie maanden tijd een complete visie op ontwikkelingssamenwerking op papier te zetten. Vlaanderen start vanaf nul op dat gebied, we moeten de basis nog leggen. Ik heb daarom een reflectiegroep opgericht waar de NGO's hun inbreng kunnen doen.

We zullen nog veel meer tijd nodig hebben voor een doordachte, algemene visie. Ik wil dat rustig doen. Ik wil op beton bouwen, niet op drijfzand. Dit is geen mirakelbeleid, dit is slechts een poging om de voornaamste principes weer te geven en een aantal keuzes te maken.

De heer Freddy Sarens : Het ging me niet zozeer om die keuzes, maar u wil de projectfinanciering van bovenaf dirigeren. U herleidt de NGO's tot onderaannemers van de overheid, maar dat gaat totaal in tegen onze traditie.

Minister Bert Anciaux : De indirecte samenwerking bedraagt 210 miljoen frank, waarvoor een decretaal kader wordt gevraagd. Moeten we dat kader vastleggen op basis van een dergelijk budget ? De transparantie en de objectivering met de nieuwe partners moet nog worden uitgeklaard. Dat is voor mij een prioriteit. We zijn daarmee bezig. De subsidievoorwaarden, het bijzondere implementatieplan en het vademecum worden op dit moment uitgewerkt. Op dit manier kan men op objectieve wijze met de NGO's samenwerken en kan men zich inschrijven in het partnerschap met de Vlaamse Gemeenschap. Ook dat is nieuw, maar ik maak niemand verwijten.

Men kan nu toch niet beginnen daarvoor een decretaal kader uit te bouwen. Indien men dat doet, dan moet men de rest van het beleid beperken. Laten we eerst de zaak objectiveren.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : In antwoord op de vraag of de NGO's, de regering of het parlement het ontwikkelingsbeleid bepalen, is het voor ons duidelijk dat het parlement de lijnen uittekent. Na het bespreken van de beleidslijnen in het parlement, voert de regering ze uit.

Men kan niet ontkennen dat de NGO's na een aantal jaren een eigen leven beginnen te leiden en een eigen dynamiek hebben. Dat kan vruchtbaar zijn. Dit mag echter het algemene kader en de visie niet in de schaduw stellen. Ze vormen een belangrijk element. De Vlaamse NGO's hebben uitstekend werk verricht.

De heer Freddy Sarens : De NGO's hebben dit getuisonderzoek al gedaan. Ze hebben zichzelf kritisch ondervraagd en een aantal concrete besluiten genomen.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, we willen en moeten een ontwikkelingsbeleid opzetten. Minister Anciaux, ik ben het met u eens dat zo een beleid goed doordacht moet zijn. U vraagt zich af of men voor een bedrag van 210 miljoen frank een decretaal kader moet uitwerken. Uit een informele rondetafelconferentie is gebleken dat het risico bestaat dat een ontluikend Vlaams ontwikkelingsbeleid ofwel een dubbel is van wat op federaal niveau gebeurt, ofwel een

tweede loket vormt waar men bijkomende middelen kan bekomen. Ik bedoel dit niet negatief.

Zelfs voor een klein budget kan het nuttig zijn een kader uit te tekenen om zekerheid te bieden. Wat nu op het federale niveau gebeurt inzake samenwerking en ontwikkelingssamenwerking hoort voor 90 procent thuis bij de gemeenschappen. Die functionele en operationele binding streven we na. Zoals de heer Sarens heeft gezegd, moet daarover grotere duidelijkheid bestaan.

De heer Freddy Sarens : Dit debat is eindeloos. We zullen later nog de gelegenheid hebben om daarover van gedachten te wisselen.

Mag ik besluiten dat onze fractie de indruk heeft dat het om een minimalistisch Vlaams buitenlands beleid gaat. De Sint-Michielsakkoorden bieden ons meer mogelijkheden. Dat is eigenlijk een spijtige zaak. We kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat u eerder het federale buitenlandbeleid aanvult, dan dat u een eigen Vlaams buitenlandbeleid voert. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte ministers en collega's, eigenlijk is het buitenlands beleid al anderhalve maand geleden besproken, toen we het hadden over de begroting. De bespreking van de beleidsbrieven brengt het gevaar mee dat we in herhaling zullen vallen. Ik heb daar toen ook al voor gewaarschuwd. Daarom zal ik het hier vooral hebben over actuele vraagstukken, die toen misschien onvoldoende aan de orde zijn gekomen. Ik zal spreken over de algemene lijnen van het buitenlandbeleid, de heer Laverge zal spreken over de exportproblematiek en de heer Gysbrechts over ontwikkelingssamenwerking.

Het buitenlands beleid is en blijft de prima donna van het beleid van de Vlaamse regering. De heer Van Grembergen zal me niet tegenspreken, want hij is de auteur van dit statement.

De heer Luc Van den Brande : De heer Brill neemt blijkbaar niet aan de bespreking deel. Maar is hij eventueel bereid om namens de regering te antwoorden op onze opmerkingen ? (*Gelach*)

De heer Stefaan Platteau : Mijnheer Van den Brande, u hebt me goed verstaan. Ik weet dat het buitenlands beleid u erg dierbaar is. (*Gelach*)

Platteau

Met dat beleid beogen we de maximale behartiging van de Vlaamse belangen en de verdediging van de fundamentele humane waarden. Binnen het kader van zijn bevoegdheden zet Vlaanderen zich in voor een beter Europa en geeft het mee gestalte aan een internationaal beleid, gericht op een duurzame economische en ecologische welvaart en op sociale rechtvaardigheid in noord en zuid. *(Opmerking van de heer Eric Van Rompuy)* Inderdaad, dat heb ik mooi gezegd. *(Gelach)*

Mijnheer Van den Brande, u zult het graag horen : Vlaanderen hecht het grootste belang aan eerbied voor een reeks fundamentele waarden. Die waarden zijn : democratie, respect voor de mensenrechten, internationale solidariteit, tolerantie, rechtvaardigheid, vrede en vrijheid. Mijnheer Dewinter, die waarden vinden we trouwens ook terug in de verdragen van Maastricht en Amsterdam. Die waarden zijn de toetssteen voor de beoordeling van de aanvraag van landen om tot de Europese Unie toe te treden. *(Opmerkingen van de heren Filip Dewinter en Francis Vermeiren)*

Mijnheer Dewinter, ik zal het hier nog hebben over de jumelages. Op dat ogenblik zullen we spreken over wat u zo dierbaar is.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, de heer Platteau verwijst naar het verdrag van Maastricht, dat volgens hem zo belangrijk is. Hij maakt echter wel deel uit van een coalitie waarvan twee partijen dat verdrag niet hebben goedgekeurd. Mijnheer Platteau, vormt dat geen probleem ?

De heer Stefaan Platteau : Ik heb daar in elk geval geen probleem mee. De verdragen zijn goedgekeurd, en we willen ze naleven. Het belangrijkste is hun inhoud.

Het feit dat de beleidsnota werd opgesteld door drie functioneel bevoegde ministers, met name de minister-president, die het beleid coördineert, minister Sauwens en minister Anciaux, is voor mij een goede zaak. In tegenstelling tot de heer Sarens, vind ik het een collectieve strategische keuze voor de volgende regeerperiode om een buitenlands beleid te voeren in een goede verstandhouding maar toch vanuit verschillende gezichtshoeken. Dit is positief en verrijkend. Het is een mooie symbiose die als leidraad kan dienen voor het toekomstig bui-

tenlands beleid. Ze werd goedgekeurd door alle meerderheidsfracties en betreft de hele Vlaamse regering.

De beleidsnota bevat een aantal strategische doelstellingen : Vlaanderen politiek meer stem geven in de Europese Unie en op de andere multilaterale fora ; de positie van Vlaanderen als volwaardige partner in bilaterale relaties versterken; de welvaartscreatie in Vlaanderen ondersteunen ; de economische impact van Vlaanderen vergroten ; Vlaanderen een bijdrage laten leveren om de verschillen in welzijn en welzijnsniveau tussen de Westerse landen en de ontwikkelingslanden te verkleinen.

Ik wil meer aandacht besteden aan hoofdstuk III inzake 'het Vlaams beleid ten aanzien van de buurlanden'. Het is belangrijk dat we goed overeenkomen met onze burens, in de eerste plaats met Nederland. Nederland is altijd Vlaanderens meest bevoorrechte partner geweest, en blijft dat voor samenwerking onder meer op het vlak van infrastructuur, leefmilieu, werkgelegenheid en cultuur. Dit partnerschap tussen Vlaanderen en Nederland heeft niet alleen betrekking op bilaterale aangelegenheden, maar bevat ook een Europese dimensie. Dit laatste geldt bij uitstek voor dossiers die betrekking hebben op de gemeenschappelijke Nederlandse taal. Ik zal niet alles herhalen wat we reeds weten. We moeten de gemengde commissie nieuw leven inblazen. De Vlaamse regering blijft veel belang hechten aan het jaarlijkse Vlaams-Nederlands overleg op het niveau van de minister-presidenten, zoals bepaald in de gemeenschappelijke politieke verklaring van januari 1995.

Ik wil het wel hebben over de Benelux. Ik heb daarover bijna niets teruggevonden in de beleidsnota. Nochtans is de Benelux een instelling die sinds haar ontstaan, meer dan vijftig jaar geleden, goed werk heeft geleverd. Wie mij kent, weet dat ik een overtuigde Beneluxer ben, al was het maar omdat we in de Benelux met 21 miljoen Nederlandstaligen zijn. Niettegenstaande er andere talen in de Benelux worden gesproken, hebben de Nederlandstaligen er voor eenmaal het overwicht. Dit mag worden benadrukt.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer Platteau, het is juist dat er in de Benelux 21 miljoen Nederlandstaligen zijn en slechts 4 miljoen Fransstaligen en een heel kleine groep Duitstaligen, maar dit wordt niet weerspiegeld in de structuren.

De heer Stefaan Platteau : Ik vind van wel.

De heer Karim Van Overmeire : Er bestaat een volledige pariteit tussen Nederland, België en Luxemburg. De 21 miljoen Nederlandstaligen hebben veel minder slagkracht omwille van het feit dat van de drie staten er slechts één homogeen Nederlandstalig is.

De heer Stefaan Platteau : Uw collega die de vergaderingen van de Benelux geregeld volgt, kan bevestigen dat de Nederlandse taal absoluut overheeft binnen de Benelux. Er komt zelfs reactie op van Franstalige zijde. We moeten achter de Benelux staan, te meer daar die tot nu toe zeer gedegen werk heeft geleverd. Ik betreur echter dat de Benelux te weinig naar buiten treedt. Er wordt te weinig over geschreven of gesproken in de media. Nochtans plegen de drie ministers van Buitenlandse Zaken steeds meer overleg vooraleer er belangrijke internationale besprekingen plaatsvinden binnen de Europese Unie.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Ondanks de beschouwingen van de heer Platteau moeten we erkennen dat het Benelux-verdrag een verouderd verdrag is. Het zou moeten worden aangepast aan de evoluties van deze federale staat. Men heeft een oplossing sui generis ingevoerd, maar er heeft geen verdragsrechtelijke aanpassing plaatsgevonden. Dit zou eens ter sprake moeten komen.

De heer Luc Van den Brande : Dat zal formeel gebeuren in 2008, want dan vervalt het verdrag.

De heer Stefaan Platteau : Dit kan inderdaad een goede aanleiding vormen om daar werk van te maken.

Tijdens de voorbije jaren heeft de gewestvorming in België repercussies gehad voor het Benelux-verdrag. Dit parlement wordt nu immers vertegenwoordigd in de Benelux.

De voorzitter : Mijnheer Platteau, mag ik u vragen uw uiteenzetting af te ronden ?

De heer Stefaan Platteau : Ik zal me beperken tot de belangrijkste items waaronder Vlamingen in de Wereld. Op basis van een doorlichting heeft deze VZW nogal wat kritiek gekregen. Ze bestaat sinds 1980. De Vlaamse regering pompt regelmatig geld

in deze organisatie die op zich goede doelstellingen nastreeft zoals het bevorderen van de samenhang tussen de Vlamingen hier en overzee. De doorlichting heeft echter uitgewezen dat de organisatie dringend moet worden geherstructureerd.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : U zegt dat Vlamingen in de Wereld een zeer belangrijke organisatie is. Op dit ogenblik wordt daar ruim 8 miljoen frank ingestopt. Naar aanleiding van de audit hebt u gesproken over een noodzakelijke reorganisatie en herstructurering. Mag ik daaruit afleiden dat het de bedoeling is eerst te herstructureren vooraleer er sprake kan zijn van een verhoging van de subsidies ?

De heer Stefaan Platteau : Inderdaad. Momenteel is het immers een vat zonder bodem. De organisatie moet proberen zelfstandig en zelfbedruipend te handelen.

Minister-president Patrick Dewael : Het auditrapport gaat ook uit van een noodzakelijke verhoging van de subsidies. Om de organisatie optimaal te laten functioneren is een subsidieverhoging aangevraagd. We moeten er evenwel van uitgaan dat een herstructurering en een reorganisatie de conditio sine qua non vormen.

De heer Stefaan Platteau : Ik heb de noodzaak van een reorganisatie reeds beklemtoond. Dit blijft anders een vat zonder bodem.

Ik wil hier ook nog even opmerken dat de jumelages in deze beleidsnota weer niet aan bod komen. Persoonlijk ben ik nochtans een groot voorstander van jumelages. De hieruit voortvloeiende culturele uitwisseling heeft zijn nut reeds bewezen. Het is een goede wijze om volkeren met elkaar in contact te brengen zonder de politiek hier noodzakelijkerwijze bij te betrekken. Ik had dit dan ook graag in de beleidsnota aan bod zien komen.

Het tijdsbestek waarover ik hier beschik is te kort om in detail te treden, maar Dilbeek – een gemeente die ik uiteraard goed ken – is geïntegreerd met drie gemeenten : een in de Verenigde Staten, een in Zuid-Afrika en een in Oostenrijk. De resultaten van deze jumelages zijn uiterst positief. (*Gelach*)

Mijn laatste punt betreft mijn voldoening over het akkoord inzake de Euromediterrane overeenkomst dat in de commissie unaniem werd goedge-

Platteau

keurd. Die overeenkomst zal een associatie tot stand brengen tussen de Europese Gemeenschap en de staat Israël. De hoorzittingen met de vertegenwoordigers van de staat Israël en van het Palestijnse volk waren bijzonder interessant. Beide partijen hebben hun argumenten naar voren kunnen brengen. Dit heeft in de commissie tot een consensus geleid met betrekking tot de opvolging van de inspanningen die worden geleverd om het moeizame vredesproces te steunen. (*Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, heren ministers, collega's, er staan in de beleidsnota Vlaams buitenlands beleid weinig zaken waarover bij de begrotingsbesprekingen en tijdens andere plenaire zittingen en commissievergaderingen nog niet uitvoerig is gediscussieerd. De bespreking van de structuur van Export Vlaanderen naar aanleiding van de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen is hiervan een goed voorbeeld. De heer Verougstraete zal het trouwens straks nog specifiek over Zuid-Afrika en over de ontwikkelingssamenwerking hebben.

Wat bij het lezen van deze beleidsnota opvalt, is de vrij grote continuïteit op dit terrein. Dit kan wellicht moeilijk anders.

De algemene omgevingsanalyse waarmee de nota begint, kunnen we grotendeels onderschrijven. Dit is zeker het geval wanneer wordt gesteld dat de zogenaamde mondialisering beperkt blijft tot regionale samenwerking en tot blokvorming en dat dit buiten Europa zelfs niet bijster veel voorstelt. De omgevingsanalyse merkt ook op dat we in de richting van een multipolaire wereldorde evolueren, waarbij men vertrekt van een geringere geopolitieke stabiliteit. Dit betekent eenvoudigweg dat de wereld minder veilig wordt. We zijn er ons van bewust dat problemen als milieu, volksgezondheid, veiligheid en immigratie in de 21ste eeuw vaak een gemeenschappelijke en internationale aanpak zullen vergen.

De tegenhanger van die globalisering is de subsidiariteit of decentralisering. Dit leidt vaak tot het ontstaan van nieuwe nationale staten. In de beleidsnota wordt het voorbeeld van Tsjechië en Slowakije expliciet aangehaald, waarvoor overigens onze dank. We zijn er ons uiteraard van bewust dat

de nationale staat anno 2000 natuurlijk niet te vergelijken is met die in de 19de eeuw, maar het blijft onze overtuiging dat die eigen nationale staat voor een gemeenschap, voor een volk – dus ook voor de Vlamingen – een efficiënt politiek instrument blijft. Het is een noodzakelijk referentiekader voor het individu en volgens ons het enige politieke kader waarin de democratie ten volle kan spelen.

Ook de Vlaamse regering is zich daar blijkbaar van bewust. Op bladzijde 7 lezen we : 'Het is nog te vroeg om 'the end of the nation state' in te luiden. Meer nog, door de rol die de Raad speelt in het Europees beleid herbevestigt de Europese Unie de rol van de staten.' Dat wordt nog eens herhaald op bladzijde 12 : 'De Raad stapt steeds vaker in de rol van de Commissie als aanbrenger van nieuwe initiatieven.' Met de Raad bedoelt men dan de nationale staten. Verder staat te lezen : 'Intussen worden ook steeds meer Vlaamse beleidsdomeinen gevat door de EU-besluitvorming, terwijl de rol van Vlaanderen in deze besluitvorming eerder beperkt is. Binnen de instellingen van de Europese Unie is er weinig ruimte voor rechtstreekse inbreng van de deelstaten.' Op bladzijde 13 staat : 'Door de heterogene samenstelling van het Comité van de Regio's en zijn zuiver adviserende taken heeft het slechts een beperkte invloed in de EU-besluitvorming.'

Met andere woorden, voor Vlaanderen is de toestand op dit ogenblik onbevredigend. Ik zie persoonlijk geen positieve evolutie. Integendeel, men wil op Europees vlak sneller en efficiënter beslissen. Het aantal lidstaten zal op middellange termijn sterk toenemen. De kans dat regio's, constitutionele deelstaten of hoe u ze ook wil noemen als bijkomend niveau volwaardig worden betrokken bij die besluitvorming, wordt in mijn ogen veeleer kleiner dan groter. We kunnen dit debat nog eens opnieuw voeren, maar we hebben dat al een aantal malen gedaan en onze standpunten zijn bekend : het is niet door de Europese integratie dat de vorming van een Vlaamse staat overbodig wordt. Integendeel, het is net omwille van die Europese integratie, waarvan de staten nog steeds de motor en de ruggengraat vormen, dat dit onafhankelijke Vlaanderen nodig is.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Overmeire, ik deel uw pessimisme niet. Enerzijds komt de uitbreiding van de Unie eraan, maar die klus zal nog enige voorbereiding vergen en zal niet van vandaag op morgen geklaard zijn. Anderzijds

Dewael

bestaat er een toenemende samenwerking tussen wat ik wil omschrijven als constitutionele deelstaten. Dit zijn deelstaten die daadwerkelijk beschikken over een eigen parlement en regering. Dat moet worden aangemoedigd. Op heel wat terreinen, zoals het economische en het algemeen politieke vlak, bestaat er heel wat affiniteit tussen constitutionele deelstaten. We moeten dat proces stimuleren.

Zoals in de beleidsnota staat, neem ik me overigens voor om, in de aanloop naar het Belgische voorzitterschap van volgend jaar, een vier- of vijftal van die deelstaten bijeen te brengen zodat we kunnen leren van elkaars sterkten en zwakten. Die constitutionele deelstaten maken immers allemaal een specifiek defederaliseringsproces door.

Op het vlak van fiscale autonomie kennen de verschillende deelstaten een verschillende situatie. In Duitsland hebben de Länder een bevoegdheid op het vlak van Justitie, zij het in minimale vorm. Bij ons is dit debat nog niet aangesneden. Het is dus goed dat we ter voorbereiding van het EU-voorzitterschap onze aandacht richten op het begrip constitutionele deelstaat en een sterkte-zwakte-analyse maken. Dat was trouwens een van de aanbevelingen van het jongste VEV-congres. De Vlaamse regering neemt zich voor dit te implementeren.

De heer Karim Van Overmeire : Het grote probleem blijft dat dit concept van constitutionele deelstaat alleen bij ons, in Duitsland, en deels in Spanje en Schotland bekend is. Dan is men zo ongeveer rond. Van alle nieuwe kandidaat-lidstaten kent geen enkele dit concept. Men evolueert dus naar een EU met 28 lidstaten waarvan er misschien 4 of 5 het concept kennen. Het is mijn overtuiging dat we op die manier nooit volwaardig en rechtstreeks zullen kunnen deelnemen aan die Europese besluitvorming.

Minister-president Patrick Dewael : In de commissie hebben we het daar zeer uitvoerig over gehad. Dit is ook de inzet van de nakende intergouvernementele conferentie. Als ik dat proces aanmoedig en stel dat we met andere deelstaten contacten zullen onderhouden, dan is dat precies opdat ook zij intern het proces op gang zouden brengen. In het spenderen van de middelen kent en onderkent Europa het regionaal beleid zeer goed. Een groot gedeelte van de Europese budgetten wordt verdeeld op basis van regionale en subregionale criteria. Er zijn bondgenoten nodig om wat we bepleiten binnen de IGC te kunnen hardmaken. Die kunnen we

vinden door de benadering te volgen die wij hantieren. We zoeken partners en gaan na hoe het proces in andere landen verloopt.

De heer Karim Van Overmeire : Ik bewonder uw volharding, maar een vraag om uitleg van de heer Sarens in de commissie heeft uitgewezen dat u die bondgenoten zelfs niet in eigen land vindt. De federale minister van Buitenlandse Zaken wil het niet op de agenda van de IGC plaatsen, omdat Wallonië, Brussel en de Franse Gemeenschap daaraan niet willen meewerken.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Overmeire, we moeten correct debatteren. Ik heb zelfs een brief voorgelezen van de minister van Buitenlandse Zaken waarin hij duidelijk zegt dat hij onze standpunten deelt. De discussie heeft te maken met het feit dat er na deze IGC nog een andere IGC komt. Sommige Europese lidstaten bepleiten vandaag een zeer restrictieve IGC. Ze willen een beperking tot de zogenaamde 'leftovers' van Amsterdam. Dat is natuurlijk één benadering. Ons land heeft nu onder meer op de Finse top bondgenoten gezocht om een meer uitgebreide IGC te realiseren. Door dit overleg moet het Europese proces verder evolueren.

In de commissie heb ik ook de vraag gesteld wat uw alternatief is. Dan blijft het echter zeer stil.

De heer Karim Van Overmeire : Neen, ons antwoord is heel duidelijk. Het vraagt alleen enige politieke moed om te breken met het systeem dat voor Vlaanderen nefast is. De Belgische omweg is voor Vlaanderen nadelig. *(Opmerking van de heer Eric Van Rompuy)*

Ik ben niet tegen Europa. In de commissie heb ik terzake een duidelijk onderscheid gemaakt. Aan de ene kant is er de inschakeling in een Belgisch federalisme, waarbij we ons als meerderheidsvolk laten inkapselen, aan de andere kant is er wel degelijk het besef dat een aantal zaken gemeenschappelijk zullen moeten gebeuren.

Minister-president Patrick Dewael : Uw voorstel is dus om eenzijdig de onafhankelijkheid uit te roepen. *(Rumoer)*

De heer Karim Van Overmeire : U geeft zelf het voorbeeld van Tsjechië en Slowakije. *(Rumoer)*

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Overmeire, ontwikkel dat idee eens verder. *(Rumoer)*

De heer Eric Van Rompuy : Een van de programmapunten van het Vlaams Blok is toch ook om alle Europese instellingen hier buiten te gooien ? (*Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem*)

De heer Karim Van Overmeire : U hebt ons programma nog niet volledig gelezen. (*Rumoer*)

De heer Eric Van Rompuy : Ik kan zeer goed lezen en ik heb een zeer goed geheugen. Het Vlaams Blok heeft tegen alle Europese verdragen gestemd. Het Vlaams Blok wil evenmin dat Brussel de hoofdstad van Europa is.

De heer Joris Van Hauthem : Is dat een misdaad ?

De heer Eric Van Rompuy : De mensen zouden dat ook eens allemaal moeten horen. (*Rumoer*)

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer Van Rompuy, het is toch geen misdaad om tegen het verdrag van Maastricht te stemmen ? Agalev en de VU hebben dat ook gedaan, maar zij mogen zelfs in de Vlaamse regering plaatsnemen. (*Opmerking van de heer André Denys*)

De heer Eric Van Rompuy : Durft u hier te herhalen dat alle Europese instellingen uit Brussel weg moeten ? (*Rumoer*)

De heer Karim Van Overmeire : Is dat hier een rechtbank misschien ? (*Rumoer*)

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Overmeire, ik vind dit debat zeer interessant. Als het delicaat wordt, zwemt het Vlaams Blok altijd rond bepaalde zaken heen. (*Rumoer*)

U zegt dat we met 6 miljoen zijn en dat we de macht van het getal kunnen laten spelen. U wil niet langer worden gedomineerd door de Franstaligen. Ik heb toen in de commissie het volgende gezegd. Als u die benadering hanteert in een Europese context, dan wens ik u zelfs met 6 miljoen mensen veel succes toe.

U bent tegen Europa, tegen het verdrag en tegen de procedure. U vindt dat het te langzaam gaat. Het radicale alternatief, waarvoor uw partij tekent, is dat we een punt zetten achter België en de onafhankelijkheid uitroepen. De heer Van Rompuy heeft een belangrijke opmerking gemaakt over wat dat concreet betekent. U vindt het dan namelijk ook niet belangrijk dat Brussel op dit ogenblik de hoofdstad is van Europa en van Vlaanderen, met

alle belangrijke instellingen en andere dimensies die dat met zich brengt.

Ik zou graag eens de volledige gedachtegang van het Vlaams Blok daarover horen. Dan moet u echter de slogantaal verlaten en een scenario uittekenen met alle eraan verbonden consequenties. Het Vlaams Blok beweert altijd een democratische partij te zijn en te willen deelnemen aan het debat. Wel, ik zou u dit graag zien uitleggen aan de bevolking.

De heer Karim Van Overmeire : Dat scenario is al beschreven in een boek. Het is echter niet uit te leggen in de dertien minuten die me nog resten. Ik zal u het boek overhandigen. Daarin worden parallellen getrokken met Tsjechië en Slovaakse en met de ontbinding van de Scandinavische Unie in 1905. Dat is gebeurd op een vreedzame, democratisch legitieme, en internationaal aanvaarde manier.

Minister-president Patrick Dewael : In het geval van Tsjechië en Slovaakse was er sprake van onderlinge toestemming. Men had daar niet het probleem dat de hoofdstad tegelijk de hoofdstad was van Europa. Als we niet tot een onderlinge toestemming kunnen komen, is alleen een echtscheiding op grond van feiten mogelijk. Hoe zult u dat concreet implementeren ?

De heer Karim Van Overmeire : In het geval van Tsjechië en Slovaakse was een scheiding met onderlinge toestemming mogelijk omdat de Slovaeken wisten dat de Tsjechen hun eigen belang vooropstelden. De Tsjechen waren, in tegenstelling tot Vlaanderen, als meerderheidsvolk niet bereid om de constructie ten koste van alles te handhaven. Dat is de kern van de zaak. Zij hebben hun verlanglijstje naar voren geschoven. Als men de federatie wilde laten voortbestaan, moest het economisch en binnenlands beleid dat zij verlangden, worden gevoerd. De Slovaeken hadden een ander verlanglijstje. Toen bleek dat er geen overeenkomst mogelijk was, is men tot een scheiding overgegaan. Hier is het probleem dat de Vlamingen altijd eerst het Belgisch belang vooropstellen. De Belgische constructie moet kost wat kost blijven bestaan. Op die manier verzwakt u uw eigen onderhandelingspositie. (*Opmerkingen van minister-president Patrick Dewael*)

De voorzitter : Mag ik de sprekers vragen vooraf het woord te vragen om de discussie niet nodeloos te rekken.

De heer Van Overmeire heeft het woord. (*Opmerkingen van de heer Filip Dewinter*) (*Rumoer*)

De heer Karim Van Overmeire : We zullen hierover de komende maanden en jaren herhaaldelijk van gedachten wisselen. Ik zal nu mijn betoog over de beleidsnota Buitenlands Beleid voortzetten.

Met betrekking tot de multilaterale samenwerking verheugen we ons in de grote aandacht voor onze buurlanden. Den Haag, Londen, Parijs en Berlijn zijn onze belangrijkste medespelers op politiek en economisch vlak. Volgens de nota zullen we op het einde van de regeerperiode in die vier hoofdsteden beschikken over een gegroepeerde Vlaamse vertegenwoordiging, een Vlaams Huis. Dat lijkt ons perfect. We vrezin wel voor het scenario dat Vlaanderen zijn herkenbare aanwezigheid in het buitenland beperkt tot de Europese Unie en dat we ons daarbuiten onder de Belgische paraplu scharen. Over dat scenario werd al gesproken, en we kunnen ons daar in geen geval bij aansluiten.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Dit is een evolutief proces. De keuze is gemaakt om in de ons omringende landen te komen tot het principe van een geïntegreerde vertegenwoordiging. Ik verwijs naar wat vandaag bestaat in Den Haag, waar alle diensten van Vlaanderen in één vertegenwoordiging zijn ondergebracht. We zullen dit ook in Parijs en Londen op eigen kracht doorvoeren. Dit staat op de agenda van de Vlaamse regering van volgende vrijdag. In Berlijn beschikt België over een zeer ruime ambassade, die ook voor Vlaanderen een grote infrastructurele basis biedt. Vanuit budgettaire oogpunt zou het totaal onverantwoord zijn om daar een apart huis te openen.

Dit zijn voor de aanwezigheid en het gezicht van Vlaanderen opnieuw belangrijke stappen. Die vragen financiële middelen en kunnen dus niet van het ene op het andere jaar zomaar worden gerealiseerd, maar we gaan in deze richting verder.

De heer Karim Van Overmeire : De samenwerking met de landen van Centraal en Oost-Europa is eveneens van het allergrootste belang, te meer vermits we precies daar een aantal partnerlanden kunnen vinden die als het ware op de maat van Vlaanderen zijn gesneden. Maar hier komt men tot een tabula rasa in de beleidsnota. Het beleid moet efficiënter, er komt bijsturing, evaluatie en een volledig nieuw beleidsplan. De regering blijft daar op dit moment vaag over, want deze zaak is blijkbaar in voorbereiding. Ik veronderstel dat ze het parlement zal betrekken bij het uittekenen van dat nieuwe beleid.

De verhouding tussen het Vlaamse en het federale buitenlandse beleid wil ik even aansnijden. De fractieleider van een van de regeringspartijen, de heer Van Grembergen, heeft herhaaldelijk gesteld dat het Belgisch buitenlands beleid het beleid moet zijn van de federatie, met een gemeenschappelijk optreden van de componenten. Dat klinkt mooi, mijnheer Van Grembergen, maar u weet ook dat de werkelijkheid volledig anders is. Van die complementariteit, het onderling afspreken en het gemeenschappelijk optreden is in de praktijk weinig te merken.

Dit kan worden geïllustreerd door een pijnlijk incident. Ik kom meteen tot een nieuw onderwerp dat nog niet aan de orde is geweest, maar waarvan iedereen verwacht dat het even wordt aangesneden : de situatie in Oostenrijk. In de beleidsnota kunnen we lezen dat deze regering staat voor een nieuw communautair klimaat. Niet alleen de relatie tussen de deelentiteiten zal worden uitgeklaard, maar er moet ook een betere verstandhouding komen tussen de deelstaten en het federale niveau, met complementair onderling overleg en federale loyaliteit. Het is dan wel bijzonder pijnlijk dat, terwijl de minister-president aan het genieten is van een welverdiende vakantie en in één van de betere Oostenrijkse skioorden een berg komt afgedleden, op dat eigenste ogenblik de federale minister van Buitenlandse Zaken zegt dat skiën in Oostenrijk immoreel is. Dat is pas gevoel voor timing.

Mijnheer de minister-president, u hebt ondertussen steun gekregen van VU&ID, op Vlaams niveau toch een regeringspartij. Ze heeft gisteren een persmededeling verstuurd die nogal scherp is over wat er op federaal vlak gebeurt. De titel is : 'Reacties van Louis Michel : cafépraat'. Ik citeer : 'De buitenlandse reacties op de regeringsdeelname van de FPÖ overstijgen het niveau van de cafépraat niet. Zelden werd op een dergelijke vrijblijvende en ongezond emotionele manier over buitenlandse politiek gediscussieerd.' Bijzonder interessant is de laatste zin : 'VU&ID verzet zich tegen elke vorm van sanctie tegen de Oostenrijkse bevolking.' Dit werd getekend door Geert Bourgeois, voorzitter van de Volksunie.

Diezelfde dag krijg ik met de post twee voorstellen van resolutie, één van Agalev en één van de SP. De twee geachte collega's van de regeringspartij Agalev vragen de culturele samenwerking met Oostenrijk op te schorten, om de gemeenschapsattaché, de Vlaamse economische vertegenwoordiger en de directeur van Toerisme Vlaanderen terug te roepen, om het Vlaams Huis in Wenen te sluiten, om tot een gemeenschappelijke actie te komen met de

Van Overmeire

Duitse en Franse Gemeenschappen van België en, als kers op de taart, vanuit Vlaanderen in aanzienlijke bedragen te voorzien om in Oostenrijk in anti-Haider-initiatieven te investeren. Ook de collega's van de SP vragen in een andere resolutie om maatregelen, met name de opschorting van het cultureel verdrag met Oostenrijk, de terugroeping van de gemeenschapsattachés, de Vlaamse economische vertegenwoordigers en de directeur van Toerisme Vlaanderen, alsook de sluiting van het Vlaams Huis in Wenen.

Misschien vormt dit debat de gelegenheid voor de minister-president om zijn visie op de gebeurtenissen in Oostenrijk toe te lichten, vermits dit parlement tot op heden enkel nog maar indirect werd geïnformeerd via allerlei verklaringen in de pers. We achten het immers belangrijk te weten te komen hoe u en uw regering tegen dit toch ongetwijfeld belangrijke politieke feit binnen de Europese Unie aankijken. Welke maatregelen zal uw regering uiteindelijk nemen? In De Standaard van dit weekend lees ik dat iedereen wel ter plaatse blijft, maar dat onze handelsattachés in Wenen geen contact zullen zoeken met de nieuwe regering.

Minister Johan Sauwens : Dat is niet juist.

De heer Karim Van Overmeire : U kunt het zelf nalezen, het artikel ligt daar op mijn bank. In dat artikel zegt minister-president Dewael : 'Onze handelsattachés in Wenen zullen geen contact zoeken met de nieuwe regering'. Maar ik heb de indruk dat minister Sauwens daar een andere mening over heeft.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Er is aan de Vlaamse economische vertegenwoordigers geen enkele instructie gegeven om hun activiteiten te veranderen. De positief evoluerende handelsstromen met Oostenrijk lopen gewoon verder, en dit volledig in de lijn van wat vorige week vrijdag binnen de regering werd afgesproken.

Ik kan u zelfs meedelen dat er binnenkort een nieuwe Vlaamse economische vertegenwoordiger in het Vlaams Huis wordt ingezet. We gaan trouwens ook door met de geplande landenworkshop die binnen enkele weken zal worden aangekondigd. Ook de workshop die samen met Fabrimetal onder het motto 'Oostenrijk, industriële opdrachtgever' wordt georganiseerd, wordt zeker niet afge-

blazen, precies omdat die handelsstroom naar Oostenrijk voor ons zo belangrijk is.

Er is wel afgesproken om op het politieke niveau vooralsnog geen nieuwe contacten te leggen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister-president, als fractieleider heb ik al onze computers en faxapparaten onderzocht om te weten te komen welke beslissingen de Vlaamse regering in dat verband heeft genomen, maar helaas heeft mijn zoektocht niets opgeleverd.

We weten dus niet wat u daar vrijdag hebt beslist, en ik zou u dan ook vriendelijk willen vragen ons de officiële tekst van de resultaten van die ministerraad te bezorgen. Zo moeten we ons niet baseren op losse commentaren en krantenberichten.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik veronderstel dat dit thema ook door andere sprekers zal worden aangesneden. Om niet ad hoc op elke vraag te moeten antwoorden, stel ik voor de geactualiseerde regeringsvisie op een bepaald ogenblik in dit debat nader toe te lichten. Ik heb de betreffende tekst van het regeringsbesluit trouwens bij en zal hem u bezorgen, zodat u deze aan de leden van het parlement kunt doorgeven.

De heer Karim Van Overmeire : Ik dank u voor dit initiatief en stel voor dat u tegelijkertijd uw houding toelicht tegenover de positie van Karintheï in het Comité van de Regio's. Indien ik me niet vergis, is dat een constitutionele deelstaat en één van uw bondgenoten in uw strijd om de regio's en constitutionele deelstaten in Europa meer zeggenschap te geven. Wat zal uw houding zijn als u daar in dat comité de gouverneur van Karintheï ontmoet?

Voor alle duidelijkheid wil ik beklemtonen dat ik hier niet sta om Haider te verdedigen. Er bestaat tussen zijn partij en mijn partij geen enkele formele band, en er zijn zelfs geen informele contacten. Maar dat betekent niet dat ik niet, net zoals vele andere Vlamingen, met enige verbazing, ja zelfs verbijstering, het schouwspel van de laatste dagen heb gevolgd. Het snelle, krachtige en eensgezinde optreden van de landen van de Europese Unie wekt verbazing. Het moet een hele troost zijn voor de verkrachte vrouwen van Kroatië en Bosnië, voor de kinderen van Kosovo, en vandaag voor de burgers in de kelders van Grozny, dat de Europese Unie nu plots tegen Oostenrijk wel met buitenge-

Van Overmeire

wone slagkracht en efficiëntie optreedt. Nog voor de nieuwe Oostenrijkse regering enige daad had gesteld, nog voor die regering was gevormd en nog voor er een regeerprogramma was, regende het al vervloekingen, banbliksems en sancties. De veertien overige EU-lidstaten hebben ondertussen besloten om hun contacten te beperken tot het minimum dat nodig is om de EU te laten functioneren.

Hierbij passen een aantal bedenkingen. Ten eerste zijn de genomen maatregelen nergens opgenomen in de Europese verdragen. Het Verdrag van Amsterdam voorziet in een schorsing van het stemrecht als een lidstaat herhaaldelijk de mensenrechten of de Europese regels schendt. Men had misschien een verklaring kunnen uitvaardigen waarin naar dit artikel werd verwezen. De huidige maatregelen zijn op geen enkel feit gebaseerd en hebben geen enkele juridische basis.

Ten tweede is het niet de eerste keer dat een 'niet-traditionele partij' deel uitmaakt van een regering van een EU-lidstaat. Op lokaal vlak regeert de PDS mee in Duitsland. In Frankrijk zijn de communisten mee aan de macht. In Italië heeft de Alleanza Nazionale nog deel uitgemaakt van de regering. Dit laatste leidt tot een bijzonder verwarrende situatie : de huidige Italiaanse minister van Buitenlandse Zaken Dini was ook minister in de regering met de Alleanza Nazionale. Maar misschien is het verschil met Oostenrijk dat Duitsland, Frankrijk en Italië grote lidstaten zijn. Aan een klein land als Oostenrijk durft men wel sancties opleggen.

In elk geval dreigen de sancties tegen Oostenrijk de hele IGC en de hele uitbreiding op de helling te zetten. Zowel de IGC als de uitbreiding zijn maar mogelijk mits unanimité en na langdurig en dikwijls ook informeel overleg tussen alle lidstaten. De initiatiefnemers van de sancties tegen Oostenrijk nemen dus een wel erg zware verantwoordelijkheid op zich.

Ondertussen hebben we wel het voordeel van de duidelijkheid. De kandidaat-lidstaten van Centraal- en Oost-Europa weten ondertussen wat West-Europa onder democratie verstaat. Het signaal is duidelijk : ook al zijn er verkiezingen, men kan langs democratische weg niet voor een ander beleid kiezen als dat het buitenland niet zint. De Brezjnef-doctrine van het Oostblok is vervangen door de Louis-Micheldoctrine van de Europese Unie. Ik wens de Europese Unie trouwens nog veel succes met het meten van het democratisch gehalte

van de regeringspartijen in kandidaat-lidstaten als Slovaakse, Roemenië, Bulgarije, laat staan Turkije.

Wat is het nettoresultaat van de Europese sancties ? De populariteit van Haider is aanzienlijk toegenomen, de pro-Europese gevoelens zijn in Oostenrijk naar een absoluut dieptepunt gezakt en Europa is niet dicht bij de Europese burger geraakt. De Nederlandse politieke commentator Helderling schreef : 'Als dit de voorafspiegeling is van de gemeenschappelijke buitenlandse politiek van de Europese Unie, dan moeten we ons hart vasthouden.' Hij vervolgde : 'In een eerste serieuze poging tot een gemeenschappelijk politiek optreden, handelen de staten van de EU als schijnheilige kippen zonder kop.' De Standaard vroeg zich vorige week ironisch af of de Europese Snelle Interventiemacht op tijd klaar zou zijn om tegen Oostenrijk op te trekken.

Ik heb nog een persoonlijke bedenking : misschien kan de Belgische luchtmacht pamfletten uitstrooien boven Oostenrijk. De Italiaanse fascist Gabriele d'Annunzio heeft het tijdens de Eerste Wereldoorlog al voorgedaan. Le ridicule ne tue pas. De kinderen in het Franstalig onderwijs mogen niet meer op sneeuwklas naar Oostenrijk. Wellicht worden de voorschotten van de ouders en de scholen terugbetaald door de regering. Het is een hele geruststelling dat de extra miljarden voor het Franstalig onderwijs goed worden besteed. (*Gelach bij het Vlaams Blok*)

Men bevindt zich op een hellend vlak van het potserlijke naar het pathetische en het pathologische. Er werd gevraagd om in het programma Vlaanderen Vakantieland geen filmpjes over Oostenrijk uit te zenden. Daarmee komen we toch al dicht bij de spottende opmerkingen die in sommige Vlaamse kranten te lezen waren. We kunnen de Samson-hit 'Heidi in Tirol' nog uit de rekken halen en geen Sissi-films meer draaien. Vergeet ook Middelkerke niet aan de lijst van de verboden toeristische bestemmingen toe te voegen. En als u naar Duitsland gaat, rijd dan zeker niet langs Beringen. Ga liever naar Wallonië op vakantie, een lichtbaken in het duister wordende Europa, een oase waar democratie en integriteit gelukkig nog hoogtij vieren. (*Gelach bij het VB*)

Het is bijzonder gevaarlijk om op basis van een aantal citaten van een kopman een hele partij en een hele regering te sanctioneren. Ik herinner me een zekere Louis Tobback, die zichzelf Orangist noemde, die in Lokeren de Marokkanen van de brug ging slaan, die asielzoekers omschreef als meeuwen die neerstreken op een stort en die lasti-

Van Overmeire

ge journalisten met de autokrik op hun kop zou slaan. De heer Tobback heeft zich voor die uitlatingen nooit verontschuldigd of ze ingetrokken, maar hij is een socialist en dat verklaart veel. Socialisten worden immers zelden of nooit belaagd door de politiek correcten.

Wat stoort is dat men veroordeelt zonder argumenten en dat men niet consequent is. Men werkt met twee maten en twee gewichten. Een skivakantie in Oostenrijk is moreel verwerpelijk voor een Belgisch minister van Buitenlandse Zaken die de hand heeft gedrukt van Kabila, discrete toenadering zoekt tot Saddam Hoessein, op bezoek is geweest in Libië en net terug is uit Marokko. Een minister van de vorige Vlaamse regering ging op vriendschapsbezoek naar Cuba en kwam terug met lovende woorden over het Cubaanse onderwijsstelsel. De vorige Belgische regering ontmoette Li Peng, de slachter van het Tienanmenplein. Vietnam heeft in dit land het statuut van bevoorrechte handelspartner. Gisteren werd in Brussel een Indonesische delegatie ontvangen, een land waar de slachting op Oost-Timor nog maar pas is opgehouden om plaats te maken voor slachtpartijen op andere eilanden van Indonesië.

En het gaat niet alleen over landen of regimes. In De Standaard werd vorige week een foto afgedrukt waarop de Antwerpse CVP'er Van Peel te zien was op een betoging tegen het zogenaamde extreemrechtse gevaar, in het gezelschap van Kris Merckx, de leider van de openlijk maoïstische PVDA : Van Peel en Merckx broederlijk naast elkaar om de democratie te vrijwaren. Is er een surrealistischer beeld mogelijk ?

U moet toch begrijpen dat dit allemaal bijzonder weinig overtuigend overkomt. De verontwaardiging is dus niet oprecht. Van de socialisten is ze te begrijpen, omdat ze is ingegeven door de ergernis dat Haider vooral hun vroegere kiezers heeft weten te overtuigen. Van Louis Michel is ze begrijpelijk : ze is ingegeven door zijn profileringsdrang om België opnieuw op de kaart te zetten. Gisteren is in de Wall Street Journal trouwens een interessant, maar weinig lovend artikel over de heer Michel en zijn buitenlands beleid verschenen. (*Opmerkingen van de heer Francis Vermeiren*)

U moet niet zenuwachtig worden. Het gaat over Louis Michel, Belgisch minister van Buitenlandse Zaken.

De voorzitter : Mijnheer Van Overmeire, gelieve af te ronden.

De heer Karim Van Overmeire : Ik wil nog drie zinnen zeggen. Het kleine België – petit pays, petit esprit – met zijn groot imagoprobleem, het land dat enkele maanden geleden nog klaagde over een onbillijke behandeling door de Europese landen, heeft nu in het Europese klasje een leerling gevonden die nog minder geliefd is. Het neemt nu zelf de leiding van de pesterijen.

De verontwaardiging is ingegeven door de angst van de Walen voor het Vlaams Blok, tot nader order de enige partij die het Belgische systeem in vraag stelt en bereid is om onmiddellijk de geldkraan dicht te draaien.

Ten slotte zijn er natuurlijk onze politieke tegenstanders in Vlaanderen die met Oostenrijk een afschrikwekkend voorbeeld willen stellen. Men wil de kiezers duidelijk maken wat er hem overkomt als hij voor het Vlaams Blok stemt. Men wil de kiezer afdreigen. Het valt af te wachten of de Vlaamse kiezer zich laat afdreigen. Ik heb het even voor u uitgerekend, mijnheer de minister-president : nog 246 keer slapen en het is 8 oktober. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, heren ministers, dames en heren, bij de bespreking van de begroting 2000 hebben we al kennis gemaakt met het Vlaams Buitenlands Beleid van deze regering. De beleidsnota geeft een vollediger beeld van de intenties en maatregelen waarmee zij het Vlaams Buitenlands Beleid gestalte wil geven.

Mijnheer de minister-president, misschien ligt het aan uw persoonlijkheid, maar in vergelijking met uw voorganger doet u het voorzichtig aan.

De heer Luc Van den Brande : U wilt toch niet zeggen dat ik onvoorzichtig was ?

De heer Patrick Hostekint : De beleidsnota buitenlands beleid is geen spectaculair werkstuk geworden. Het geeft vooral blijk van continuïteit. Het beleid van de vorige regering wordt in grote mate voortgezet. Dat is een compliment aan het adres van de vorige minister-president.

De belangrijkste innovatie is de opsplitsing van de bevoegdheden Algemeen Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Hostekint

Dat resulteerde in de benoeming van een minister van Buitenlandse Handel en een minister van Ontwikkelingssamenwerking. Vooral over deze laatste benoeming verheugen we ons ten zeerste.

De opdracht die de Vlaamse regering zich stelt – Vlaanderen een gezicht geven in de wereld door een maximale behartiging van de belangen en waarden in de internationale omgeving – klinkt mooi, maar niet vernieuwend. De strategische doelstellingen zijn dat evenmin. Ze gaan terug op het strategisch plan Vlaanderen Internationaal dat in 1997 werd uitgewerkt door de administratie Buitenlands Beleid. Overigens is het de evidentie zelf dat Vlaanderen zich in zijn buitenlands beleid verder wil inspannen om een groter politiek gewicht te krijgen binnen de Europese Unie en op andere multilaterale fora, en om zijn positie als volwaardige actor en partner in bilaterale relaties te versterken.

Naast de sterke aanwezigheid in de multilaterale organisaties, zoals de Internationale Arbeidsorganisatie en de Unesco, en het aanhalen van de banden met Nederland en de andere directe buurlanden, die van vitaal belang zijn voor de Vlaamse export, zijn vooral de uitdagingen binnen de Europese context enorm belangrijk. De binnenkort op te starten besprekingen over de verdere uitbreiding van de Europese Unie binnen de IGC en het Belgisch EU-voorzitterschap in de tweede helft van 2001 bieden in de nabije toekomst uitdagingen en kansen. Vlaanderen kan én moet hieraan een maximale eigen bijdrage leveren.

Met betrekking tot de Europese integratie merk ik op dat over de Benelux, de voorloper en de bakermat van de Europese Unie, in de beleidsnota geen enkel woord is terug te vinden. Gelet op onze bevoegdheden en de grensoverschrijdende problematiek terzake, is het Beneluxoverleg nochtans van groot belang. Ik verwijs hierbij naar de discussies inzake grensoverschrijdende infrastructuur, zoals de IJzeren Rijn. Bovendien geeft de Benelux een reële meerwaarde aan Europa als er een gemeenschappelijk standpunt is tussen de drie lidstaten.

Mij baserend op het Vlaams regeerakkoord, waarin naast een sterk buurlandenbeleid ook wordt benadrukt dat Vlaanderen zich in de nabije toekomst wil richten op jonge democratieën, vind ik het verfrissend dat in hoofdstuk vijf van de beleidsnota een – zij het voorzichtig – beleid wordt uitgestippeld ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa. Ook onder de vorige Vlaamse regering waren er

aanzetten in die richting en werden bilaterale samenwerkingsakkoorden afgesloten met een aantal landen van het voormalige Oostblok.

Net als Europa en de federale regering heeft Vlaanderen er alle belang bij zijn aandacht en middelen nadrukkelijker te oriënteren op die landen. Het komt er vooral op aan geen kansen te missen. Ik pleit er dan ook voor om de banden met die jonge democratieën van Oost- en Centraal-Europa, met inbegrip van de Balkanlanden waar een broos vredesproces op gang is gekomen, nauwer aan te halen en een prioritaire behandeling te geven. Het werkprogramma voor Centraal- en Oost-Europa biedt hiertoe trouwens een hefboom.

Mijnheer de minister-president, ik zei daarnet dat u het voorzichtig aan doet. Dat blijkt ook uit de verklaringen die u hebt afgelegd in verband met de houding van de Vlaamse regering ten aanzien van Oostenrijk, waar een racistische en anti-democratische partij haar intrede heeft gedaan in de regering. U zei niet te willen overreageren.

Zoals u weet heeft de SP-fractie verleden week een vrij verregaand voorstel van resolutie ingediend waarbij wij onder andere voorstelden om het Vlaams Huis te Wenen te sluiten en de gemeenschapsattaché, de Vlaamse economische vertegenwoordiger en de delegatie van Toerisme Vlaanderen terug te roepen.

De Vlaamse regering heeft vrijdag beslist het Vlaams Huis niet te sluiten. Zij deed dat vooral omdat de Vlaamse economische en handelsvertegenwoordiging en de delegatie van Toerisme Vlaanderen een technische functie hebben. Ze staan ten dienste van de Vlaamse exporteurs en moeten het toerisme in Vlaanderen promoten. Hun terugtrekking zou in de eerste plaats Vlaanderen treffen, en niet Oostenrijk. Hun terugtrekking zou contraproductief zijn en in de kaart spelen van de geestesgenoten van Haider in Vlaanderen.

Wat de gemeenschapsattaché betreft, stelt de Vlaamse regering dat zijn terugtrekking enkel zin heeft als ook de Belgische ambassadeur wordt teruggeroepen. We sluiten ons aan bij deze zienswijze, op voorwaarde dat de opdrachten van het Vlaams Huis worden geheoriënteerd en de diplomatieke relaties met de Oostenrijkse regering zo veel mogelijk worden beperkt. Daarom trekt de SP-fractie haar oorspronkelijk voorstel van resolutie in en wacht de verklaring van de minister-president over dit onderwerp af.

Hostekint

Het onderdeel ontwikkelingssamenwerking ligt me als socialist bijzonder na aan het hart.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer Hostekint, ik sta versteld van de bocht die u neemt. U trekt uw voorstel van resolutie in. Dat ligt volledig in de lijn van wat uw partijvoorzitter tijdens het weekend blijkbaar als richtlijn aan uw fractie en aan de SP-ministers heeft gegeven. Ik ben blij vast te stellen dat er zelfs bij de socialisten toch noch een greintje gezond verstand en misschien ook een reflex van zelfbehoud overblijft.

Ik stel verder vast dat de fractieleider van Agalev hier diep verzonken is in het lezen van allerlei literatuur. Uw collega's van Agalev zijn in de schoot van de Vlaamse regering blijkbaar volledig geïsoleerd. Ik had graag van de heer Sannen vernomen wat het standpunt van Agalev is. Misschien trekt ook hij zijn voorstel van resolutie in ? Want als dat niet gebeurt, vrees ik dat het cordon sanitaire niet rond het Vlaams Blok, maar rond een partij als Agalev zal komen te liggen. En voor een regeringspartij is dat een moeilijke zaak !

Maar alle gekheid op een stokje : onze voorspelling van vorige week komt vandaag uit. Het belangrijkste is de vaststelling dat u uw resolutie intrekt. De hele heisa rond Oostenrijk loopt af met een sisser. Van al die aangekondigde sancties, een boycot en een cordon sanitaire, die eigenlijk bedoeld waren om de Vlaamse kiezer te intimideren, blijft minder dan een week later niets meer over. Aangezien al die voorgestelde maatregelen bedoeld waren voor intern politiek gebruik, is het belangrijk dat de Vlaamse kiezer dat weet. Er schiet niets van over. Zelfs de resolutie van de heer Hostekint is nu ingetrokken ! De kiezer moet dat weten, want als dit geldt voor Oostenrijk, dan geldt dit na 8 oktober misschien ook voor Vlaanderen.

(Opmerking van de heer Francis Vermeiren) (Rumoer)

Ik stel vast dat u uw resolutie intrekt. Van heel die boycot komt dus niets in huis.

De heer Patrick Hostekint : De voorzitter van de SP, de heer Patrick Janssens, heeft een aantal verklaringen aangelegd. Hij is misschien nog voorzichtiger dan de minister-president. Dat is zijn volste recht, als voorzitter van de socialistische partij. Ik heb geen enkel contact met hem gehad. Ik maak

deel uit van een fractie, net zoals ook het Vlaams Blok een fractie is. We hebben dit onderwerp vanmorgen in alle sereniteit op onze fractievergadering besproken. De fractie heeft een beslissing genomen, en ik kan me er volledig achter scharen. Ik wacht met ongeduld op een verklaring van de minister-president.

Ontwikkelingssamenwerking is een sector die me, als socialist, na aan het hart ligt. Ik geloof nog altijd in solidariteit, niet enkel in Vlaanderen of België, maar solidariteit met de hele wereld, en vooral met de minstbedeelden. Het is zonder meer positief dat de Vlaamse regering meer aandacht wil besteden aan ontwikkelingssamenwerking. Dit komt niet enkel tot uiting in het feit dat voor het eerst een Vlaams minister van Ontwikkelingssamenwerking werd benoemd, maar ook in de beleidsnota zelf. Het is vooral positief dat de beleidsnota Ontwikkelingssamenwerking een aantal goede uitgangspunten bevat. Ik vermeld met nadruk het engagement of de ongebonden hulp – een kort maar duidelijk statement in de beleidsnota -, het aangaan van een open dialoog met het parlement en het promoten en initiëren van de zogenaamde horizontale lijn in het beleid.

Niettemin zou het verkeerd zijn ons te laten verleiden tot een hoerastemming. In de beleidsnota Ontwikkelingssamenwerking heeft men het – terecht – voortdurend over een gebrek aan middelen. Minister Anciaux beschikt slechts over een luttele 350 miljoen frank aan rechtstreekse middelen. Dit is een ronduit beschamend bedrag. We kunnen enkel hopen dat dit bedrag in de toekomst drastisch wordt verhoogd. Nochtans behoort Vlaanderen tot een van de rijkste regio's, niet enkel van Europa, maar van de hele wereld. Het heeft een begrotingsoverschot van verschillende miljarden.

Ook de vraag of de doelstellingen van de beleidsnota overeenstemmen met de middelen is relevant. Minister Anciaux, u bevestigt de reeds bestaande samenwerking met Zuid-Afrika en Chili, en u wil op zoek gaan naar bijkomende partners in zuidelijk en noordelijk Afrika. U wilt tevens een aantal sectoren als onderwijs, leefmilieu, huisvesting en gezondheidszorg uitbreiden of uitdiepen. Dit alles moet gebeuren met 350 miljoen frank. Anders gezegd, de beleidsnota mist een duidelijke concentratie van middelen.

Minister Bert Anciaux : Uw laatste opmerking is niet helemaal correct. Momenteel hebben we te weinig middelen. Daarom zetten we voor 2000 heel uitdrukkelijk de concentratie voort ten aanzien van twee landen, met name Chili en Zuid-Afrika. Hoe-

Anciaux

wel de budgetten zijn gestegen met 33 percent, is dit slechts een eerste aanzet.

Voor de uitbreiding naar zuidelijk en Noord-Afrika, willen we niet over één dag ijs gaan. Momenteel wordt terzake het nodige onderzoek verricht. Als we op basis van een aantal criteria beslissen met welke landen we scheep zullen gaan, dan moeten de budgetten worden uitgebreid. Het is ondenkbaar om met het huidige budget een uitbreiding van het aantal partnerlanden te realiseren. De politieke wil om te komen tot een uitbreiding naar zuidelijk en Noord-Afrika moet worden gekoppeld aan een uitbreiding van de middelen.

De heer Patrick Hostekint : Ik ben het volledig met u eens. U hebt de reputatie een durver te zijn. Ik hoop dat dit binnen de regering zal leiden tot een sterke verhoging van de middelen voor ontwikkelingssamenwerking.

Tot slot heb ik nog een opmerking over de VVOB, die opnieuw als geprivilegieerde partner naar voren wordt geschoven. Ik vraag me echter af of de VVOB daarvoor wel voldoende is uitgebouwd. De VVOB is gespecialiseerd in onderwijs maar niet in gezondheidszorg, leefmilieu of een andere beleidssector die wordt vermeld in de beleidsnota.

U bent onlangs voorzitter geworden van de VVOB. Ik heb de indruk dat de politieke verwevenheid van deze instantie te groot is en dat er te weinig expertise aanwezig is. Ik hoop dat u daar als voorzitter iets zult aan doen.

Wat me vooral opvalt in uw beleidsnota, is dat de Vlaamse universiteiten op geen enkel ogenblik worden vermeld. Als u expertise wenst, moet u mijns inziens in de eerste plaats een beroep doen op de Vlaamse universiteiten.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik verwijs naar de reflectiegroep waarmee we het Vlaams ontwikkelingsbeleid proberen uit te tekenen. Het is duidelijk dat ik de Vlaamse universiteiten en de VLIR daarbij wil betrekken.

De beleidsnota heeft een horizontale en een verticale impact. Het VVOB beheert meer middelen dan enkel dit specifiek voor ontwikkelingssamenwerking bedoelde bedrag. Ik moet niet enkel op het gebruik van de eigen middelen voor ontwikkelingssamenwerking toezien, ik moet ook aandacht

hebben voor de initiatieven van de andere leden van de regering in hun eigen beleidsdomeinen. Ik heb er naar aanleiding van de interventie van de heer Sarens reeds op gewezen dat ik in de maand december van vorig jaar inzake huisvesting twee initiatieven heb gerealiseerd met een impact van 100 miljoen frank. We zullen dit op tal van andere terreinen ook moeten doen.

Ik heb ook verwezen naar het noodzakelijke overleg met het federale niveau. Sommige van de momenteel nog federale bevoegdheden horen eigenlijk bij de eigen bevoegdheden van dit parlement, zoals bijvoorbeeld onderwijs. Iedereen is het erover eens dat de middelen die daarvoor nu op het federale niveau zijn ingeschreven, eigenlijk moeten worden overgeheveld. Dit komt in de beleidsnota aan bod, maar de nota is niet alomvattend.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik zou toch graag weten of de heer Hostekint het al dan niet eens is met de inhoud van de beleidsnota. Deze stelt immers dat de VVOB over voldoende troeven beschikt om de bevoorrechte instelling voor de uitvoering van de Vlaamse directe bilaterale samenwerking te worden.

De heer Patrick Hostekint : Ik sta daar zeer kritisch tegenover. Iedereen is het erover eens dat de VVOB in het verleden voornamelijk een politiek misbruikt instrument is geweest. Ik hoop dan ook dat minister Anciaux daar als nieuwe voorzitter enige verandering in kan brengen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Het is duidelijk dat de VVOB moet evolueren vooraleer ze het in de beleidsnota omschreven instrument kan worden. Ik ben er echter van overtuigd dat de raad van beheer en het personeel die nieuwe functie willen opnemen. Ik wil ze in ieder geval het voordeel van de twijfel geven. Ik wil hier zeker niet bij voorbaat negatief over doen.

Ik kan niet oordelen over de vroegere praktijken binnen de VVOB. Ik richt me uitsluitend op de huidige werking. Ik heb op dit ogenblik geen redenen om te denken dat de VVOB een partijpolitiek orgaan is. Mijnheer Hostekint beschikt misschien over andere gegevens en misschien is dit in het verleden ook anders geweest, maar daar kan ik niet over oordelen. De VVOB kan mijns inziens het instrument voor de beleidsuitvoering worden.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Ik zou hier even wat meer duidelijkheid over willen verschaffen. Er is in het nabije verleden heel wat discussie geweest over de samenstelling van de vertegenwoordiging in de VVOB. Er zijn op een bepaald ogenblik heel wat stemmen opgegaan om politieke vertegenwoordigers uit de raad van beheer te weren. We hebben hier op een bepaald ogenblik zelf op ingespeeld door mensen te zoeken met een gelijkaardige vertrouwdheid met de problematiek. Men is hier echter op teruggekomen en tot de vaststelling gekomen dat men wel politieke vertegenwoordigers wou binnen de VVOB. We moeten zo snel mogelijk tot een duidelijke en geordende stelling komen over die vertegenwoordiging. Dat bedoelt de heer Hostekint en dat is ook de vraag die in dit parlement leeft.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Een hernieuwde invulling van de vertegenwoordiging wordt mogelijk op het ogenblik dat er ook een andere beleidsinvulling komt. Ik vind het vanzelfsprekend dat die VZW op dit ogenblik politiek wordt gecontroleerd, hetzij via het cultuurpact, hetzij via rechtstreekse vertegenwoordigers van het Vlaams Parlement. Als de VZW haar nieuwe rol opneemt, kan de discussie over de aanwezigheid van vertegenwoordigers van de politieke fracties ten gronde worden gevoerd. Dan wordt het immers een echt beleidsinstrument. Maar vandaag vind ik dit een goede zaak. Deze discussie zullen we moeten voeren, in dit parlement en ook binnen de VVOB.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de voorzitter, ten slotte wil ik wijzen op de noodzaak van objectiviteit en transparantie bij het Vlaams ontwikkelingsbeleid. In het Vlaams regeerakkoord wordt uitdrukkelijk de verbintenis verwoord om de regelgeving te objectiveren en de procedures meer transparant te maken. In de voorliggende beleidsnota is echter bitter weinig terug te vinden van dit engagement. Er is geen duidelijke verbintenis tot een regelgeving voor de toekenning van subsidies en geen objectivering van de adviescommissie Ontwikkelingssamenwerking. Mijnheer de minister, ik betwijfel niet dat u het Vlaams ontwikkelingsbeleid een degelijke onderbouw wil geven. Maar dit beleid moet zich durven openstellen voor een externe en onafhankelijke evaluatie, en kan geen genoegen

nemen met slechts het voornemen van een interne evaluatie.

Tot daar een aantal opmerkingen bij deze beleidsnota, waarin de SP-fractie zich volledig kan vinden. *(Applaus bij de SP, de VLD, AGALEV en VU&ID)*

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, geachte leden, nadenken over een Vlaams buitenlands beleid betekent nadenken over Vlaanderen en zijn identiteit ; over het Europa waarvan we dromen en over de rol die Vlaanderen kan spelen bij de totstandkoming van een economisch, politiek, sociaal en ecologisch Europa. Het is een nadenken over de wereld, de globalisering en de visie van Vlaanderen op die internationalisering.

Dominique Moisi, verbonden aan het Franse instituut voor internationale betrekkingen IFRI en hoofdredacteur van *Politique Etrangère*, heeft recent in een overigens zeer kritisch artikel over mondialisering aandacht gevraagd voor vier basisbegrippen. Deze zijn volgens hem nodig om het revolutionaire karakter van ons mondiale tijdvak te kunnen doorgronden. Het gaat om : complexiteit, kwetsbaarheid, identiteit en verantwoordelijkheid. Ik zou bij wijze van inleiding even willen inpikken op zijn gedachtegang.

Onze wereld is complex en wordt steeds complexer. Dat staat ook met zoveel woorden in de inleiding van de beleidsnota. Wederzijdse afhankelijkheid gaat een steeds grotere rol spelen : een afhankelijkheid over de staatsgrenzen heen. Het aantal actoren neem toe. De communicatiemogelijkheden zijn gigantisch geworden. De staat is maar één partij van vele. Met name de internationale bedrijven, de NGO's en de journalisten vervullen op dit ogenblik een erg belangrijke rol in dat hele globaliseringsproces. Luc Huyse verwees er reeds naar in zijn boek 'De opmars van de calimero's'.

Die complexiteit zullen we des te meer ervaren bij het voeren van een buitenlands beleid. Of het nu gaat over het uitbreiden van de EU, het zoeken naar nieuwe investeringsgebieden, het leggen van contacten met nieuwe regio's binnen de sector van de ontwikkelingssamenwerking : met die complexiteit zullen we worden geconfronteerd. De uitdaging voor Vlaanderen is de vraag hoe we daarmee zullen omgaan. Zien we wat er om ons heen plaatsvindt als een schrikbeeld gebeuren en als een steeds groter wordende onveiligheid ? In veel ge-

Ramon

vallen gaat het immers om iets dat onbekend en ondoorzichtig is. Of beklemtonen we de unieke mogelijkheden tot internationaal denken en wederzijdse verrijking ?

Daarmee kom ik dan op het tweede begrip : kwetsbaarheid. Er moeten op Europees of mondiaal niveau spelregels worden afgesproken. Ik verwijs bijvoorbeeld naar een eerlijke wereldhandel. Er moeten algemene principes zijn die tot resultaten leiden. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het Europees sociaal beleid. Als dit niet gebeurt, dreigen de bestaande onevenwichten nog toe te nemen. De zwaksten in de samenleving worden zo nog meer tot slachtoffer gemaakt. Een gebrek aan duidelijke spelregels en een gebrek aan visie en slagkracht leiden tot kwetsbaarheid.

Dit heeft ook te maken met de vrees om ten onder te gaan in een gehomogeniseerde cultuur en in een ondoorzichtig beleid dat veraf en ver boven de hoofden wordt uitgetekend. We spreken dan van een democratisch deficit en van een verlies aan culturele identiteit of van een verlies aan identiteit tout court. Hoe gaan we in Vlaanderen om met die kwetsbaarheid ? Willen we per se Vlaanderen op de kaart zetten, of zien we onszelf als een deel van samenwerkingsverbanden die werken aan rechtvaardige internationale verhoudingen en structuren die wereldwijd opkomen voor mensenrechten en democratie ?

Het derde sleutelwoord is 'identiteit'. De mondialisering versterkt het belang van de identiteit. De vraag is of we kunnen leven met een meervoudige identiteit : we zijn Vlaming, Belg, Europeaan en wereldburger. Belangrijke begrippen als burgerschap, participatie en democratie duiken dan op in het debat. In Vlaanderen hebben we vaak het voortouw genomen als het ging om de verdediging van mensenrechten. Het accent binnen ontwikkelings-samenwerking op de gewetensfunctie sluit daar volgens mij zeer goed bij aan.

Uiteraard zullen we het moeten hebben over de rol die we onszelf toe-eigenen op het internationale vlak. Bij uitstek zijn dat de domeinen onderwijs, milieu, welzijn en cultuur. Het positieve imago van Vlaanderen dat we betrachten, zullen we enkel bereiken door de kwaliteit van de producten die we uitvoeren en door de kwaliteit van de partnerschappen die we met andere landen ontwikkelen, of het nu om Oost-Europa of om Afrika gaat.

Een vierde en laatste sleutelwoord is 'verantwoordelijkheid'. Ik kom dan op het terrein van de miserie, die ik heel uitdrukkelijk onderschrijf : Vlaanderen als verdediger van fundamentele humane waarden. Dit is een taakstelling die aansluit bij een mondialisering die vraagt om een mondiaal ethos of wereldgeweten. Het gaat hierbij om een zich verantwoordelijk voelen voor wat op deze aarde gebeurt. Meer bepaald gaat het dan om sociale rechtvaardigheid, basisrechten en fundamentele vrijheden.

Complexiteit, kwetsbaarheid, identiteit en verantwoordelijkheid lijken me de vier basisbegrippen te zijn waarmee we kritisch naar de beleidsnota kunnen kijken. In de komende jaren kunnen we die begrippen ook gebruiken om de realisatie van die nota van nabij te volgen.

Ik wil even stilstaan bij de verschillende hoofdstukken. Ik begin heel bewust bij ontwikkelingssamenwerking. Ik zet de wereld even op zijn kop. Er zijn een aantal sterke punten die aansluiten bij het basisbegrip verantwoordelijkheid. Het eerste wat me daarbij opvalt, is het uitgangspunt. Duurzame ontwikkeling wordt als principe naar voren geschoven. Duurzame ontwikkeling werd door de commissie-Bruntlandt ooit gedefinieerd als een ontwikkelingsmodel of ontwikkelingsproces. Het gaat om een heel breed begrip met zowel een sociaal-economische als een ecologische dimensie. Het had bij wijze van spreken de groene draad van deze beleidsnota kunnen zijn, en het is een prima uitgangspunt. Als de minister de gewetensfunctie, die hij zelf aangeeft, wil vervullen, en maatregelen en standpunten op terreinen die niet tot zijn bevoegdheden behoren, kan toetsen in het licht van de vriendelijkheid ten opzichte van een duurzame mondiale ontwikkeling, dan wacht hem een heel serieuze opdracht. Hij kan alvast op onze steun rekenen.

Bij die verantwoordelijkheid sluit ook de resolute keuze aan voor een stijging van de financiële engagementen. Het gaat om een niet onaardig bedrag van 40 miljard frank. Kiezen voor internationale solidariteit kan een heel krachtig signaal zijn aan onze mensen.

Aansluitend bij de complexiteit, vind ik de continuïteit ten aanzien van het tot nu toe gevoerde beleid positief. Als er al een degelijk buitenlands beleid in een regio werd uitgebouwd, bijvoorbeeld in Zuid-Afrika, zou het volgens mij niet zinvol zijn om de verworven expertise en ervaring meteen los te laten. Een beleid van enerzijds verdieping, en anderzijds verbreding – er wordt terecht gesproken

Ramon

over zuidelijk Afrika – lijkt me een goede keuze. Ik pleit er daarmee niet voor om zomaar verder in het oude spoor te treden. Vernieuwing en bijsturing moeten mogelijk zijn, maar dan na een ernstige evaluatie van de lopende programma's.

Ook het kwalitatief beleid waarvoor werd gekozen, is een erg positief punt. Men gaat uit van twee pijlers : educatie en sensibilisatie hier, en programma's in het zuiden. Die twee worden omschreven als evenwaardige gehelen. De keuze voor concentratie van regio's en sectoren waarin men werkzaam wil zijn, is een goede optie. Het is goed om de ambities te beperken, in het kader van de beschikbare financiële middelen en het beschikbare personeel.

Er zitten ook eerder zwakke punten in de beleidsnota. Een eerste sluit aan bij de kwetsbaarheid. Het gaat om een visie op ontwikkelingssamenwerking. Ik wil geen Byzantijnse discussie op gang brengen, maar ik heb toch bedenkingen bij de gehanteerde terminologie. De termen 'ontwikkelingsamenwerking' en 'landen in ontwikkeling' kunnen een negatieve connotatie hebben, in de zin van : 'de noord-zuidproblematiek is een probleem van het zuiden', of : 'het gaat om achterstand die moet worden goedgeemaakt', of nog : 'ze moeten op ons ontwikkelingspeil worden gebracht'. Zelf kies ik echter uitdrukkelijk voor de term 'internationale samenwerking', omdat die veel meer de wederkerigheid in het proces tot uiting brengt en benadrukt. We zijn van elkaar afhankelijk ; we hebben veel van elkaar te leren en veel met elkaar te delen.

Binnen de internationale samenwerking is er een evolutie aan de gang. Vormingswerkers uit Tanzania – ik laat me graag leiden door mensen uit het zuiden – die bezig zijn met capacity building en gemeenschapsopbouw, spraken onlangs over de evolutie van emptiness based over weakness based naar strenght based. We kijken met andere woorden te vaak naar het halfllege glas, en te weinig naar het halfvolle. Deze beleidsnota vertrekt naar mijn aanvoelen nog te veel vanuit noden en tekorten, en sluit daarmee niet, of te weinig, aan bij de sterkten, vaardigheden en capaciteiten die mensen en volken al hebben.

Ook zwak is, met betrekking tot de identiteit, de aandacht voor de complementariteit met het federale beleid. Niet-concurrentieel zijn is niet voldoende ; enkel pragmatisch zijn evenmin. We moeten al het mogelijke doen om geen versnipperd beleid te voeren, en de krachten te bundelen. Is het zinvol

om ervoor te kiezen om bijvoorbeeld in verschillende concentratieregio's te werken ?

Een derde zwakke schakel is de sector educatie. Die komt niet uit de verf in de beleidsnota, en dan druk ik me nog voorzichtig uit. Om het met de mensen uit het vormingswerk te zeggen : het is een werkpunt. Precies op het terrein van de educatie zou de Vlaamse overheid een baanbrekende rol kunnen vervullen. De inspanningen zouden enerzijds gericht kunnen worden op gemeenten en provincies, anderzijds op de sectoren onderwijs, cultuur en welzijn, allemaal sectoren waarvoor Vlaanderen bevoegd is. Om het met een boutade te zeggen : hier is voldoende open ruimte om bruggen te bouwen en om dwarsverbindingen te maken met het jeugdwerk, onderwijs, bibliotheken enzovoort. De 10 percent middelen – u verwijst daarbij naar de internationaal erkende OESO-norm – hoeft geen maximum te zijn. Vlaanderen heeft qua educatie een strategisch voordeel. Laat Vlaanderen die troefkaart uitspelen. Zou in dat verband ook niet de oude idee van ondersteuning van bijvoorbeeld dienstverlenende initiatieven opnieuw kunnen worden opgenomen ? Ik noem uitdrukkelijk de VLIO, de Vlaamse Dienst Verspreiding Leermiddelen Internationale Opvoeding.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Uw kritiek dat het onderdeel sensibilisering, vorming en educatie stiefmoederlijk wordt behandeld, lijkt me niet juist. Wel moet ik eerlijkheidshalve toegeven dat we op dit terrein niet ver staan. Het is eigenlijk verwonderlijk dat juist op dit terrein het Vlaams beleid beschikt over zo weinig expertise. Voor de projecten die Vlaanderen steunde, was er in het verleden niet echt een beleidskader, laat staan een duidelijke visie, planning of strategie. Er bestaat inderdaad een verspreiding van de verschillende initiatieven, met enerzijds de verschillende aspecten binnen de Vlaamse bevoegdheden, namelijk cultuur, jeugd, onderwijs, en anderzijds het feit dat men er ook federaal mee bezig is en op het niveau van de gemeenten, de provincies en Europa. Deze verspreiding vereist een zeer goede voorbereiding, die eveneens nodig is omdat er op dit ogenblik een weinig geavanceerde methodiek wordt gehanteerd en er heel veel leemtes zijn.

In mijn nota heb ik acht beleidsstappen naar voren gebracht. Ik ben zelf een ongeduldig type en wil al lopen voor ik kan gaan. Op dit terrein moeten we echter eerst leren gaan. De eerste vier beleidsstappen zouden we in 2000 willen tot stand brengen zodat we stevig staan om in 2001 omtrent sensibili-

Anciaux

sering en educatie te kunnen verder werken. Ik geef toe dat we nog niet ver staan maar ik geloof dat u zich vergist als u spreekt over verwaarlozing. Die 10 percent is voor mij geen maximum, het is een OESO-norm. Het is een begin, maar we moeten voorzichtigheid aan de dag leggen om niet beschuldigd te worden van favoritisme en dergelijke. Zelfs op het gebied van sensibilisering en educatie moeten we vermijden dat men in het nieuwe beleid omtrent ontwikkelingssamenwerking ons zou kunnen aanwrijven dat het doorspekt is van ondoorzichtigheid. Daarom wens ik eerst een stevige basis voor deze materies.

De heer Frans Ramon : Ik ben het met u eens, mijnheer de minister, dat we aan het begin staan, maar ik denk dat we een unieke kans hebben op het domein van de educatie in Vlaanderen om voluit te gaan.

Ter afsluiting van het hoofdstuk ontwikkelingssamenwerking wens ik nog enkele bekommernissen te formuleren. Mijn bekommernis gaat vooral uit naar het dreigende onevenwicht tussen enerzijds een beperkte administratieve cel ontwikkelingssamenwerking en de VVOB, bevoorrechte instelling voor de uitvoering van de Vlaamse directe bilaterale samenwerking. Trouwens, hoe zal de relatie zijn tussen die twee instanties ?

Met betrekking tot de indirecte samenwerking had ik u willen vragen wat daarvan het referentiekader is. Is het de Vlaamse overheid die bepaalt wie financiële ondersteuning kan krijgen ? Hoe transparant zijn de criteria voor projectbeoordeling ? Dienaangaande moet nog enige duidelijkheid worden gecreëerd.

Ik heb ervaren dat elke minister een eigen stokpaardje heeft dat hij wil berijden. Met betrekking tot educatie betekent dit dat hij een bepaald project absoluut wil realiseren. Is dit echt nodig ? Nu het educatiebeleid nog moet worden uitgeschreven, zou ik er bij de minister op willen aandringen dat hij zijn uitgeschreven methodiek nog eens goed onder de loep neemt. Doet u er niet beter aan om de bestaande dynamiek zo veel mogelijk te ondersteunen in plaats van met het zoveelste overheidsinitiatief – vergeef me mijn scherpe woorden – alle andere inspanningen te doorkruisen of te verlammen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Daar zat ik nu net op te wachten en de heer Sarens heeft het daar ook al over gehad.

Vanuit het NCOS wordt ook herhaaldelijk de kritiek geformuleerd dat de NGO's soms als onderaannemers worden beschouwd. Die kritiek is mijns inziens onterecht. Ik denk trouwens te mogen zeggen dat het NCOS en de NGO's daarbij een beetje uit eigenbelang handelen. Met hun kritiek pleiten ze eigenlijk voor structurele financiering. Zoals u weet, heeft elke erkende NGO op federaal vlak recht op structurele financiering en kan deze in verband met haar project bovendien een beroep doen op cofinanciering. Dit betekent met andere woorden dat de NGO's zeer autonoom staan ten aanzien van de federale overheid, iets wat op die wijze werd geregeld binnen de sector van de indirecte samenwerking. Er zijn nog andere sectoren waarin het DGIS zijn verantwoordelijkheid opneemt.

Die structurele werking en de autonomie van de NGO's vind ik zeer belangrijk. NGO's vervullen specifieke taken op het vlak van ontwikkelingssamenwerking. Die taken kunnen te maken hebben met mogelijk situaties waarbij de directe samenwerking beter uitblijft omdat er bijvoorbeeld regimes bij betrokken zijn die de mensenrechten niet naleven. Ik denk verder ook aan acties voor het uitoefenen van politieke druk zoals 11.11.11. of World Shake dit doen.

Het punt is evenwel dat het belastingsgeld voor ontwikkelingssamenwerking geld is dat federaal wordt besteed. Voor ons is het onmogelijk dergelijke indirecte samenwerking uit te bouwen. Trouwens, het NCOS kan moeilijk vragen om het federale gras niet voor de voeten weg te maaien én tegelijkertijd vragen om hetzelfde beleid te voeren ten aanzien van de NGO's. Dit is twee tegengestelde zaken vragen. Het NCOS kan enerzijds ook moeilijk vragen naar een sterke concentratie inzake thema's en regio's als anderzijds aan de NGO's geen vragen te stellen met betrekking tot thema's en regio's waaraan projecten moeten beantwoorden. Ook dat is een tegenstelling en dat vind ik niet correct.

Het NCOS formuleert zijn kritiek zowel met betrekking tot projectwerking in het zuiden als wat de vorming en de sensibilisering betreft. U hebt daar trouwens zelf naar verwezen. Gezien de beperkte budgetten vind ik het in beide gevallen opportuun om als overheid de lijn te trekken en de NGO's te vragen dienaangaande projecten in te

Anciaux

dienen. We kunnen geen dubbele structurele subsidiëring voor de NGO's zijn.

Als Vlaanderen een beleid wil uitstippelen, dan moet dat het vertrekpunt zijn. De overheid mag niet louter dienen tot ondersteuning van het aanbod. Dat is nieuw.

Ik wil trouwens nog eens extra onderlijnen dat de sector wordt vertegenwoordigd in de reflectiegroep, zowel voor de uitwerking van projecten in het zuiden, als voor de sensibilisering. In de beleidsnota staat heel nadrukkelijk dat we met de sector, de NGO's en het NCOS willen samenwerken. Het verwijt dat we ons denigrerend opstellen tegenover de NGO's, is onterecht. Niemand kan vragen dat belastinggeld dubbel worden aangewend.

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens : Mijnheer de minister, u bevestigt de stelling dat het beleid in de richting gaat van het onderaannemerschap van de NGO's. U zult bepalen wat de zinvolle projecten zijn, en de NGO's zullen daarop kunnen inspelen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Vroeger was de Vlaamse regering enkel passief aanwezig. Ze ondersteunde voornamelijk projecten die door de NGO's werden voorgesteld. We willen dit veranderen. De objectivering van de directe samenwerking wordt doorgevoerd via het reglement over het budgettaire implementatieplan. We stellen daar een vademecum voor op. De NGO's kunnen zich inschrijven. Het vernieuwende aan het beleid is dat we daarnaast zelf actief en direct op het veld aanwezig willen zijn. We willen niet een louter passief en ondersteunend beleid voeren. Dat is een bewuste keuze.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de minister, ik heb het woord denigrerend niet gebruikt. Ik dacht eerder aan het ondersteunen van dynamische projecten. Ik beweer niet dat er geen beleid moet worden gevoerd, maar ik meen dat de overheid altijd twee keer moet nadenken voor ze op het terrein zelf initiatieven voorstelt. Daarna komt ze toch weer bij de NGO's terecht, want dat is de normale gang van zaken. Ik begrijp dat u de structurele kosten niet op zich wilt nemen, maar u moet ook de keerzijde van de medaille bekijken. Ik had het

daarnet al even over de VLIO. De betrokken diensten zullen door uw keuze permanent in onzekerheid leven. (*Opmerkingen van minister Bert Anciaux*)

De reflectiegroep zal u hier wel attent op maken. Ik vind de oprichting van de reflectiegroep trouwens een heel goed initiatief. De taak van de groep is nog wat onduidelijk, net als de verwachte impact ervan op het beleid. Hopelijk wordt dit alles snel uitgeklaard.

Laat me even in vogelvlucht naar de andere delen van de beleidsnota kijken. Ik begin bij de inleiding vanuit de invalshoeken identiteit en verantwoordelijkheid. Belangrijk in deze inleiding is de proactieve opstelling van Vlaanderen in een internationale context en de klemtoon op een coherent Vlaams buitenlands beleid. In de praktijk zal dit niet zo makkelijk uitvoerbaar zijn. Ook het belang dat wordt gehecht aan waarden als democratie, respect voor mensenrechten, internationale solidariteit, tolerantie, rechtvaardigheid, vrede en vrijheid is positief.

Laat me voor de EU door de bril van complexiteit en kwetsbaarheid kijken. Terecht wordt gesteld dat Vlaamse beleidsdomeinen steeds meer worden beïnvloed door de EU-besluitvorming, en dat onze inbreng in die besluitvorming dus erg belangrijk wordt. Het is daarom nodig dat Vlaanderen actief kan blijven deelnemen aan een uitvoerig voorafgaand overleg met de federale overheid en de andere gemeenschappen en gewesten. Terecht wordt gezegd dat Vlaanderen in al zijn bevoegdheidsdomeinen actief moet deelnemen aan de voorbereiding en uitvoering van de Europese regelgeving.

Ik ben het eens met de analyse dat Vlaanderen voor enkele grote uitdagingen staat : de intergouvernementele conferentie en het voorzitterschap van de EU. Het gaat daarbij echter niet alleen om structuren, maar vooral om inhoud. De erkenning van constitutionele deelstaten in het Europese besluitvormingsproces en een beter bestuur voor de burgers van de Europese Unie zijn belangrijke zaken, maar welk Europa willen we : een federaal Europa, een sociaal Europa ? Opwaarderen van de invloed van de regio's is één zaak, opwaardering van de sociale en ecologische dimensie van de EU een andere.

Een institutionele hervorming met als bedoeling een beter en efficiënter werkende unie is met andere woorden maar een begin. Bedoeling moet zijn een grotere beleidskracht te krijgen op essentiële vlakken. Het wordt immers steeds duidelijker dat

Ramon

enkel een sterk Europa maatschappelijke problemen als toenemende dualiteit of klimaatverstoring kan aanpakken. We zien dus met belangstelling uit naar wat in de beleidsnota omschreven staat als een vernieuwende Vlaamse inbreng ten aanzien van bepaalde beleidsdomeinen op Europees vlak.

Dan wil ik het nog hebben over Vlaanderen en de multilaterale samenwerking. Invalshoeken zijn complexiteit en verantwoordelijkheid. Inschakeling van Vlaanderen in internationale netwerken en samenwerking met internationale organisaties is een evidentie, omdat politieke en maatschappelijke vraagstukken vaak niet tot een staat of regio beperkt blijven. Multilaterale besluitvorming zal in de toekomst aan belang winnen.

De keuze van de beleidsnota om die multilaterale samenwerking verder structureel uit te bouwen is een goede keuze : het biedt mogelijkheden voor initiatieven in Oost- en Centraal-Europa, voor continuïteit in onze activiteiten op het gebied van waterbeheer in de Gazastrook, voor een verdere uitbouw van het multidisciplinair opleidingsprogramma inzake bio-diversiteit enzovoort.

Als Vlaanderen zijn participatie in de OESO wil verstevigen en de werkzaamheden van de Wereldhandelsorganisatie op de voet wil volgen, dan onderschrijf ik dat. Gesprekken over een geliberaliseerde wereldhandel met belangrijke gevolgen, ook voor Vlaanderen, op vlak van landbouw, investeringen en intellectuele eigendomsrechten, moeten zeer veel aandacht krijgen. Wat ik niet helemaal onderschrijf, is de stelling dat de topconferentie van Seattle op een mislukking is uitgedraaid. Het feit dat landen in het zuiden het niet als een mislukking zagen, moet ons tot nadenken stemmen.

Het bilateraal Vlaams buitenlands beleid bekijk ik door de bril van de identiteit en de kwetsbaarheid. Positief is de optie om met de andere deelstaten van het land te onderhandelen om tot een algemeen samenwerkingsakkoord te komen dat als basis kan dienen voor een verdere samenwerking. Belangrijk lijkt me het initiatief om de wensen en noden – ik noem het liever sterkten – van onze potentiële partners te leren kennen teneinde een evenwaardige samenwerking uit te bouwen.

De voorzitter : Kunt u afronden, mijnheer Ramon ?

De heer Frans Ramon : Ik wil het nog kort hebben over de welvaartscreatie in Vlaanderen. Een alge-

mene opmerking bij dit hoofdstuk is dat iets te gemakkelijk wordt uitgegaan van het feit dat economische ontwikkeling vanzelf zou resulteren in een verhoging van de kwaliteit van leven. Meer productiviteit, meer jobs, zelfs hogere lonen zeggen nog niet meteen iets over de relaties op de werkvloer, over het soort producten dat wordt gemaakt en geëxporteerd, en over de manier waarop het transport wordt georganiseerd.

Als we het hebben over investeringen van Vlaamse bedrijven in het buitenland, zouden zaken ter sprake kunnen komen als een mank lopende internationale handel en het niet duurzame consumptie- en productiepatroon. Dat element wordt hier ondergewaardeerd.

In de resolutie over Oostenrijk vinden we twee belangrijke lijnen terug. Enerzijds moeten we de zaak niet dramatiseren, maar ook niet bagatelliseren. Een sterk politiek signaal is nodig. Anderzijds moet het middenveld worden versterkt om de democratie en mensenrechten te ondersteunen. De Vlaamse regering zal haar standpunt bepalen. We zullen dan beslissen wat we met de resolutie doen.

We zullen de beleidsnota goedkeuren. Toch heb ik enkele bedenkingen. Er wordt te weinig uitgegaan van de complementariteit met andere beleidsniveaus. De duurzame ontwikkeling wordt te veel ingevuld als economisch duurzame ontwikkeling. Vlaanderen op de kaart zetten, betekent voor ons vooral in een mondiale context een kwalitatief inhoudelijk project uitwerken, of het nu gaat om internationale samenwerking of Europese integratie. (*Applaus bij AGALEV, de VLD, de SP en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, heren ministers, collega's, het is niet evident dat in een deelstaatsparlement de buitenlandse politiek ter sprake komt. In tientallen Europese deelstaten wordt dit domein door de grondwet voorbehouden aan de federale overheid. Vlaanderen kan de buitenlandse politiek niet alleen bespreken maar zelfs mee oriënteren. Dat kan voor alle domeinen waarvoor we als deelstaat bevoegd zijn. We moeten gebruik maken van dit recht en ons buitenlands beleid uitbouwen.

In de beleidsnota komen een aantal interessante krachtlijnen naar voren. Een daarvan is de definitie om grensoverschrijdend te werken voor een aantal beleidsgegevens, bijvoorbeeld voor ruimtelijke or-

Van Grembergen

dening. De ruimte eindigt niet in Vlaanderen, maar gaat over in Nederland, Frankrijk of Wallonië. We moeten doelbewust streven naar samenwerking. Hetzelfde geldt voor het milieubeleid, infrastructuurwerken en ruimtelijke ordening. We moeten deze domeinen beschouwen en behandelen als een onderdeel van buitenlands beleid.

Dit houdt onder meer de uitbouw in van een Vlaams beleid inzake ontwikkelingssamenwerking en het intensifiëren van de samenwerking tussen constitutionele deelstaten binnen de Europese Unie. Dit betekent ook het zoeken binnen de unie naar de deelstaten van ons niveau, die op voet van gelijkheid met ons kunnen praten om samen een beleid uit te stippelen om in de EU als constitutionele deelstaten gewicht in de weegschaal te kunnen werpen. Mijnheer Van den Brande, deze elementen hebben ook tijdens de vorige regeerperiode een begin van ontwikkeling gekend. Nu wordt dit als concept vastgelegd. Een betere afstemming van de Vlaamse bilaterale samenwerking met de Midden- en Oost-Europese landen, de uitbouw van de samenwerking met de Maghreb-landen, het tijdelijk detacheren van Vlaamse ambtenaren bij multilaterale organisaties, de bundeling van ons exportinstrumentarium, de regeling van de rechtspositie van de Vlaamse internationale vertegenwoordigers horen daar ook bij.

Dit zijn een aantal lijnen die soms door een doelbewuste keuze enigszins aan de aandacht ontsnappen. Omdat ze technisch-structureel worden ingebracht, zijn ze echter belangrijk. Tegelijkertijd is er in het buitenlands beleid een bredere lijn, namelijk onze relatieopbouw met de buurlanden en de regio's in de onmiddellijke nabijheid, zoals Rijnland-Westfalen en het departement Nord/Pas de Calais in Frankrijk. Die cirkelopbouw is belangrijk, net zoals de verdere opbouw naar de Balkanlanden, de landen aan de Oostzee enzovoort. De verdere stap naar de ontwikkelingslanden is op dit moment beperkt maar toch functioneel. Dat is een goede zaak. Ik zal er dan ook niet verder op ingaan.

– *De heer André Denys, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Mijnheer de minister-president, er zijn ook een aantal pijnpunten. De huidige federale minister van Buitenlandse Zaken wil een gestroomlijnd beleid. Qua principe heb ik daar geen problemen mee. Het is normaal dat een federale staat een coherente buitenlandse politiek wil voeren. Op die manier weten de andere landen waar ze aan toe

zijn. Die afspraken op zich zijn goed indien doelbewust wordt rekening wordt gehouden en een samspraak wordt georganiseerd met de deelstaten.

In het Vlaams regeerakkoord staat dat de buitenlandse politiek een politiek is van de federatie. Dit is één van de elementen van de federatie. Het komt me voor dat dit nu mank loopt. De sterke karaktereigenschappen van de huidige federale minister van Buitenlandse Zaken hebben tot gevolg – en ik zal het literair uitdrukken – dat hij zijn persoonlijkheid laat vooruitlopen op zijn hoofd, op zijn voeten en op de afspraken die men normaal zou moeten maken met de deelgebieden van de federatie. Ik wens daar de aandacht op te vestigen.

Het voeren van een buitenlandse politiek van de federatie gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en op basis van het aanvaarden en bediscussiëren van de inzichten die in het noorden, het zuiden en het midden van het land over sommige problemen bestaan. Het is dus mogelijk dat men van mening verschilt, en er niet onmiddellijk uitkomt. Dat mag ook. Maar op bepaalde ogenblikken is het aangegeven dat men overeenstemming bereikt, zo niet ontstaan er pijnlijke situaties.

De politieke wil van Vlaanderen om een eigen buitenlands beleid te voeren, wordt wellicht niet door de andere deelstaten gedeeld. Op zichzelf is dat geen probleem. Ik zie niet in waarom we geen voortrekkersrol kunnen vervullen. Maar het kan niet dat men doelbewust remmen inbouwt. Dat schept geen vertrouwen in het federale stelsel. Ik wil hier geen voorbarige conclusies trekken. Het experiment staat nog maar in zijn kinderschoenen. Ik beweer niet dat er sprake is van kwade trouw. Maar van bij de aanvang is gebleken dat Vlaanderen inzake het buitenlands beleid sneller wil gaan dan de andere deelstaten. We zullen ze dus moeten overtuigen van ons gelijk. Maar daar moeten we dan ook de kans voor krijgen. Men moet daarover willen spreken. Ik kan niet aanvaarden dat partners in een federaal verband weigeren te praten. Dat gaat tegen de essentie van dat verband in.

Een ander aandachtspunt is het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie, tijdens de tweede helft van 2001. Dan kunnen we in principe ministerraden voorzitten. Dat voorzitterschap zou een uitstekend middel zijn om onze inzichten en kwaliteiten uit te buiten, en leiding te geven in Europees verband. U weet dat er is afgesproken dat ministerraden worden samengevoegd. Dat zou ertoe kunnen leiden dat bijeenkomsten over de domeinen waarvoor de deelstaten bevoegd zijn, ook bevoegdheden behandelen waarvoor de deelstaten niet be-

Van Grembergen

voegd zijn. Op dat ogenblik zou het voorzitterschap worden toevertrouwd aan federale ministers, en niet aan ministers van de deelstaten. Dat is gevaarlijk. Dat zou ertoe kunnen leiden dat onze constitutionele rechten worden uitgehold. We moeten terzake zeer waakzaam zijn. Daarom moeten we tijdens de besprekingen met de federale minister van Buitenlandse Zaken erg assertief optreden.

Ik heb geen tijd meer om nog iets te zeggen over de buitenlandse handel.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Ik zal hier niet in detail antwoorden op wat u zegt, want we hebben hierover een goed debat gehad in de commissie. U hebt het hier gehad over het voorzitterschap, over de voorbereiding van de Vlaamse standpunten met het oog op dat voorzitterschap, en over het aantal raden.

We hebben zeer lang gesproken over de voorbereiding van de IGC. Ik heb me geëngageerd om in een volgende commissie een verslag uit te brengen over de herstructurering binnen de administratie voor het oprichten van een task force met het oog op het voorzitterschap. Ik zei ook dat we waakzaam moeten zijn inzake de vermindering van het aantal ministerraden. Vanzelfsprekend streeft men naar meer efficiëntie. Dit kan uiteraard niet tot gevolg hebben dat de Vlaamse ministers kansen laten liggen op het vlak van de beurtrol, waarover we vaak in moeilijke omstandigheden tot afspraken moeten komen, niet enkel met de federale overheid maar ook met de andere deelstaten. Enerzijds vragen sommigen, zowel binnen de federale overheid als in andere lidstaten, of er geen inflatie heeft plaatsgevonden van het aantal EU-ministerraden en pleiten ze voor meer efficiëntie. Anderzijds heeft men belang bij een groot aantal raden als men het voorzitterschap volgens een beurtrol moet laten afwisselen tussen federale en andere deelstaatministers. In dat geval komt men immers beter aan zijn trekken.

Ik heb in de commissie gezegd dat ik ons standpunt nauwlettend en in functie van de interministeriële conferentie voor Buitenlandse Betrekkingen zal verdedigen. Mijnheer Van Grembergen, ik ga akkoord om hierover regelmatig met de commissie te overleggen. Ik wil mijn antwoord uit de commissie wel niet herhalen. Ik deel volledig uw bezorgdheid.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik bied mijn verontschuldiging aan aan de minister van Buitenlandse Handel voor de beknoptheid waarmee ik dit thema behandel. Ten eerste moeten we Vlaanderen doelbewust als een handelsnatie naar voren durven te schuiven. In het verleden had men het steeds over Nederland als handelsnatie en zeevaartmogendheid. Welnu, Vlaanderen is proportioneel gezien dé handelsmogendheid bij uitstek. We moeten voldoende trots zijn en voldoende aandacht besteden aan de kwaliteit van het personeel. Ik vind het uitstekend dat u hoge kwaliteitseisen bepaalt voor de economische actoren in het buitenland, die ons product efficiënt en degelijk aan de man brengen.

Ten tweede vind ik het belangrijk dat u de KMO's ook wil laten deelnemen aan de voordelen die de buitenlandse markt te bieden heeft, zowel door hun werkkraft en inventiviteit als door de verscheidenheid die in Vlaanderen op dat vlak aanwezig is. Dit is een uitstekende keuze.

Ik zal ook iets over Oostenrijk vertellen, niet omdat ik moet, maar omdat ik wil. Ik kijk niet meewaardig, noch met leedvermaak naar de collega's die vorige week van plan waren een voorstel van resolutie in te dienen en nu te kennen geven dat ze dat eventueel niet zullen doen. Dit leedvermaak, noch deze meewaardigheid zijn aan mij besteed. De bezorgdheid die ze in hun hart en in hun politieke keuzes meedragen voor evoluties die zich in Europa voordoen, is ook mijn bezorgdheid. We moeten die bezorgdheid meedragen. Over degenen die dat niet doen, heb ik mijn mening. Ik heb dus geen meewaardigheid met deze personen. Integendeel, Europa en de Europese Unie moeten alert zijn voor de democratie en voor xenofobe en racistische ontwikkelingen. We mogen deze ontwikkelingen niet ontkennen.

Ik heb er echter de grootste twijfel over of we dit moeten gieten in de politieke verwoordingen die de voorbije weken werden geformuleerd. Ik zou u graag herinneren aan het debat dat in de jaren tachtig in Vlaanderen werd gevoerd over kernwapens. Dat was een uitstekend debat, met een goede technische invulling en een zeer bekwame inbreng. Het is nooit een straatdebat geworden. Ik meen dat het debat over Oostenrijk is genivelleerd naar een straatdebat met gemakkelijke, opportunistische verklaringen aan beide kanten. Het populisme van Haider werd mede ingevuld door personen die daar niet erg verstandig op hebben gereageerd. Ik

Van Grembergen

heb het dan over de verklaringen die zijn afgelegd op het federale niveau.

De Vlaamse regering heeft in de zaak een uitstekend standpunt ingenomen. Ze heeft zich niet laten meeslepen door de hetze en het goedkope verbale geweld. Dit getuigt van wijsheid. Het lijkt me beter niet deel te nemen aan een gebeuren waarbij de media en diegenen die daarop willen inspelen, zich te gemakkelijk proberen te profileren. We moeten de Nederlandse ethische zakelijkheid – ik heb het dan niet over de portefeuillezakelijkheid – een plaats geven binnen deze discussie. Dat is een heel andere benadering van de meningsverschillen.

Ik sta volledig achter het genuanceerde standpunt van de Vlaamse regering. Het is mijns inziens verstandig de huidige betrekkingen in de normale situatie te laten doorlopen, mits enige terughoudendheid tegenover de bestuursinstellingen en de verantwoordelijken inzake de beleidsbeslissingen. Men moet geen ander beleid voeren. Men moet de Oostenrijkse bevolking immers op geen enkele wijze mee met het odium overladen. Sommigen hebben gezinspeeld op het opzeggen van een cultureel akkoord. Ik wil echter benadrukken dat het juist de culturele akkoorden zijn die toelaten om, in landen waar men zich vragen stelt over de beleidsinvulling en over het instrumentarium dat de overheid hanteert, mensen, groepen en universiteiten met elkaar in contact te brengen die de basis leggen voor de democratie en het vrije woord.

Er is daarstraks gezinspeeld op het dienen van het economisch belang en het beschermen van de portefeuilles. Economisch belang is echter op zichzelf niet perfide. Via het economisch belang komen menselijke relaties tot stand, worden besprekingen gevoerd en wordt mensen welvaart aangereikt. Op basis van de regels van onze democratie moeten we de toestand in Oostenrijk in elk geval opvolgen. We moeten nagaan hoe Oostenrijk als EU-lid zich als dusdanig gedraagt. Men kan leden niet van de ene dag op de andere uitsluiten. Ik ben daar helemaal geen voorstander van.

Men kan het probleem van zich afzetten. Men kan het gesprek vermijden. Een dergelijke excommunicatie reikt evenwel geen oplossingen aan. Oostenrijk heeft door zijn ligging en zijn geschiedenis steeds een belangrijke rol gespeeld. Het is steeds een brug geweest naar Tsjechië, naar Slowakije en naar de landen hierrond. We kunnen de principes van de heer Haider veroordelen en de huidige regeringssituatie betreuren, maar we moeten, in het

algemeen belang, ook de zakelijkheid en de nuchterheid hebben om het Oostenrijkse volk zo dicht mogelijk bij de Europese idealen te houden. Het grootste deel der Oostenrijkers wil trouwens niet liever.

Men heeft een binnenlandse politiek gevoerd met betrekking tot een buitenlands probleem. Dit gebeurt in de Verenigde Staten ook. Ik vind dit persoonlijk geen goede manier om aan buitenlandse politiek te doen. We zullen de beleidsnota's dus goedkeuren. (*Applaus bij VU&ID, de CVP, AGA-LEV, de VLD en de SP*)

De voorzitter : De heer Weyts heeft het woord.

De heer Johan Weyts (*Op de tribune*) : Ik sluit me volledig aan bij de uiteenzetting van de heer Sarens, maar ik zou toch nog enkele aanvullende bemerkingen bij de beleidsnota willen maken.

Vlaanderen moet zich binnen de federale staatsstructuur kunnen ontplooien en moet zich ook op het internationale toneel als een eigen regio met eigen vertegenwoordigers kunnen profileren. Steeds meer Vlaamse beleidsdomeinen worden door de EU-besluitvorming omvat, terwijl de rol van Vlaanderen zelf in deze instellingen eerder beperkt blijft. De regio's kunnen door middel van interne afspraken beurtelings het voorzitterschap waarnemen in de raden van ministers waar de Belgische deelstaten zijn vertegenwoordigd. Het uitbouwen van een eigen vertegenwoordiging binnen alle internationale domeinen en binnen alle instellingen waar politieke thema's worden behandeld, is van het grootste belang.

Het Comité van de Regio's is het enige forum dat sinds het Verdrag van Amsterdam meer adviesbevoegdheden heeft verworven. De invloed van dit comité op de eigenlijke besluitvorming blijft door de heterogene samenstelling en de zuiver adviseerende taken echter beperkt.

Vlaanderen moet in al zijn bevoegdheidsdomeinen actief aan de voorbereiding en de uitvoering van de Europese regelgeving kunnen participeren. Dit kan onder meer worden verwezenlijkt door mee te werken aan een vlotte omzetting van de EU-richtlijnen en door actief deel te nemen aan de diverse comités bij de Raad van Europa en bij de Europese Commissie.

Een actieve participatie aan Europese projecten en programma's blijft noodzakelijk. Het recht om rechtstreeks deel te nemen aan de Raden van de EU inzake die materies die betrekking hebben op

Weyts

Vlaamse bevoegdheidsdomeinen mag niet worden ondermijnd. De voorbereiding van de Intergouvernementele Conferentie en de institutionele voorbereiding van de uitbreiding van de EU naar Centraal- en Oost-Europa vormen een grote uitdaging. Vlaanderen moet het Belgisch voorzitterschap van de EU in de tweede helft van 2001 inhoud en zin helpen geven. De regionale opbouw van Europa moet worden versterkt. Vlaanderen moet hierbij het voortouw nemen, zodat constitutionele deelstaten een daadwerkelijke inbreng in de Europese besluitvorming krijgen.

Ook de culturele diversiteit binnen Europa moet worden versterkt. Ik herinner me in dit verband de op 5 juni 1999 goedgekeurde resolutie van de heren De Gucht, Suykerbuyk en Van Grembergen, die op dat vlak zeer duidelijke taal sprak. Ik vraag me af of Vlaanderen voldoende sterk zal kunnen wegen op het federale niveau om dit waar te maken. Zal de federale regering deze Vlaamse doelstellingen voldoende ondersteunen en er alles aan doen om vooruitgang te boeken? Het is een slecht teken aan de wand dat de andere deelstaten deze doelstelling van ons nog niet tot de hune hebben gemaakt. Ik maak me daar werkelijk zorgen over.

Wat de Raad van Europa betreft, deze instelling die, vorig jaar haar vijftigjarig bestaan vierde, en bij uitstek toeziet op de naleving van de mensenrechten in Europa en ijvert voor een steeds verder gaande democratisering van haar lidstaten, is en blijft voor Vlaanderen een uiterst belangrijk forum, waar zich niet minder dan 41 lidstaten verzamelen. Ook de Assemblee van de West-Europese Unie, die de veiligheid in Europa bewaakt en stimuleert is een zeer belangrijk forum waarop Vlaanderen aanwezig moet zijn. Het lijkt me dat de beleidsnota weliswaar een aantal prioritaire aandachtspunten van de Vlaamse regering opsomt, maar volledig voorbijgaat aan het fundamentele probleem van de vertegenwoordiging zelf van de Belgische deelstaten in de Raad van Europa en de Assemblee van de West-Europese Unie. Toch behandelt de Raad van Europa overwegend onderwerpen die Vlaamse bevoegdheden betreffen.

Ik meen dan ook dat we prioriteit zouden moeten vragen in de Raad van Ministers voor de vertegenwoordiging van federale staten in de Raad van Europa en de Assemblee van de West-Europese Unie. Onze aanwezigheid daar is noodzakelijk. Mijn aanwezigheid gedurende vijf jaar in deze instellingen heeft me nog in deze opvatting gesterkt. Het

Vlaams Parlement moet zijn eigen vertegenwoordigers kunnen aanduiden. Dit kan niet langer alleen het werkterrein zijn van onze federale collega's.

Als gevolg van de versnippering van de bevoegdheden op het gebied van het buitenlands beleid hebben we voor het Vlaams buitenlands economisch beleid verschillende beleidsnota's moeten bekijken en hebben we moeten proberen daarin een algemeen concept terug te vinden. Wat de beleidsnota 2000-2004 inzake het Vlaams buitenlands beleid betreft, vinden we in deel III, Hoofdstuk 1, het exportbeleid terug dat ressorteert onder de bevoegdheid van Minister Sauwens. Inzake buitenlandse handel vinden we een belangrijke mate van continuïteit terug in het beleid. We zijn ook verheugd over de aandacht voor de Vlaamse KMO's. Net zoals in het verleden verdienen die inderdaad alle ondersteuning. Een nieuw element is het invoeren van een systeem van adviseurs van de buitenlandse handel. Dit wordt echter niet concreet uitgewerkt in de nota. Ook zijn de budgettaire gevolgen niet helemaal duidelijk.

Ons inziens staat de Vlaamse regering voor drie essentiële opdrachten inzake exportbeleid. Dit zijn tevens drie essentiële punten voor het tot stand brengen van een efficiënt en doeltreffend Vlaams exportbeleid. Ten eerste moet er binnenkort worden overgegaan tot het aanduiden van een nieuwe algemeen directeur voor Export Vlaanderen: niet de politieke kwalificaties maar de bekwaamheid en de geschiktheid voor deze job moeten daarbij centraal staan. Ten tweede moet de volledige regionalisering van de buitenlandse handel eindelijk een feit worden. Het exportpromotiebeleid moet de exclusieve bevoegdheid worden van de deelstaten. Opgemerkt dient te worden dat de beleidsnota van de regering stelt dat 'dit tegelijk zou moeten resulteren in een grondige hervorming van de BDBH tot een beperkt agentschap dat volledig door de gewesten wordt aangestuurd.' Dit is in tegenspraak met de resolutie die het Vlaams Parlement op 3 maart 1999 heeft goedgekeurd en die werd ingediend door Johan Sauwens, John Taylor en André Denys. Daarin wordt uitdrukkelijk gevraagd dat de BDBH zou worden afgeschaft. Ten derde moet, in afwachting van de afschaffing van de BDBH, de legeringspolitiek in de raad van bestuur van de BDBH worden voortgezet, zolang de samenstelling van dat orgaan geen correcte weerspiegeling is van het exportaandeel van Vlaanderen in België.

Wat het aantrekken van buitenlandse investeringen naar Vlaanderen betreft, vinden we een hoofdstuk terug in de algemene beleidsnota 2000-2004

Weyts

betreffende het Vlaams buitenlands beleid, evenals een stukje in de beleidsnota Economie van Minister van Mechelen. Zo vinden we in de algemene beleidsnota Buitenlands Beleid de optie terug van het systematisch benutten van de mogelijkheden van het federale Belgische apparaat. In de beleidsnota Economie wordt daar met geen woord meer over gerept.

In het algemeen vinden we trouwens weinig concrete beleidsopties terug. In het regeerakkoord werd aangekondigd dat de opvolging van de internationale economische politiek en de handelspolitiek versterkt zou gebeuren via een centraal aanspreekpunt. Ook daarover vinden we weinig terug in de beleidsnota.

– *De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Collega's, dit waren enkele bedenkingen. We moeten alles doen wat mogelijk is om een eigen vertegenwoordiging te hebben, zowel in de assemblee van de West-Europese Unie als in de Raad van Europa. Dit is enkel mogelijk als dit op de ministerraad van de EU als agendapunt aan de orde wordt gebracht. Nadien kan het worden gevolgd door een wijziging van de statuten van deze instellingen. We moeten inderdaad aanwezig zijn in alle materies waarvoor we als Vlaams Parlement bevoegd zijn. *(Applaus bij de CVP)*

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Collega's, ik wil nu inderdaad even het woord voeren om de vragen te beantwoorden die werden gesteld over het standpunt van de Vlaamse regering aangaande de situatie in Oostenrijk.

Ik wil aan het Vlaams Parlement de oproep richten om over deze delicate aangelegenheid een zo ruim mogelijke consensus te bereiken. Ik heb immers geconstateerd dat een aantal collega's vorige week een voorstel van resolutie hebben ingediend. Ik wil dit uitdrukkelijk prijzen. Ze hebben dit immers gedaan vanuit een terechte parlementaire reflex. Ze hebben dit wel gedaan op een moment dat de regering nog niet had kunnen beraadslagen over deze aangelegenheid. De voorstellen van resolutie werden immers vorige donderdag ingediend. De regering heeft vrijdag pas een standpunt ingenomen.

Ik wil onderstrepen dat het thema van de mensenrechten een centrale plaats inneemt in de Europese verdragen. Heel wat artikelen van het verdrag van Maastricht en het verdrag van Amsterdam handelen over de problematiek van de mensenrechten. We moeten dit zien in een context waarin de Europese Unie probeert een algemeen buitenlands beleid te ontwikkelen. Dat gaat met vallen en opstaan.

In het Vlaams Parlement, en ook op andere niveaus, hebben we het recht en de plicht om ons zorgen te maken over de politieke ontwikkelingen in een lidstaat van de Europese Unie. Er is verschillende malen gezegd dat we ons niet mogen mengen in de binnenlandse aangelegenheden van andere landen. Het gaat hier echter om een lidstaat van de Europese Unie, een partner waarmee we pogingen ondernemen om in EU-verband onder meer een buitenlands beleid te ontwikkelen. Dat kan alleen geloofwaardig zijn, als we ook laten zien dat we bekommerd zijn om wat er in dat land aan de hand is.

De ketting van de democratie is zo sterk als haar zwakste schakel. In de voorbije dagen werd terecht stilgestaan bij de geschiedenis. Hegel heeft ooit gezegd dat de enige les die mensen trekken uit de geschiedenis, is dat ze geen lessen trekken uit de geschiedenis. Ik hoef het proces niet te maken van een partij die op dit ogenblik in Oostenrijk regeringsverantwoordelijkheid draagt. In de voorbije weken en maanden heeft die partij, met het oog op de verkiezingen in Oostenrijk, er alles aan gedaan om geen misverstand te laten bestaan over haar profiel en haar wezenlijk gedachtegoed.

De uiterst rechtse fractie hier heeft alleen maar gezegd te betreuren dat al die denkbeelden en opvattingen werden losgelaten door het ondertekenen van de verklaring die werd afgedwongen door de Oostenrijkse president. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

De heer Dewinter heeft publiekelijk verklaard te betreuren dat men daar zo snel zijn denkbeelden heeft laten vallen, en is overgegaan tot het ondertekenen van die preambule. Hij zei : 'Met ons zou dat niet waar zijn.'

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de minister-president, de waarheid heeft haar rechten. Ik heb gezegd dat we niet zo veel water in onze wijn zouden doen als de FPÖ in Oostenrijk heeft gedaan naar aanleiding van het samenstellen van het regeringsprogramma. Ten tweede heb ik gezegd dat ze het voordeel van de twijfel moeten krijgen en moeten

Dewinter

worden beoordeeld op hun daden, niet alleen op het regeringsprogramma. Ten derde heb ik gezegd dat zo een verklaring een typisch Oostenrijkse gelegenheid is. Er wordt onder andere verwezen naar het oorlogsverleden van dat land. Dat is in Vlaanderen niet aan de orde. We onderschrijven de basiswaarden van de democratie in ons programma. We zien dan ook niet in waarom we dat nog eens opnieuw zouden moeten doen in een afzonderlijke verklaring. Dat doet noch de VLD, noch de andere regeringspartners.

Dat waren mijn juiste woorden, maar u maakt er een amalgaam van en vermengt, wellicht bewust, een en ander. Ik moet u echter ontgoochelen ; ik heb niet gezegd wat u beweert.

Minister-president Patrick Dewael : In deze lange repliek herhaalt u alleen dat u niet zo veel water bij de wijn zou doen. U hebt gezegd de houding van de FPÖ te betreuren. Ze hebben een programma voorgesteld, gebaseerd op het zaaien van haat en het prediken van onverdraagzaamheid, met reticentie van alles wat anders is. De Oostenrijkse president heeft een verklaring opgesteld, die ze hebben getekend. U moet nu uiteraard uw kiespubliek zeggen dat er een interessante evolutie is in Oostenrijk, maar dat u zo een verklaring niet zou ondertekenen als u zou worden uitgenodigd om deel te nemen aan de macht. Dat is nuttig voor de duidelijkheid van het debat.

Het diplomatieke en politieke offensief dat is gestart vanuit de Europese Unie en waarin ons land het voortouw heeft genomen, heeft wel degelijk effect geressorteerd. We hebben in Vlaanderen weliswaar een ander systeem, ik maak niet constant die vergelijking, maar de Oostenrijkse president zou nooit een dergelijke verklaring of zo een preambule hebben uitgesproken mocht Oostenrijk de voorbije dagen niet het voorwerp zijn geweest van de signalen vanuit de Europese Unie, die een grote bekommernis naar voren bracht.

De Vlaamse regering heeft van meet af aan gezegd dat het gaat over de nieuwe leiders van Oostenrijk en de Oostenrijkse regering. Ik heb zelfs bij wijze van boutade gezegd : ik houd van dit land, ik houd van dit volk, maar ik houd niet meer van zijn leiders. Dit fundamentele onderscheid moeten we maken. Dat is de reden waarom men in Europees verband heeft besloten om geen rechtstreekse contacten te leggen met de nieuwe Oostenrijkse leiders, om geen contacten op ministerieel niveau te hebben en om vragen van hogere ambtenaren,

zoals bijvoorbeeld een ambassadeur, af te wentelen naar een lager technisch niveau. Europa heeft daar nog aan toegevoegd om kandidaten uit Oostenrijk die voorgesteld worden voor hoge internationale functies, voorlopig niet in aanmerking te nemen. De Vlaamse regering, mijnheer Van Hauthem, heeft zich in deze Europese consensus ingeschreven.

Mijnheer Van Grembergen, de federale premier heeft verklaard dat wat ik zojuist heb gezegd, ook zijn standpunt is. Ik heb met u en met vele anderen vastgesteld dat aan Franstalige zijde sommigen uit de bol zijn gegaan. U hebt het gehad over de sterke persoonlijkheid van de federale minister van Buitenlandse Zaken. Ik meen dat hij hier geen zin voor consequentie aan de dag heeft gelegd. Hij heeft zich laten meeslepen. Vrijdag, na de minister-raad van de federale regering, werd dit door de premier gecorrigeerd. Hetzes over sneeuwklassen en verklaringen over niet meer naar Oostenrijk reizen, dienen deze zaak niet. Die verklaringen zijn in persoonlijke naam afgelegd en werden nadien bijgestuurd.

Mijnheer Van Hauthem, als u behoefte hebt om commentaar te geven op het beleid van de federale minister van Buitenlandse Zaken, aarzel dan niet en kies het federale parlement als forum. Ik geef u enkel het standpunt van de Vlaamse regering. (*Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem*)

Ik ga uit van het voortouw dat is genomen door de federale regering ten aanzien van Europa. De Vlaamse regering schrijft zich in de Europese consensus in. Die solidariteit moeten we blijven houden.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de minister-president, uw beleidsnota begint met de uitspraak dat de komende IGC van ontzettend groot belang is en dat de uitbreiding van Europa een grote uitdaging is. U moet het toch met mij eens zijn dat de nu genomen sancties tegen Oostenrijk, heel de IGC en de uitbreiding op de helling zetten. Vindt u die sancties tegen Oostenrijk dan zo belangrijk dat u zelfs de IGC, de werking van de Europese Unie en de uitbreiding ervan op de helling wil zetten ?

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Overmeire, de heer Haider heeft gezegd dat hij heel de Europese Unie zou gaan gijzelen. Hij trekt deze verklaring de dag nadien weer in en biedt zijn

Dewael

verontschuldigen aan. Hij biedt nogal veel verontschuldigen aan voor vroegere uitspraken. Het gaat trouwens niet enkel om de IGC. Oostenrijk is volwaardig lid van de Europese Unie. In formele ministerraden kan Oostenrijk voor elk punt waarvoor de unanimiteit is vereist, effectief de Europese instellingen boycotten als het dat zou willen. U schijnt te weten dat men dat gaat doen. Maar waarom zegt u nu dat zij in de IGC gaan dwarsliggen? We zullen wel zien wat de officiële houding van Oostenrijk zal zijn.

De heer Karim Van Overmeire : U verwacht dus dat Oostenrijk op geen enkele wijze zal reageren tegen het feit dat er alleen nog maar contacten op het laagste technische niveau in stand zullen worden gehouden? U verwacht dus dat Oostenrijk op de formele bijeenkomsten zal doen alsof er niets aan de hand is?

Minister-president Patrick Dewael : We zullen heel waakzaam toekijken op de houding die de Oostenrijkse regering zal innemen. Als u mij vraagt of ze nog gaan meewerken aan de IGC, kunt u me net zo goed de vraag stellen of ze überhaupt nog zullen willen meewerken aan om het even welke formele Europese ministerraad. De heer Haider heeft verklaard dat hij al die sancties op zich af ziet komen, eraan toevoegend dat zij de Europese Unie kunnen blokkeren en lamleggen.

De heer Filip Dewinter : Actie, reactie!

Minister-president Patrick Dewael : U hoopt waarschijnlijk dat hij zijn dreigementen zal uitvoeren.

De aangekondigde maatregelen viseren de Oostenrijkse regering. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen de leiders en de regering enerzijds en de bevolking anderzijds.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister-president, u zegt bijna dat het een schande is dat Oostenrijk met dat vetorecht dreigt. Maar dat vetorecht is geen uitvinding van Oostenrijk. Het is een instrument van de besluitvorming die gezamenlijk door alle lidstaten op punt werd gesteld.

Wat mij in dit debat ook enorm stoort, is dat iemand die vragen heeft bij de werking van de Europese Unie of bij een eventuele uitbreiding ervan, ook al verketterd wordt. En wat met Groot-Brittannië? Ik heb nooit Groot-Brittannië op een dergelijke wijze aangepakt gezien toen het jarenlang

met het vetorecht allerlei zaken tegenhield, zelfs een stuk van het verdrag van Maastricht.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Hauthem, u wijkt af van de essentie van dit debat.

Als mijnheer Van Overmeire mij vraagt wat we zullen doen als zij hun dreigement waar dreigen te maken, dan antwoord ik dat we dat op dat ogenblik zullen observeren. De heer Haider heeft aangekondigd dit te zullen doen, maar de dag daarop heeft hij zijn verklaring al genuanceerd. Het gaat hier niet alleen om de IGC, maar ook om de algemene werking van de Europese instellingen. Als ik jullie zo zie zitten en als ik de heer Dewinter 'actie, reactie' hoor roepen, dan leid ik daaruit af dat jullie hopen dat hij het zal doen.

We hebben hem zondag aan het woord gehoord op televisie waar hij dreigde met een parlementaire onderzoekscommissie, het op het matje roepen van de president wegens hoogverraad enzovoort. Al zijn hele politieke loopbaan gaat die man door het leven als een onverbeterlijke brandstichter. Denkt u nu echt dat hij door het ondertekenen van één verklaring de beste brandweerman wordt?

In zijn verklaringen is – sta me toe een eufemisme te gebruiken – een nostalgie naar het verleden te ontwaren, een niet afzweren van dat verleden, ja zelfs het bejubelen van een politiek die in één van de zwartste periodes van onze geschiedenis werd gevoerd. Als men daar opnieuw naar hengelt zoals die man nu doet, dan moet dat ons als democraten zorgen baren. Als land moet je op zo een ogenblik onmiddellijk reageren en mag je de dingen niet laten betijen. Ook in de jaren dertig heeft men gruwelijke zaken laten betijen omdat men dacht dat het wel niet zo een vaart zou lopen. Nadien heeft men de aangerichte schade enkel kunnen vaststellen. De glimlach op het gezicht van de heer Dewinter spreekt dienaangaande boekdelen.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Miel Verrijken : Mijnheer de minister-president, ik wil principieel wel aanvaarden dat u voor sommige zaken in het – gemaakte – Europa bevreesd bent. U hebt een – volgens ons ongegronde – vrees omdat een partij misschien een paar fratsen zou uithalen die op een zeer beperkte wijze invloed kunnen hebben op de Europese eenmaking en zo een enorme Europese reactie kunnen teweegbrengen.

Op het vlak van de mensenrechten is Europa nu een min of meer deftig werelddeel geworden. Het

Verrijken

werd tijd. Ik verdraag uw discours echter niet, want ik kan uw woorden niet als verdraagzaam beschouwen. U en uw collega's van de meerderheid hebben urenlang over mensenrechten gepraat, maar u weet even goed als ik dat als de heer Haider – die ik niet verdedig, want dat is niet mijn taak – ook maar iemand slechts één haar zou krenken, hij een enorme reactie zou veroorzaken. Hij zou de wereld doen beven.

Ik zal nader verklaren waarom ik uw woorden onverdraaglijk vind. Onderwijs is een bevoegdheid van uw Vlaamse regering, en op dit ogenblik worden door Vlaanderen initiatieven bestendig ten overstaan van Cuba. Ook daar worden de mensenrechten geschonden. Met dat ongelukkige eiland hebt u afspraken gemaakt, vooral op het vlak van educatie. Is er iets delicateser dan educatie? Zelfs de stad Antwerpen, de grootste stad van Vlaanderen, vindt het nodig te zeggen dat er meer doorgedreven educatieve relaties moeten worden aangeknoopt en bestendig tussen Cuba en Antwerpen. Dat is zagezegd nodig omdat het onderwijssysteem in Vlaanderen en in Cuba zo gelijklopend zijn.

Mijnheer de minister-president, als liberaal zult u van het volgende wel op de hoogte zijn, zo niet kunt u de politiek beter vaarwel zeggen. Op dit ogenblik worden in Cuba liberaal voelende mensen vermoord. Castro vermoordt al veertig jaar lang mensen. Dat is langer dan Stalin.

De voorzitter : Mijnheer Verrijken, wilt u afronden ?

De heer Miel Verrijken : Mijnheer de voorzitter, ik doe nog even voort in naam van de slachtoffers. Reeds 2 miljoen mensen zijn uit Cuba gevlucht op vlotjes. Minstens 200.000 van hen zijn verdronken of werden vermoord. Heel de linkerzijde van de zogenaamde beschaafde wereld trekt nu ten strijde om een klein jongetje van zes 'uit de klauwen van de VS' te halen en het terug te sturen naar Cuba !

Mijnheer de minister-president, u kunt verwonderd kijken en uw wenkbrauwen fronsen, maar uw standpunt tegenover Oostenrijk getuigt van een enorme hypocrisie. Als Haider iets verkeerd doet, zal dat enorme reacties teweegbrengen. Twee ministers van de Vlaamse regering, de twee voorgangers van minister Vanderpoorten, zijn in Cuba geweest om er vriendschappelijke betrekkingen op educatief vlak te bestendigen en uit te breiden. Op Cuba bestaat het meest afschuwelijke regime van de wereld ! Op Cuba werden minstens 160.000 mensen gefusilleerd of op een andere wijze ver-

moord. Ik kan u daarvan uitgebreide documentatie voorleggen. Er zijn 80 concentratiekampen op Cuba.

De voorzitter : Mijnheer Verrijken, wilt u afronden ?

De heer Miel Verrijken : Mijnheer de voorzitter, ik zal afronden. Het zevende artikel van de rechten van het kind in Cuba zegt dat Cubaanse kinderen op stalinistische en marxistische wijze moeten worden opgevoed !

Mijnheer de minister-president, met dit soort regering hebt u niet enkel betrekkingen, u verstevigt ze zelfs. U en uw collega's komen hier heel hypocriet uitleggen wat de heer Haider op een dag zou kunnen doen. Op dit ogenblik doet de heer Haider inderdaad niet veel meer dan leutige uitspraken die hij de dag daarna op een even leutige wijze intrekt.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Verrijken, u vindt mijn woorden onverdraaglijk. Weet zeer goed dat ik hetzelfde gevoel heb als ik soms luister naar sprekers van uw fractie. Democratie wil nog altijd zeggen dat we naar elkaar luisteren en ik doe dat. Voor mij zijn mensenrechten, waar dan ook ter wereld, het prioritaire uitgangspunt. U minimaliseert het ene door te verwijzen naar het andere, en dat is geen criterium. Oostenrijk, en niet Cuba, maakt deel uit van de Europese Unie. Oostenrijk heeft op vlak van cultuur en beschaving inderdaad een bijzonder belangrijke rol gespeeld. Het is echter een lidstaat van de EU. Dat verklaart en verantwoordt waarom er bij de andere partners van de Unie een grote bekommernis bestaat nopens de politieke evolutie aldaar. Het feit dat die bekommernis leeft en dat u daaruit afleidt dat we Cuba of de rest van de wereld niet belangrijk zouden vinden, is een conclusie voor uw rekening. Ik praat hier enkel over de situatie in Oostenrijk.

Ik kom zo tot de vraag over de sluiting van het Vlaamse Huis. We volgen daar dezelfde politiek als onze collega's-lidstaten. Ook de federale overheid trekt haar ambassadeur niet terug. Dat zou trouwens een verkeerd signaal zijn. De Vlaamse regering heeft de sluiting niet in overweging genomen. De gemeenschapsattaché die daar vertoeft, vervult een taak die vergelijkbaar is met deze van een ambassadeur. De andere attachés voor toerisme en export blijven opereren. Ze zijn daar niet voor de Oostenrijkse regering, maar in eerste instantie om de belangen van de Vlamingen te verdedigen.

Dewael

Ik wil het dan nog even hebben over het Cultureel Akkoord. Voor de komende zomer zijn nog een aantal engagementen overeengekomen, onder meer met universiteiten en een aantal kunstmanifestaties die hoe dan ook moeten doorgaan. In de tweede helft van dit jaar moet het samenwerkingsakkoord in het kader van het Cultureel Akkoord opnieuw worden genegotieerd. Ik ben het eens met de heer Van Grembergen dat cultuur het instrument bij uitstek is om in een land dat op dit ogenblik politiek op de proef wordt gesteld, de betrekkingen tussen mensen te intensifiëren. In mijn ogen heeft men daar echter geen overheid voor nodig. Dat soort afspraken kan perfect worden gemaakt tussen bijvoorbeeld universiteiten, cultuurgezelschappen, scholen enzovoort. In september zullen we het akkoord opnieuw evalueren in functie van de evolutie in Oostenrijk. De Vlaamse regering wil de bestaande engagementen wel uitvoeren. Als de situatie niet uitklaart, lijkt het me aangewezen dat afspraken op vlak van onderwijs en cultuur tussen de actoren zelf worden gemaakt.

Ik eindig met de stelling dat alles wat overdreven wordt, weinig betekenis heeft. De positie van de Vlaamse regering vertoont solidariteit met het standpunt dat in Europees verband is ingenomen. Dat viseert heel duidelijk de regeringsleden. Ik herhaal dat de engagementen op vlak van toerisme, onderwijs, export en cultuur moeten worden voortgezet.

We nemen ons voor de situatie op de voet te blijven volgen. Het zou goed zijn over deze stelling een zo groot mogelijke parlementaire consensus te bereiken. (*Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, ik wil me toespitsen op de Vlaamse export. Slechts weinig parlementsleden hebben daar aandacht aan besteed. Het bepaalt nochtans grotendeels de Vlaamse welvaart ! Een stijging of daling van enkele percenten ervan heeft onmiddellijk een enorme invloed op ons economisch bestel en op ons inkomen.

De beleidsnota bevat enkele vernieuwende elementen. Export Vlaanderen was al belangrijk ten tijde van minister-president Van den Brande. Minister Sauwens legt echter nieuwe accenten.

De heer Luc Van den Brande : Ter informatie kan ik u meedelen dat de Vlaamse export in de eerste negen maanden van 1999 opnieuw steeg met meer dan 3 procent. Het aandeel van Vlaanderen ligt intussen boven de 75 procent. Als dat hier en daar kan worden besprenkeld met een fris sausje, dan ben ik een gelukkig man.

De heer Jacques Laverge : Ik zal die verfrissende ideeën toelichten. Minister Sauwens wil de Vlamingen in het buitenland en in de wereld 'benutten'. Hij wil hen inschakelen in ons beleid. Verder wil hij alle diensten in en buiten Vlaanderen coördineren : de DIV, de Dienst Toerisme, de VVOB's, en hen ten dienste stellen van de export.

De minister wil het internationale handelsbeleid opvolgen. Ik weet dat u dat ook hebt gezegd, mijnheer Van den Brande. Maar de wil van minister Sauwens om aanwezig te zijn in de WHO, de OESO, het IMF, de Wereldbank en bij de EU-akkoorden toont een ander en voornaam element van het buitenlands beleid.

De heer Luc Van den Brande : Dat hebben wij ook altijd gezegd en het is goed dat minister Sauwens dat voortzet.

De heer Jacques Laverge : Waar minister Sauwens veel meer aandacht aan moet besteden, zijn de jonge Vlamingen. Hij moet hen binnenloodsen in internationale organisaties. We beschikken over de nodige bekwame universitaire. Niemand kan ons beter behandelen dan onze eigen jongeren.

Ik heb ook enkele beschouwingen en vragen inzake de export. Mijnheer de minister-president, u hebt daarnet gezegd dat u de KMO's meer zult betrekken bij het exportbeleid. Die uitspraak is niet nieuw. De vraag is uiteraard hoe u dat zult doen. Hoe zult u de KMO's mobiliseren om te exporteren ? Hoe zult u het vertegenwoordigingsbeleid, het standplaatsenbeleid bepalen ? Hoe zult u de provinciale steun aan de kleinere exportbeursorganisaties ?

U hebt ook gezegd dat we de Vlaamse bedrijven moeten aanmoedigen tot overnames en tot investeren in het buitenland. Door een vertegenwoordiging van Vlaamse ondernemingen in het buitenland ontstaan er volgens u nog betere bindingen met het buitenland. Hoe zult u dat concreet stimuleren ? Welke organen moeten dat organiseren ?

U hebt ook gesproken over het rationaliseren en stroomlijnen van de exportpromotie. Wat zult u doen om het beleid voor alle bestaande instanties

Laverge

op verschillende niveaus te coördineren ? De organisaties die exportprojecten opzetten of vertegenwoordigers uitsturen zijn bij iedereen bekend : Export Vlaanderen, de VLAM, de GOM's, de Kamers van Koophandel, exportclubs, provincies enzovoort.

Een belangrijk punt is de duale situatie van de BDBH. In het regeerakkoord staat zeer duidelijk dat het exportbeleid moet worden gevoerd door de gewesten. Toch geeft u nog een taak aan de BDBH, namelijk het organiseren van de missies van de prins, een bepaalde coördinatie van missies over de gewesten heen en het opzetten van een soort databank. Indien die taak zich beperkt tot deze drie functies, dan kan men die organisatie toch beter onderbrengen bij het ministerie van Buitenlandse Zaken. Deze dienst, die toch vrij veel geld kost en meer dan 200 mensen tewerkstelt, kan men op een andere manier organiseren. Ik pleit ervoor dat de meeste mensen uit de BDBH worden ondergebracht bij de gewesten. Daardoor worden mankracht en middelen van de gewesten versterkt.

Mijnheer de minister, ook aan het imago wordt aandacht besteed. Wat is het imago van Vlaanderen in het buitenland ? Het Belgische imago is niet zo sterk. Hoe wilt u het Vlaams karakter laten uitstralen ? Zult u spreken over België-Vlaanderen of Vlaanderen-België ? Het is gemakkelijk van hieruit voorstellen te doen. Belangrijk is echter de perceptie van het imago in het buitenland.

Ik heb ook nog een opmerking over de organisatie en de structuur van Export Vlaanderen. Mijnheer Van den Brande, u hebt gedurende bijna 10 jaar Export Vlaanderen uit de grond gestampt. De organisatie zit nu in de groeifase. Gedurende de bijna 10 jaar van haar bestaan was er op het beleidsniveau echter weinig continuïteit. Het feit dat er tijdens die periode 2 directeurs-generaal waren, vormt zeker geen pluspunt. Het bedrijfsleven vraagt zich af wat men van plan is met Export Vlaanderen. Vlaamse ondernemers stellen zich vragen. Er was de BDBH, nu hebben we Export Vlaanderen. Ze waren dan wel geen vragende partij voor die wijziging, maar ze hebben die beslissing aanvaard. Ze vragen dat het beleid duidelijkheid schept. De bevoegdheidsafbakening tussen de BDBH en Export Vlaanderen moet duidelijk zijn. En de structuur en de leiding van Export Vlaanderen moeten voor continuïteit en kwaliteit zorgen. Het is zeer belangrijk dat de mensen die ons in het buitenland vertegenwoordigen, gevormd zijn en duidelijke instructies krijgen. Bepaalde bronnen

beweren dat sommige vertegenwoordigers eigenlijk niet goed weten aan wie ze verslag moeten uitbrengen, niet goed weten hoe ze tewerk moeten gaan en dikwijls in een omgeving moeten optreden waar weinig exportgerichte activiteiten worden ontwikkeld. Er moet een efficiënt, kwalitatief hoogstaand beleid komen.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer Laverge, we hebben het hier vroeger al meer dan eens over gehad. Tot in 1995 was de heer Sauwens verantwoordelijk voor de buitenlandse handel. Men kan de ontwikkelingen niet los zien van het Sint-Michielsakkoord. Vroeger beschikte Vlaanderen nauwelijks over instrumenten om in het buitenland aanwezig te zijn. In die periode is de steun aan de uitvoer wellicht iets te veel vermengd met de politieke aanwezigheid. Men moet dat allemaal in zijn historische context bekijken. Dankzij het Sint-Michielsakkoord konden we de politieke aanwezigheid verder uitbouwen en Export Vlaanderen zijn specifieke rol laten spelen.

U hebt het over de directeur-generaal. Ook in de privé-sector evalueert men mensen, om soms na een bepaalde periode te moeten vaststellen dat men beter iemand anders aanstelt. Ik wil het dan nog niet hebben over de sector van de sport : ik heb gelezen dat België het land is met het grootste aantal ontslagen voetbaltrainers. De driekoppige leiding van wat vandaag Export Vlaanderen heet, was niet mijn werk. En dat was evenmin het werk van de heer Sauwens. Dat is beslist door een proportioneel samengestelde regering, die tot in 1992 de dienst uitmaakte. Ik heb de beslissing genomen dit driemanschap te vervangen door één man. Ik heb dat principe voor alle Vlaamse instellingen verdedigd, want ik ben er vast van overtuigd dat alleen zo een efficiënte leiding tot stand komt. De leidinggevend ambtenaar, de heer De Belder, heeft in de toenmalige omstandigheden van een driekoppige leiding, goed werk geleverd. Nadien hebben we uitstekend samengewerkt. Ik waardeer hem ten zeerste.

Mijn conclusie, mijnheer Laverge, is dus duidelijk : wat moet worden versterkt, moeten we versterken ; wat moet worden verbeterd, moeten we verbeteren. Het alfa en omega zijn de – jonge – ondernemingen. Die moeten gestimuleerd worden. Sommige van onze vertegenwoordigers zijn misschien wat vervreemd van het vader- of moederland. Wellicht zullen ze een bijkomende inspanningen moeten leveren om exporterende Vlamingen op een meer

Van den Brande

dynamische manier te steunen. Ten slotte wil ik nog dit zeggen : niet Vlaanderen, maar de ondernemers exporteren.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : De analyse van de heer Laverge is juist. Er is een malaise, en er moet dringend worden opgetreden. De zaak is ontstaan en gegroeid onder de verantwoordelijkheid van de toenmalige minister De Batselier. Ik heb destijds zelf onderhandeld met gewezen minister van Buitenlandse Zaken, de heer Willy Claes, om tot een praktische organisatie te komen van het netwerk van de Vlaamse economische vertegenwoordigers of handelsattachés in het buitenland. Dat was enigszins een moeilijke periode, maar we zijn erdoor geraakt. De Vlaamse officiële instanties stelden zich toen ook de vraag hoe assertief Vlaanderen op het internationaal forum aanwezig moest zijn. Die discussie wordt niet meer gevoerd, onder meer dankzij de vorige regering.

Enkele weken geleden heb ik samen met de regering een zeer moeilijke beslissing genomen. Ik wilde daarover geen enkele polemiek voeren. Ik zal me dan ook onthouden van alle commentaar. Het gaat immers om personen die elk hun kwaliteiten hadden en hebben. Wat de heer Van den Brande zei, is correct. Ook in de privé-sector verandert het management regelmatig. Dat is geen drama. We moeten nu wel zorg besteden aan het gezond maken van de structuur zelf, aan het motiveren van onze mensen en aan de omstandigheden waarbinnen ze hun belangrijke opdracht vervullen. Onze welvaart hangt immers voor 70 procent af van export. Dit betekent dat we grote aandacht moeten besteden aan het personeelsstatuut, het personeelskader, verloning en de uitbouw van het netwerk. Dit is inderdaad een knelpunt. We moeten daar dit jaar voluit voor gaan. Ik wil me hiervoor engageren. Dit staat ook expliciet ingeschreven in de beleidsnota.

Een extern bureau voert momenteel een screening uit om te komen tot een nieuwe leiding. Ik hoop dat we volgende week met voorstellen kunnen komen en opnieuw rust in de organisatie kunnen brengen. Een goed georganiseerd management binnen Export Vlaanderen is een absolute prioriteit.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, ik zal zeer kort zijn aangezien de minister intussen reeds heeft gerepliceerd. We waren daarnet zeer aandachtig aan het luisteren naar de heer Laverge. Plots komt voormalig minister-president, de heer Van den Brande, tussenbeide om de waarde van de betogen in te schatten in functie van de werking van het parlement. Ik heb drie sprekers gehoord. Ze beamen allen de woorden van de heer Laverge. Dat is zeer positief.

De heer Van den Brande stelde dat dit een land is waar directeurs aan de deur worden gezet en trainers verdwijnen. We zijn echter ook het land met de meeste parlementsleden.

De heer Luc Van den Brande : Ja, maar dat is ook verfrissend voor de democratie. Mijnheer de voorzitter, ik heb aangevangen met te zeggen dat de heer Laverge een aantal juiste uitgangspunten heeft. Ik heb enkel genuanceerd dat men dit moet zien in de context van de evolutie van de staatshervorming en van de verschillende fasen die moeten worden doorlopen. We bevinden ons nu in een nieuwe fase. Mijnheer de minister, u zult niet tegenspreken dat de CVP-fractie zich, zowel bij de behandeling van de begroting als daarnet bij monde van de heer Sarens, positief heeft uitgesproken over het beleid inzake buitenlandse handel. Volledigheidshalve moet ik hieraan toevoegen dat dit niet of in veel mindere mate het geval is voor de twee andere onderdelen van het buitenlands beleid.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, ik wil nog even reageren op wat de heer Van den Brande daarnet zei. Export is inderdaad het werk van de ondernemingen en bedrijven. Ik ben het volkomen met hem eens. Het buitenlands beleid inzake export is een ondersteunende activiteit. Grote bedrijven hebben die steun niet nodig. Als we er echter voor opteren om onze KMO's meer bewust naar voren te schuiven, is die ondersteuning meer dan nodig. Ze beschikken immers niet over de kracht, de middelen en de mogelijkheden om export op te bouwen. Export Vlaanderen is dan ook vooral een exportorganisatie voor KMO's. Grote bedrijven hebben hier duidelijk veel minder nood aan. Dit is juist wat ik wil benadrukken. We weten dat export het werk is van de bedrijven. Het is echter ook een belangrijke taak voor Vlaanderen om de export te ondersteunen, zodat een groot aantal bedrijven de exportdrempel kunnen overschrijden.

Laverge

Ik heb steeds het belang van investeringen in het buitenland onderstreept maar investeringen aantrekken uit het buitenland is even belangrijk. De eigenlijke economische groei van Vlaanderen in de jaren zestig is grotendeels het gevolg van een massale aantrekking van buitenlands kapitaal en buitenlandse technologie. Wat de evolutie van de technologie betreft, hebben we nog steeds nood aan buitenlandse bedrijven om onze economische groei te ondersteunen. Vlaanderen kent een open economie. Bovendien betekenen investeringen uit het buitenland een bron van kapitaal en technologie.

De heer Luc Van den Brande : Naar aanleiding van de spectaculaire stijging van buitenlandse investeringen tijdens de afgelopen periode is de dienst Investeren in Vlaanderen steeds meer een voorbeeldfunctie gaan vervullen. Hij behoort inmiddels tot de top tien van de wereld. Ik wil geen link leggen naar een andere beleidsbeslissing van de Vlaamse regering waarbij in die omstandigheden een extra persoon moet worden aangeduid om investeringen aan te trekken. Het is van kapitaal belang dat men vertrouwen schenkt aan een leidend ambtenaar en aan een organisatie die een voorbeeldfunctie vervult in Europa en de rest van de wereld. Men moet dan ook zeer voorzichtig zijn met het verdubbelen van de opdracht en met de tegenstrijdigheden die daaruit kunnen voortvloeien.

De heer Jacques Laverge : Ik heb daar geen problemen mee. Om onze parlementaire participatie te vergroten lijkt het me aangewezen parlementaire vertegenwoordigers of leden uit de respectieve commissies te laten deelnemen aan een aantal missies die vanuit Vlaanderen worden georganiseerd. Op die manier kan ook meer gewicht in de schaal worden gelegd. Hoewel dit in Vlaanderen geen traditie is, pleit ik ervoor meer parlementsleden te betrekken bij het buitenlands beleid. Daarbij kan een beurtrol worden ingevoerd van bijvoorbeeld twee leden per missie. Op die manier kan de politiek commercieel en economisch worden verstevigd. Ik wil de minister vragen het parlement daar nauwer bij te betrekken.

De voorzitter : Mijnheer Laverge, u hebt uw spreektijd al ruim overschreden. Mag ik u vragen uw uiteenzetting af te ronden ?

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, ik heb de grootste eerbied voor de wijze waarop u dit debat voorziet. Als de heer Van den Brande

echter aanwezig is, is het voor de sprekers bijzonder moeilijk om hun uiteenzetting af te maken. Bovendien moeten de sprekers telkens repliceren op de opmerkingen van de heer Van den Brande.

De voorzitter : Zodra een spreker wordt onderbroken, wordt de spreektijd van diegene die op de tribune staat stilgezet.

De heer Luc Van den Brande : Ik denk dat ik mijn spreektijd niet heb overschreden. (*Gelach*)

Minister Johan Sauwens : Dit parlement heeft duidelijk heimwee naar de tijd toen de heer Olivier de vergaderingen nog voorzat. (*Gelach*)

De heer Jacques Laverge : Het leggen van een aantal contacten op het federale niveau is bij het aantrekken van buitenlandse investeringen van groot belang. Problemen op het vlak van de fiscaliteit en de sociale zekerheid zijn uiteindelijk belangrijke elementen. Ik heb in de beleidsnota evenwel nergens iets teruggevonden over de problemen bij het aantrekken van buitenlandse investeringen op het vlak van de ruimtelijke ordening en het leefmilieu. De coördinatie van de eisen die op die vlakken in Vlaanderen worden gesteld zijn nochtans van groot belang bij het aantrekken van buitenlandse investeringen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, heren ministers, collega's, in aanvulling op de uiteenzetting van de heer Van Overmeire over het Vlaams buitenlands beleid zou ik graag wat dieper willen ingaan op het buitenlands beleid en de ontwikkelingssamenwerking in Zuid-Afrika.

Het verheugt me dat de relaties die tijdens de vorige regeerperiode met dit land werden uitgebouwd verder worden uitgewerkt en dat het verdrag van 28 oktober 1996 betreffende de domeinen cultuur, onderwijs, wetenschap, technologie en sport zal worden uitgebreid tot een verdrag voor alle Vlaamse bevoegdheidsdomeinen.

De beleidsnota vermeldt tevens het aanwenden van nieuwe engagementen om de samenwerking met nieuwe partnerlanden en -regio's in zuidelijk Afrika te stimuleren. Ik stel voor om Namibië ook bij deze nieuwe initiatieven te betrekken. Dit land heeft met problemen te kampen die zich in Zuid-

Verougstraete

Afrika voordoen, bijvoorbeeld de onderdrukking en de achteruitstelling van het Afrikaans.

De taalverwantschap tussen het Afrikaans en het Nederlands vormt slechts één element in het kader van de Vlaamse culturele betrekkingen met Zuid-Afrika. Die verwantschap mag evenwel niet worden verwaarloosd. Integendeel, ze moet meer worden benadrukt en geactiveerd. Het Afrikaans is tenslotte de lingua franca van de meeste Zuid-Afrikanen, niet enkel van de blanke Zuid-Afrikanen, maar tevens van bijna alle kleurlingen en van een niet onbelangrijk deel van de zwarte bevolking.

Het Afrikaans staat onder zware druk in de administratie, in het parlement, in het onderwijs, in het gerecht en in de media. Het proces van de vereniging blijft volop lopen. De Zuid-Afrikaanse luchtvaartdienst wordt eentalig Engels. Dit geldt ook voor de postzegels, de nieuwe straatnaamborden en de officiële berichtgeving.

Hier ligt voor Vlaanderen een belangrijke taak weggelegd. Wij Vlamingen beseffen wat taalonderdrukking is. Wij moeten een bijdrage leveren tot de instandhouding en de verdere ontwikkeling van deze aanverwante taal. Het argument dat het Afrikaans de taal van de onderdrukker was, houdt geen steek. Indien men vanuit deze veronderstelling vertrekt, zou men het Frans en het Engels, de talen van gewezen koloniale en imperialistische grootmachten, om dezelfde redenen moeten weren.

Tijdens een bezoek aan Namibië in 1998 had ik de eer een Duitse school te mogen bezoeken. Ik kon daar duidelijk de materiële steun van Duitse ministeries aan die school vaststellen. Die steun bestond onder meer uit leerpakketten, schoolboeken en culturele uitwisselingen. Vlaanderen zou identieke projecten voor Afrikaanse scholen moeten ondersteunen en zou het stopzetten van de verdringing van het Afrikaans op diplomatieke wijze bij de Zuid-Afrikaanse regering moeten bepleiten.

Ik deel deze wens met Zuid-Afrikanen uit culturele en wetenschappelijke middens die zeker niet bij het vroegere regime aanleunden. De schrijvers Breyten Breytenbach en André Brink en dokter Christian Barnard zijn slechts enkele voorbeelden.

In het kader van het bestaande samenwerkingsakkoord moet het toch mogelijk zijn om initiatieven te ondersteunen die specifiek de Afrikaanse taal en gemeenschap ten goede komen. Ik hoop dan ook

dat de Vlaamse regering in de toekomst meer in die richting zal gaan denken. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Simonne Janssens-Vanoppen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, geachte leden, 'met een Vlaams beleid voor ontwikkelings-samenwerking willen we bijdragen tot het verkleinen van de verschillen in welvaart en welzijn tussen westerse landen en landen en regio's in ontwikkeling. Ongeacht Vlaanderen in deze missies slechts een bescheiden rol zal spelen, kan Vlaanderen hierdoor op de wereldkaart worden gebracht als een kleine regio die in solidariteit wil meewerken aan een betere wereld.' Met deze woorden schetst de Vlaamse minister voor Ontwikkelingssamenwerking de invalshoek van de beleidsnota. Daarbij wordt ontwikkelingssamenwerking voor het eerst ontkoppeld van het algemeen buitenlands beleid : een goede ontwikkeling.

De Vlaamse regering wenst een eigen basisconcept naar voren te schuiven, dat steunt op het principe van duurzame ontwikkeling en een resultante is van de laatste stand van zaken binnen het denken over internationale samenwerking. De regering wenst dit niet alleen te doen. Ze zal een permanente reflectiegroep van start laten gaan die als denktank vooruit- en meedenkt, en tegelijk de kritische opvolging van het beleid zal behartigen. Ideeën en stromingen binnen de sector zullen in een colloquium aan een breed geïnteresseerd publiek worden voorgelegd. Het Vlaams beleid voor ontwikkelings-samenwerking moet een zuiver beleid zijn, waarbij de belangen van de partners primeren. Twee pijlers dragen dit concept. Enerzijds is er vorming, sensibilisatie en educatie in Vlaanderen, anderzijds projecten en programma's in het zuiden. Het is een goed vertrekpunt om de indirecte samenwerking te laten bestaan. Zo wordt voortgebouwd op een bestaande situatie, waarbij projecten kunnen rekenen op financiële steun. Nieuw is dat de minister bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking rechtstreekse en bilaterale gesprekken zal voeren waarbij ook regionale overheden als gesprekspartners worden geselecteerd. Expertise uit Vlaanderen kan daardoor worden gekoppeld aan de noden van de partners uit het zuiden. Daarbij wordt de dialoog aangevat op voet van gelijkheid. De zogenaamde verticale lijn die door de minister zelf wordt getrokken, laat toe initiatieven te ontwikkelen om een eigen beleid uit te bouwen. De mogelijkheden die daardoor worden gecreëerd kunnen boeiende samenwerkingsakkoorden tot stand laten komen en laten groeien. Dit zal de voedingsbodem zijn voor duurzame relaties met het zuiden, die ver-

Vanoppen

trouwen geven en directe kansen bieden aan de bevolking ter plaatse. Ze garanderen bovendien een zeker behoud van kleinschaligheid. Daartoe wordt reeds in de begroting van 2000 in middelen voorzien.

Daarnaast zal de minister ook initiatieven in de horizontale lijn trachten te promoten en op gang te brengen door partners in het zuiden in contact te brengen met kabinetten en administraties van collega's. Vanuit ontwikkelingssamenwerking zal men een coördinerende taak op zich nemen. Dit is belangrijk voor een goed gestroomlijnd beleid, maar ook voor de doorstroming is het noodzakelijk. Hoe beter dit zal lukken, hoe intenser de Vlaamse samenwerking, des te doeltreffender het resultaat bij de partner. Een netwerk met beleidsverantwoordelijken biedt de noodzakelijke ondersteuning. Zo worden er kansen geboden op structurele basis en kan de internationale samenwerking degelijk in kaart worden gebracht.

Dit alles impliceert natuurlijk dat er meer financiële verbintenissen tot internationale solidariteit moeten komen. 'De 0,7-norm van het BRP is de uitdaging voor de Vlaamse minister voor ontwikkelingssamenwerking', aldus de nota. Liever zag onze fractie nochtans geschreven staan: 'De 0,7-norm van het BRP is de uitdaging voor de Vlaamse regering voor haar beleid op vlak van ontwikkelingssamenwerking.' Het zal om een inspanning van vele miljarden gaan. Dit overtreft de mogelijkheden van één minister, tenzij die daartoe de ruggeleuning krijgt van de volledige regering. Steeds blijft de horizontale lijn onontbeerlijk. Om dit te bereiken is een jarenplanning noodzakelijk. We hadden dit plan graag in de beleidsnota zien staan. Het moet mogelijk zijn om in tien jaar – of minder – deze 0,7-norm te bereiken. Het geeft aan dat het de regering ernst is om die optie waar te maken. Vanuit Vlaanderen kunnen we aldus laten zien dat ontwikkelingssamenwerking voor ons een belangrijk departement is en dat internationale solidariteit geen loos woord is, maar een gegeven waarbij elk jaar bij de opmaak van de begroting terdege rekening wordt gehouden.

Het houdt ook een uitdaging in om vol te houden en door te zetten. Immers, werken aan ontwikkeling en vorming vraagt middelen. Dat geldt ook voor het beleid dat zich over de grenzen oriënteert. Het werkt bovendien inspirerend ten overstaan van de Vlaamse gemeenten die een lokaal ontwikkelingsbeleid wensen te starten of voort te zetten.

Ik wil even enkele zinnen citeren van iemand die zeer goed en van nabij vertrouwd is met de problematiek van de ontwikkelingssamenwerking. Ik citeer: 'In onze plaatselijke talen hebben we geen equivalent voor het woord 'ontwikkeling'. De ontwikkeling is in de eerste plaats een ingevoerd en theoretisch begrip dat onze persoonlijke en collectieve toekomst overhoop heeft gehaald en dat surrealistische toestanden in het leven heeft geroepen.'

Op materieel vlak kunnen we het resultaat beoordelen aan het verval van onze infrastructuur en aan het grote aantal zieken en bedelaars. Op moreel vlak is de schade nog veel groter, hoewel moeilijk in te schatten. Niemand spreekt over de echte redenen waarom de ontwikkeling is mislukt.'

Deze bittere woorden sprak Aminata Traoré uit Mali. Zij was in 1995 directeur van het Regionaal Project van het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties, het PNUD. Mevrouw Traoré geeft hier de essentie van ontwikkelingssamenwerking aan. Het gaat om samenwerking tussen al de partners in zuid en noord. Het gaat om een gedragen beleid door heel het maatschappelijke veld. Indien projecten en programma's niet zijn afgestemd op reële nood en verwachtingen, zijn ze tot mislukken gedoemd. Net zo goed zal een ontwikkelingsbeleid falen als een van de partners niet voldoende communiceert met de eigen bevolking. Sensibilisering, vorming en educatie van kleine en grote mensen hier in Vlaanderen roept om aandacht.

De bescheidenheid van de minister die zegt op dit vlak over geringe expertise te beschikken, laat toe daarvan volop werk te maken. De beschrijving van de methodiek is hoopvol. Samenwerking en communicatie met NGO's en verschillende doelgroepen door middel van langlopende campagnes laat zeker toe hieraan op een resultaatgerichte manier te werken. Het besteden van 10 percent van de middelen is daartoe een aanvaardbare regel. Als we een jaar verder zijn, kan zeker echt van start worden gegaan met een heus Vlaams educatief programma.

Op dit ogenblik raadpleegt de federale regering groepen en de individueel geïnteresseerde landgenoten omtrent een voorontwerp van federaal plan inzake duurzame ontwikkeling. Ook de gewesten zullen hun stem mogen uitbrengen. Onze fractie is reeds lang pleitbezorger van een regionalisering van ontwikkelingssamenwerking, waar dan de nodige middelen tegenover moeten staan. Vanuit de eigen ecologische, culturele en sociaal-economische inzichten kan Vlaanderen zelf de krijtlijnen trekken voor de invulling van een duurzaam ontwikkelingsbeleid.

Vanoppen

Ik verwijs daarvoor ook naar de resolutie die in maart van vorig jaar door dit parlement werd goedgekeurd, en waarin werd gepleit voor eigen middelen voor ontwikkelingssamenwerking. Wij zullen daarvoor met overtuiging ijveren. In afwachting steunt onze fractie de voorliggende beleidsnota van de Vlaamse regering. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als laatste spreker wil ik het VLD-standpunt over het hoofdstuk ontwikkelingssamenwerking toelichten. Tevens wens ik enkele vragen aan de minister te stellen.

Onze fractie is tevreden dat voortaan één minister bevoegd is voor ontwikkelingssamenwerking en dat dit domein is losgekoppeld van het algemeen buitenlands beleid. Het is echter heel belangrijk dat er steeds een coördinatie is met de minister die bevoegd is voor dat algemeen buitenlands beleid. Deze nieuwe aanpak creëert verwachtingen en ambities. Via een open beleid, dat voortdurend kan worden bijgestuurd, kan een waardevol en kwalitatief Vlaams beleid voor ontwikkelingssamenwerking totstandkomen.

Straks zal ik het hebben over de rol van de VVOB, waar deze namiddag al veel over is gezegd. Een Vlaams beleid voor ontwikkelingssamenwerking is onvermijdelijk een embryonaal beleid, waarvoor nog structuren moeten worden opgezet. De minister wil niet enkel een plaats geven aan niet-gouvernementele partners die samenwerken met landen in ontwikkeling, maar ook zelf de technische uitvoering van de eigen bilaterale projecten ten laste nemen.

In de beleidsnota staat immers : 'De VVOB beschikt over voldoende troeven om de bevoorrechte instelling te worden voor de uitvoering van de Vlaamse directe bilaterale samenwerking.' Anderzijds lezen we op dezelfde pagina : 'Centraal staat de administratie Buitenlands Beleid, die instaat voor de beleidsvoorbereiding, de -ondersteuning en de -evaluatie.' De vraag rijst dan ook hoe beide administratieve entiteiten zich tegenover elkaar zullen verhouden en structureel zullen kunnen samenwerken.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, zoals er op het federale vlak instellingen en instrumenten zijn gecreëerd, zo moeten we ook in Vlaanderen een onderscheid maken tussen enerzijds het beleidsvoorbereidende en beleidsondersteunende kader, dat vanzelfsprekend moet kunnen worden ontwikkeld door de administratie Buitenlands Beleid, en anderzijds het beleidsuitvoerend instrument, dat de VVOB zou kunnen zijn.

Eén zaak is nog niet opgelost. Na beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering moet er ook een instrument zijn voor controle op projecten in het zuiden. Het moet in eerste instantie mogelijk zijn dat de administratie haar opdracht waarneemt. De VVOB kan niet zichzelf controleren. Ik pleit echter ook niet voor het creëren van een derde instrument. De heer Hostekint heeft gepleit voor een externe controle. Dat kan een audit van een privé-partner zijn, maar men kan er ook een eigen instrument voor creëren. Dat laatste kost echter zeer veel geld. In de huidige stand van de ontwikkeling van het beleid moet het mogelijk zijn dat de administratie controle uitoefent op de uitvoering. Zo zie ik de verhouding tussen de verschillende partners.

De heer Peter Gysbrechts : Een ander belangrijk feit is dat de VVOB op dit ogenblik een VZW is, een privaatrechtelijk orgaan. Dit wordt op het internationale forum gelijkgesteld met een NGO of een non-profitorganisatie, en kan derhalve moeilijk als een volwaardig officieel orgaan bilaterale projecten uitvoeren. Moet de minister nu denken aan een nieuwe instelling met het statuut van een Vlaamse Openbare Instelling, een pararegionale instelling of een NV met sociaal oogmerk ? Ik denk dan aan het voorbeeld van de NV Belgische Technische Coöperatie van de federale overheid.

Minister Bert Anciaux : Dat moet worden uitgezocht. Het is niet zo dat de juridische structuur van een VZW niet in staat kan zijn om die bilaterale projecten uit te voeren, maar ik weet nog niet of het de meest geschikte juridische vorm is. Het omvormen en verder evolueren van de VVOB als beleidsuitvoerend orgaan van de Vlaamse Gemeenschap, heeft een aantal consequenties. We moeten nagaan wat de beste juridische vorm is, en dat heeft automatisch gevolgen voor de parlementaire vertegenwoordiging in de raad van bestuur.

De heer Peter Gysbrechts : In welk tijdsbestek ziet de minister dat ? Zal hij een beroep doen op de bijzondere expertise die aanwezig is in de VVOB, maar die daarnet even in vraag werd gesteld ? We gaan ervan uit dat die expertise aanwezig is en de

Gysbrechts

basis vormt van de nieuwe aanpak via een beheers-overeenkomst.

De federale overheid heeft voor de ontwikkelings-samenwerking één beleid en twee pijlers, namelijk vorming en sensibilisering. Dat zijn ook krachtlijnen van deze beleidsnota. Naast de beleidsadministratie die daarvoor noodzakelijk is, dient er ook een beroep te worden gedaan op derden als de NGO's. Zal de minister een strategie bepalen om verwarring of onduidelijkheid bij de bevolking te vermijden ?

Minister Bert Anciaux : Naar aanleiding van het betoog van de heer Sarens hebben we het al gehad over het feit of er al dan niet een decretaal kader moet worden gecreëerd. De reglementering die we via het budgettaire implementatieplan uitwerken, is een objectivering. Deze reglementering zal haar weerslag vinden in een vademecum, zodat we de wijze waarop een aanvraag moet worden ingediend, publiek maken.

We willen nu zelfs verder gaan en zelf actief een ontwikkelingsbeleid uitstippelen. Dit wil zeggen dat we niet alleen ondersteuning geven aan projecten die de NGO's aanbieden, maar dat de Vlaamse regering vooral ook zelf een lijn zal uittekenen samen met enkele NGO's als partner. Sommigen noemen dat onderaanneming, maar dat is het niet.

De heer Peter Gysbrechts : De Vlaamse Gemeenschap kan een specifiek type van vorming creëren.

Minister Bert Anciaux : Het zou absoluut niet zinvol zijn om gewoon een dubbel systeem van subsidies te creëren en te kopiëren wat er op dit ogenblik op federaal vlak bestaat. Zo zouden we de weinige middelen die er nu zijn, verspelen. Daar wil ik geen eigen beleid van ontwikkelingssamenwerking op bouwen.

De heer Peter Gysbrechts : Tijdens de vorige regeerperiode werd een begin gemaakt met het beleid rond duurzame ontwikkeling. In de praktijk verliep dat via de samenwerkingsakkoorden met Zuid-Afrika en Chili. Een belangrijk werkinstrument werd gevormd door de subsidies. Het regeerakkoord en de beleidsnota's melden dat de uitvoering van het beleid geprofessionaliseerd zal worden door middel van reglementering, objectivering en bekendmaking van de betoelaging van ontwikkelingsprojecten. De minister wenst hiervoor een referentiekader uit te tekenen. Hoe zal de afbakening van dit referentiekader verlopen ? Aan welke

concrete criteria denkt u om dit beleid te objectiveren ? Zijn er al duidelijke criteria ?

Minister Bert Anciaux : In de beleidsnota hebben we een aantal specifieke criteria opgesomd voor zowel Chili als Zuid-Afrika. We hebben echter nog niet alles uitgetekend.

Ik heb absoluut niet de pretentie het parlement wijs te maken dat deze beleidsnota een totale visie op ontwikkelingssamenwerking geeft, dat deze beleidsnota duidelijk zegt waar we naar toe willen. Het is immers onmogelijk zo iets op drie maanden tijd volledig uit te tekenen. Dit zou blijk geven van een onvoldoende gestoffeerdheid en van een onvoldoende argumentatie. Daarom doe ik een beroep op een reflectiegroep en op overleg met alle partners op het terrein.

Naast Chili en Zuid-Afrika waren er ook specifieke vragen voor bijvoorbeeld zuidelijk en noordelijk Afrika. Ik kan daar nu nog niet op antwoorden omdat ik niet op de onderzoeken wil vooruitlopen en omdat ik nu de criteria nog niet kan vastleggen waarop de projecten geënt moeten zijn. Daarom blijf ik het antwoord verschuldigd op de concrete vraag of Namibië als nieuwe partner zal worden opgenomen. Als ik mij de opmerkingen van daarnet met betrekking tot Oostenrijk opnieuw voor de geest haal, dan komt Namibië helemaal niet meer in aanmerking.

Ons ontwikkelingssamenwerkingsinstrument is in ieder geval niet van die aard dat wij de pretentie mogen hebben met dat instrument nu een aantal risicozones in de wereld – bijvoorbeeld Centraal-Afrika – aan te pakken. Dat is op dit ogenblik niet mogelijk, tenzij we onze ontwikkelingssamenwerking als een wagonnetje aan de federale trein vastkoppelen, maar dat wil ik nu net niet doen. Ik wens een eigen ontwikkelingsbeleid te voeren dat, waar nodig, complementair is en een eigen weg gaat.

Deze beleidsnota moet dan ook worden gezien als een eerste aanzet.

De heer Peter Gysbrechts : Mijn vraag betrof niet de concrete projecten, maar wel de criteria om het beleid te objectiveren.

Ter afronding wil ik het nog even hebben over het budget. De beleidsnota bepaalt een engagement of uitdaging voor ontwikkelingssamenwerking van 0,7 percent van het VRP. Dit is een belangrijk en nieuw standpunt dat op jaarbasis een prijskaartje inhoudt van enkele miljarden. Een eventuele realisatie hiervan zal alleen al om praktische redenen

Gysbrechts

veel jaren moeten omvatten omdat een dergelijk volume aan projecten niet in drie of vier jaar invulbaar zal zijn.

Indien Vlaanderen als belangrijke economische regio op de wereldkaart herkenbaar is, dan moeten wij voor onze inspanningen ten aanzien van landen of regio's in ontwikkeling ook een concentratiebeleid volgen. Hierbij kan Vlaanderen, wat de nieuwe keuzes betreft, zich niet alleen tot Afrika richten, maar moet ook aandacht uitgaan naar Latijns-Amerika of Azië.

Zal de minister bij deze geografische concentratiekeuzes voorrang geven aan bepaalde regio's en is de taalverwantschap daarbij een bepalend keuzelement ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Als het van mij afhangt, komen er, afgezien van Chili, geen concentratiegebieden in Zuid-Amerika. Er zijn goede redenen waarom er twee nieuwe gebieden zijn aangeduid : Noord- en zuidelijk Afrika. Noord-Afrika is aangeduid omwille van de kennis over dat gebied die in ons land aanwezig is. Vele mensen uit die regio wonen hier. Dat taboe moet worden doorbroken. In zuidelijk Afrika zijn er immense noden. De knowhow die we in Zuid-Afrika hebben opgebouwd, kunnen we in geheel zuidelijk Afrika nuttig aanwenden. Op korte termijn betekent dit niet dat we dat in heel zuidelijk Afrika zullen doen. Daarvoor hebben we de middelen niet. Ook binnen die regio zullen we enigszins op geconcentreerde wijze tewerk moeten gaan.

De heer Chris Vandenbroeke : Hoe zit het met de samenstelling van de expertisegroepen waarnaar u zo vaak verwijst, en dan in het bijzonder met deze inzake Noord-Afrika ? Kunt u daarover iets meer zeggen ?

Minister Bert Anciaux : Ik heb het dan over de onderzoeken ter plaatste, over de zogenaamde omgevingsanalyses. Zodra is bepaald dat men daar op zinvolle wijze projecten kan ondersteunen en zelf projecten kan voorstellen, moeten we gebruikmaken van de expertise die bij de allochtonen in Vlaanderen aanwezig is. Zij moeten mee vorm geven aan onze Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

De voorzitter : De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts : De nieuwe aanpak van de regering is ambitieus, maar creëert terzelfder tijd vele mogelijkheden. Zoals beschreven in de nota moet dat nieuwe beleid voldoende realistisch zijn. Zo kan de Vlaamse bijdrage zorgen voor een meerwaarde van de activiteiten van onze partners. De VLD zal daaraan meewerken. (*Applaus*)

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens (*Op de Tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, vooral de uiteenzetting van de heer Laverge noopt tot het formuleren van enkele antwoorden. Dat zal hier gebeuren, maar ook in de commissie. Vooreerst wil ik benadrukken dat zonder exportbeleid geen ontwikkelingssamenwerking mogelijk is. Dat klinkt misschien wat provocerend. Ik wil de minister, bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking, zeker niet uitdagen tot een antwoord.

In een open, eerlijke wereldhandel is dit de beste benadering om volkeren bij mekaar te brengen. Als de volkeren van de derde wereld hun eigen welvaart kunnen creëren, en niet meer worden leeggeplunderd, wordt op termijn zelfs de ontwikkelingssamenwerking overbodig. Daarom wil de Vlaamse regering het hele debat over de wereldhandel assertief opvolgen, en via de Belgische Federatie haar stem laten horen.

Het verheugt me dat we er binnen de regering met drie mensen in zijn geslaagd samen een sterke nota over buitenlands beleid op te stellen. We trachten die in zijn totaliteit te verdedigen. Ik neem graag akte van de vrij grote consensus die in het parlement groeit op het vlak van de buitenlandse handel.

Mijnheer Laverge, de BDBH wordt besproken in de Costa. We zullen het spel hard spelen en eisen dat het politiek akkoord van 1988 op het terrein wordt afgedwongen. Ondertussen zullen we de politiek van de lege stoel handhaven, wat niet belet dat we de onderhandelingen voortzetten om de actieprogramma's zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

Ik heb het woord gevraagd om u allen goed nieuws te brengen. Ik heb de meest geactualiseerde cijfers over de heropbloei van de Vlaamse uitvoer bij. Volgens de meest recente gegevens lag die uitvoer in nominale termen tijdens het derde kwartaal 5,6 percent hoger dan in hetzelfde kwartaal van 1998. In het eerste kwartaal van 1999 was er een daling met 1,6 percent. In het tweede kwartaal bedroeg de

Sauwens

daling 2,1 percent, maar dat heeft te maken met de dioxineproblemen.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de minister, wil dat zeggen dat de dioxineproblemen volledig achter ons liggen ?

Minister Johan Sauwens : Neen, die problemen bestaan nog in een aantal specifieke sectoren, maar over het algemeen is er een heropleving. Door de positieve groei van de export kunnen we een aantal debatten op een duidelijker en meer open wijze voeren.

Ik heb ook de ontwikkeling tijdens het vierde kwartaal laten onderzoeken. Ik beschik enkel over de Belgische cijfers, maar u weet dat meer dan drie vierde van de Belgische export Vlaams is. De uitvoer steeg in oktober en november 1999 met respectievelijk 7,3 en 13,4 percent ten opzichte van het vorige jaar.

De enorme groei is er tijdens het derde kwartaal naar alle grote geografische gebieden, met uitzondering van Latijns-Amerika met een daling van 15 percent. De export naar Azië steeg met 33 percent, wat een duidelijk teken van economisch herstel is.

Het aandeel van Vlaanderen in de Belgische uitvoer is ondertussen gestegen tot 76,9 percent. Dat is een stijging met ongeveer 1 percent op één jaar tijd. Het Waalse aandeel bedraagt 13,6 percent, het Brusselse 9,2 percent. Die cijfers werden ook ontleed per sector. Ik zal het document laten rondlezen aan alle parlementsleden.

Uit de uitvoerstatistieken blijkt dat Vlaanderen het goed doet : van de Belgische export binnen de EU is 74 percent Vlaams, en van die naar de rest van Europa leveren we 77 percent van de Belgische uitvoer. Maar vooral op de verre markten zijn we van belang, want Vlaanderen neemt tot 86 percent van de Belgische uitvoer naar die landen voor zijn rekening.

Onze doelstellingen zitten in de beleidsnota vervat en werden reeds aangehaald door onder meer de heren Laverge en Sarens. We wensen het Vlaams aandeel in de EU-export te vergroten. Ik heb daartoe een beslissing genomen die van belang is voor de KMO's. De vorige regering had beslist om een herschikking door te voeren en de post Rijsel te sluiten. Dat zou normaal op 1 juli gebeuren. Vorige vrijdag hebben wij beslist om de post open te houden. Vier percent van onze export gaat naar het ge-

bied Nord/Pas de Calais. Ter vergelijking vertel ik u dat 1,2 percent naar Oostenrijk gaat. We zijn een klein land en de dichtbij gelegen markten zijn enorm belangrijk. We moeten een exportpromotiepolitiek voeren voor kleine en middelgrote ondernemingen die tot nu toe te weinig stappen zetten om de grens over te gaan. Daarom ook heeft de regering deze beslissing genomen.

Het is duidelijk dat we het aantal exporterende ondernemingen moeten doen toenemen. We moeten ook iets minder negatief staan tegenover bepaalde bedrijfsinvesteringen. Een relatief sterke exportgroei en de toename van het marktaandeel gebeuren in grote mate dankzij dit soort investeringen. We moeten onze bedrijven meer internationaliseren. Vlaanderen heeft nood aan een grotere uitstralingskracht. Het gaat vaak om bedrijven die in de distributie of verkoop actief zijn, en die hun plaats innemen in netwerking. In de textielsector kunnen dankzij buitenlandse investeringen een aantal bedrijven met beslissingscentrum in Vlaanderen zich internationaal meer diversifiëren en zich beter positioneren. Netwerking is van enorm groot belang.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Ik ondersteun dit idee volledig. We hebben in de streek lange tijd gedebatteerd over delocalisatie. We hebben altijd het standpunt aangehouden dat u nu vertolkt. Ik ben blij dat een bewindsvoerder het nu ook inneemt. Bij nauwkeurige analyse ter plaatse blijkt dat dergelijke investeringen ondersteunend werken. Als men in een land niet is ingeplant – en zeker in een land als Frankrijk dat nogal chauvinistisch is – dan heeft men minder kansen. Ten tweede hebben een aantal bedrijven die rechtsreeks met distributie te maken hebben, de stap al gezet. We ondervinden daar nu gunstige gevolgen van. Ik ben blij dat op het niveau van de regering dat voor de eerste keer ook zo wordt gezien.

Ik verheug me er ook over dat u de post in Rijsel openhoudt. Dat is een belangrijk terrein om contacten en integratie, ook op andere nevenliggende domeinen, mee in de hand te werken.

Minister Johan Sauwens : Het verder uitbouwen van het Vlaamse netwerk ligt mee aan de basis van de sterke groei van onze export.

De heer Laverge stelde een vraag over het imago van Vlaanderen. Het imago van Vlaanderen wordt bepaald door de Vlaamse producten en de kwaliteit van het optreden van de Vlaamse overheid. Ik

Sauwens

heb al enkele prioritaire punten aangehaald, bijvoorbeeld de rechtspositieregeling van onze handelsattachés en Vlaamse economische vertegenwoordigers.

U stelde ook een vraag over de ontwikkeling van meer synergie. Het is mijns inziens geen probleem dat tal van instanties zelf stappen zetten naar het buitenland. We moeten er wel voor zorgen dat de Vlaamse overheidsmiddelen niet overlappend werken. Er moet meer coördinatie komen, zonder alles te centraliseren. Handel is gebaseerd op relaties, op netwerking.

Inzake de missies zal ik een aantal suggesties ophouden. Een aantal missies krijgen extra kracht als er is voorzien in officiële aanwezigheid.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : In een van mijn andere levens heb ik tientallen buitenlandse parlementsleden ontvangen. Het overgrote deel kwam uit de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Japan. Men mag het belang hiervan niet onderschatten. Parlementsleden betrekken bij exportdelegaties kan een belangrijk pluspunt betekenen.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : De heer Vermeiren heeft volkomen gelijk. De commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden heeft daaromtrent een nota verstuurd naar het Uitgebreid Bureau. Het Vlaams Parlement kent een absoluut tekort aan een politiek relevante profilering van de parlementsleden tegenover buitenlandse zendingen én tegenover andere deelstaatarlamenten. Het Uitgebreid Bureau moet daar eens ernstig over nadenken. Ik weet dat u daar open voor staat.

U maakte allusie op de afbouw van posten. Dat zou interactief kunnen worden opgevangen door grensparlementsleden om de uitvoer en afzet te verzekeren. U moet het verhaal volledig vertellen : we hebben ons aantal agenten opgedreven met 22 eenheden. Ik heb bijvoorbeeld ook de post van de Dienst Investeren Vlaanderen in Stockholm afgeschaft. Dat was een weloverwogen keuze.

Minister Johan Sauwens : Vlaanderen moet over het algemeen meer en assertiever naar buiten komen via de parlementaire vertegenwoordiging én via de administratie. Ik geef twee voorbeelden.

Het is dankzij de aanwezigheid van een aantal Vlamingen in de Unescoconferentie dat onder meer de Vlaamse begijnhoven en belforten tot werelderfgoed zijn uitgeroepen. Men kan geen sportbeleid voeren zonder dat men daarover internationale contacten uitbouwt. In de jaren '80 zei men in Vlaanderen dat het buitenlands beleid moest worden gevoerd op het federaal niveau omdat men ons anders zou verwijten dat we plezierreisjes zouden maken. We moeten die bekrompen invalshoek afwerpen. We moeten resoluut de weg naar de grote en vlakbije wereld inslaan. Dat geldt voor alle beleidsterreinen. De Duitse Länder zijn bijvoorbeeld veel nadrukkelijker aanwezig.

De heer Luc Van den Brande : Er was een uitstekende kracht bij de permanente vertegenwoordiging. U hebt hem echter teruggetrokken.

Minister Johan Sauwens : We moeten Vlaanderen op een iets ambitieuzere manier in het buitenland positioneren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Ik ben het helemaal eens met minister Sauwens. We staan trouwens positief tegenover zijn beleid. Wat hem betreft, hebben we nog enige hoop. Hoop kan bergen verzetten.

De fase van de culturele autonomie is echter voorbij. Er is nu een grotere politieke autonomie. Dat beleid moeten we inhoud geven. Ik vraag uitdrukkelijk aan de Vlaamse regering om nadrukkelijker aanwezig te zijn. Dit is het jaar 2000 en niet meer 1973.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, daarnet had men het over 16,3 percent groei in één trimester. De minister verwijst terecht naar het verleden en naar de toekomst in verband met de mogelijke groei. We weten allemaal dat de huidige conjunctuur positief is. De doemdenkers die de afgelopen tijd aan het woord zijn geweest en een andere politiek in hun vaandel dragen, moeten beseffen dat men, om productiecijfers te halen, man and woman power nodig heeft. Men moet daar in de toekomst rekening mee houden.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Neen)*

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Vermeiren c.s. en door de heer Sarens werden tot besluit van de behandeling van deze beleidsnota met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk donderdag 10 februari 2000 om 17 uur zijn ingediend.

De bespreking is gesloten.

Wij zullen op woensdag 23 februari 2000 om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de moties en de beleidsnota houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 19.26 uur.*
